60 ezer közöttre teszik a sza- (é. i.)

A fogyasztók tanácsa ellenzi

A készülő postatörvény a változatlanságot igyekszik tartósítani

Nem sikerült közös nevezőre jutniuk a tegnapi vitában a FOT szolgáltatási bizottsága tagjainak és a posta jelen levő illetékesének. A postatörvény-tervezetről fejtette ki álláspontját mindkét fél. A posta véleménye: a leendő törvény célja a tulajdonnal és a vagyonnal való legjobb gazdálkodás, nem pedig a szolgáltatás irányítása. A telefonelosztás a legkényesebb pont, erre vonatkozóan több javaslat is van, ezeket is a fogyasztók képviselői elé terjesztik. A két változat közötti különbség: igényléseket *időrendi*, vagy *fontossági* sorrendben elégítsék ki, például orvosok, egészségügyi intézmények élvezzenek elsőbbséget. S a posta úgy vélekedik: a hiánygazdálkodásban és szegény gazdaságban nem biztos, hogy megengedhető párhuzamos telefonhálózatok kiépítése, „a vállalkozókat inkább a teljes körű ellátás kialakítására kell inspirálni".

A bizottságnak szinte minden tagja ellenérzését fejezte ki a postatörvény vázlatával kapcsolatban. *Miért a változatlanság, a hiány regisztrálása a cél*, ahelyett, hogy hagynák a vállalkozókat befektetni és dolgozni? Miért akarják a majd megszülető törvényben is garantálni az eddigi prioritásokat, nevezetesen: a *távközlésben elsőbbség illeti az MSZMP-t, a belügyet, a hadügyet*? A kérdések mellett több keserű megállapítás is elhangzott. A fogyasztóknak *semmiféle joguk nincs jelenleg a postával szemben*, s az új törvény tervezete szerint a posta vállalkozóként sem óhajt több jogot adni ügyfeleinek. Felháborítónak tartották a szakértői bizottság tagjai a külföldről érkező postai küldemények felbontását, s azt a tényt, hogy *az újracsomagolást is az ügyfélnek kell kifizetni*. A törvénytervezet tartósítja azt a lehetetlen állapotot, hogy a kistelepüléseken nem kézbesítenek a lakóknak, csak gyűjtőládába teszik a leveleket, a *nyugdíjakat pedig olykor a kocsmában osztja szét a postás*. Többször visszatérő meghatározás a tervezetben: az engedélyt a hatóságtól kell megkérni. Ám hogy ki ez a hatóság, az nem derül ki. S az sem világos, *mi az az alapszolgáltatás, amelyről a postának a jövőben gondoskodnia kell...*

A posta illetékesének válaszából annyit tudtak meg a jelenlevők, hogy a leendő törvény szelleme a tendenciákat próbálja bemutatni, valamint, hogy az átszervezés után hatékonyabb lesz a posta munkája. S egy konkrétum: a telefontitok védelméhez — vagyis, hogy ne többen hallják, mit tárgyalunk, ha sikerül feltárcsázni valakit — olyan sok pénz kellene műszaki fejlesztésre, hogy talán meg sem érné...

— rácz —

Ellenzéki választási nagygyűlés Zalaegerszegen

(MTI) Ellenzéki választási nagygyűlést tartottak kedden Zalaegerszegen. A Zala megye 2. számú országgyűlési választókerületében szombaton esedékes időszaki képviselőválasztás jegyében sorra került rendezvény késéssel kezdődött, mert a meghívott vendégek közül a Szabad Demokraták Szövetségét képviselni hivatott *Magyar Bálint* és *ifj. Rajk* László, valamint a Magyar Demokrata Fórum elnökségi tagja, *Csurka* István nem érkezett meg. Az előbbiekre hiába is vártak, az utóbbi helyettesítőjeként viszont befutott az író- és elnökségi tagtárs, *Csengey* Dénes.

Biofotók

A fényképezés kezdeteinél a festészet volt a mérce. A fényképészek eleinte a természetet és annak festett mását utánozták. Műtermeikhez a kémiai laboratóriumok is hozzátartoztak, maguk keverték ki ott az üveg-, majd a papíremulziókat, de a kezelésükhöz szükséges előhívó és rögzítőoldatokat, meg a színezőanyagokat is. Ahogyan a festők a festékeiket. Jó száz évvel később a festők utánozták a fényképészeket. Elirigyelték azok „tökéletes" realizmusát. Ezzel, legalábbis a látvány szempontjából bezárult a kör. Ugyanúgy alig lehetett megkülönböztetni a két leképező eljárást egymástól, mint a kezdetekkor.

Ez a szinte varázslatos műfaji hamisság az oka talán annak, hogy a fotó a tömegek emlékezőeszközévé vált. No, meg az iparosított labormunka. Sőt, a polaroid eljárással az utóbbi látszólag meg is szűnt. A fényképezőgép-, a film- és fotópapíripari multinacionális cégek alakították a maguk képére, hisz nagy üzlet ez a számukra. Még nálunk is komoly gyár nőtt ki a földből. Terméke valódi világmárka, erre a mellételepített cementgyár füstje-pora a garancia.

Nem csoda, hogy vannak, akik már nemcsak a pálinkát főzik odahaza kis alkímiai laboratóriumukban, de otthon sütik a kenyeret is, otthon szülnek, nem szednek gyári gyógyszereket, házi tejet isznak, cement helyett vályogból építkeznek, biokertészkednek. Egy barátom még a tintáját is maga gyártja, talán hogy azzal az igazat írhassa. Kaján mosollyal, de mégis jó szívvel, nekem is adott belőle. Most a fotólaboratóriumokba is beköszöntött a kezdetek aranykora.

Minyó Szert Károly festői gesztussal otthon, ecsettel hordta fel az emulziót azokra a fotópapírokra, amelyekre mostani, Liget galériabeli kiállításának képeit nagyította. Hogy így kizárja a technika manipulációit, és képes legyen az igazat láttatni. Tulajdonképpen feltalálta a valóságot megörökíteni képes *biofotót*. Eljárása igen egyszerű, még cementgyár se kell hozzá.

Ez önmagában inkább még csak lehetőség. A kiállított képek látszólag nem sikerültek. Csakhogy a fotók szándékosan elrontottak. Azt kívánják bizonyítani, hogy a fotó technológiája újra visszafordítható a festészet felé. A sfumátós-szemcsés képek ugyanakkor a xerox művekre is emlékeztetnek. A tudatos életlenség, nyűttség és homály formai minősége egyéni hangú kontextust képes teremteni a mi valóságunkkal. Az olvadt minyonok, borostás portrék, roncs-Wartburgok, sötét kultúrtermek és fénylő kocsmák szürke képei reálisabbak, mint a nagy világcégek színes fotócsodáin. A sajátos fotóeljárás hitelesnek bizonyul. Szóbeli üzenetté is alakíthatóak a képek. Bár az üzenet nem is nekünk, inkább az isteneknek szól: ne kísérletezgessenek multinacionális fotólaborjukban egy új világot teremteni, mert félő, hogy azt is elrontanák. És különben is, mi lenne akkor velünk, meg a mi meghitt kis házi laboratóriumainkkal itt, a biofotókon?

(Minyó Szert Károly kiállítása szeptember 22-ig tekinthető meg a Liget Galériában.)

(szegő)

A Keresztény Értelmiségiek Szövetsége székházában (Bp. XI., Előpatak u. 35. Adalbertinum) Fodor András jubileumi szerzői estje szeptember 16-án délután négy órakor kezdődik. Közreműködik Czigány György, Raksányi Gellért, Sólyom Ildikó és a Kájoni-trió. Konferál Tóth Sándor.

≈

Koppány Márton Könnyített metakommunikáció című kiállítását szeptember 19. és október 13. között rendezi meg a londoni Barbican Központ könyvtára. Koppány Márton tíz éve foglalkozik konkrét költészettel. Munkáit — melyekben a papírlap anyagából, formájából, valamint a lapozás gesztusából adódó lehetőségeket igyekszik kihasználni

MINYÓ SZERT Károly

MN 1989. szept. 13.

Mira János, diákelőadó

a IV. kerület Szegedi előadásához

a diákokhoz kverk

Stubel Andrea: Korona-közben 28.

Új Tükör B p. 1986. jan. 26. XXIV/4

MIRA Jánn dünlebtem.

Előremozdulás bérlakásügyben

Folytatás az 1. oldalról

Míg korábban a parlament önkormányzati bizottsága nem támogatta a beterjesztett törvényjavaslat általános vitára bocsátását, március elsejei ülésén már nagy szavazattöbbséggel úgy döntött, hogy a törvénymódosítás általános vitára alkalmas. A bizottságot az késztette álláspontja megváltoztatásásra, hogy pártállástól függetlenül a képviselők széles köre jelezte: módosítani kell a lakástörvényt.

Battha Pál felhívta a figyelmet arra, amit a téma előadója, *Kónya Imre* is fontosnak tartott: nem az a cél, hogy mindenkit belehajszoljanak a lakások gyors megvételébe. A gyakorlat mára bebizonyította, hogy az eredetileg megszabott határidő méltánytalanul hátrányosan érint nagyon sok állampolgárt. Gyakran rendezetlen a lakások jogi helyzete is. Ám a féléves határidő-meghosszabbítás módot ad arra, hogy az állampolgárok nyugodt körülmények közt még egyszer mérlegeljék, mi az ő valódi érdekük a kialakult helyzetben.

A jelek szerint változott a hozzáállás az érdekelt minisztériumokban is. Battha Pál elmondta, hogy az Igazságügyminisztérium államtitkárának, *Csiha Juditnak* január 15-én küldött levélre megérkezett a válasz. Ebben is vannak előremutató megállapítások, a lakásügy kormányzati felelőse, a belügyminisztérium pedig a parlamenti vitában tette le névjegyét. Ennek lényegét *Balsay István* Fideszes képviselő röviden úgy összegezte, hogy a kormány álláspontja megváltozott.

A kormány képviselője, *Kuncze Gábor* belügyminiszter ugyanis, bár előre nem jelezte, hétfőn este mégis szót kért a parlamentben. Véleménye szerint valós problémáról van szó, ezért most már nem lenne érdemes megakadályozni azt, hogy a határidőt november 30-ra változtassák. A kormány nevében kijelentette, támogatja a határidőmódosítást. A belügyminiszter reagált arra a vitában felmerült tényre is, miszerint az állampolgároknak nincs elég információjuk a lakásügyről. Bejelentette, hogy amennyiben a parlament elfogadja a módosító indítványt, akkor a belügyminisztérium magára fogja vállalni a feladatot, és kellő propagandával felhívja a polgárok figyelmét a lehetőségre. Kuncze Gábor úgy véli, hogy ez esetben feleslegessé is válna a *Salamon László* által beterjesztett indítvány második pontja, miszerint a határidő egészen 2000-ig kitolódna.

Mindenesetre bíztató fejlemény, hogy a kezdetben csak ellenzéki oldalról támogatott kérdés ma már a kormánypártoknál is egyre inkább meghallgatásra talál. A Lakásbérlők Egyesülete javaslatai lényegét négy pontban foglalta össze januárban. Most az első pont megvalósulását kísérhetjük figyelemmel.

(szabó)

Békéscsaba, Orosháza, Pápa

Kivételes méltányosság

Helyi telefontársaságoknak adják át a távközlési szolgáltatásokat, ezek helyzetéről tartott egyebek között sajtótájékoztatót tegnap a Matáv. *Tomka Emil*, a Magyar Távközlési Részvénytársaság vezérigazgatója a hétfői igazgatósági ülés eseményeit ismertetve utalt rá, hogy a Matáv március 1-ig 18 helyi primer körzetből 13-ban átadta a helyi közcélú távbeszélő szolgáltatás jogát az érintett területeken koncessziót nyert 10 helyi telefontársaságnak. Gödöllőn, Vácon, Békéscsabán, Orosházán és Pápán egyelőre nem sikerült szerződést kötni. A gödöllői és a váci primer körzetben pályázatot nyert Digitel 2001 tavály megalapított társaságát a cégbíróság nem jegyezte be, így a koncessziós szerződés is semmissé vált. A szaktárca idén februárban új megállapodást kötött a Digitel 2001-el. A tárgyalások újrakezdődtek, és van esély arra, hogy április 1-jén a Matáv átadja a szolgáltatást ennek a cégnek.

Miután a Hungarotel – Békéscsaba és Orosháza körzetének nyertese –, illetve a Pápatel sem a koncessziós díjat nem fizette be, sem a szolgáltatást nem vette át határidőre, ezek koncessziós szerződését a hírközlési miniszter – szerződésszegés címen – március 1-re felmondta. Ám ugyanekkor a felmondás határidejét „kivételes méltányosságból" három héttel meghosszabbították. E tárgyalások kimeneteléről ma semmi biztosat nem lehet mondani, ezért az igazgatóság elfogadta a javaslatot, hogy a menedzsment aktívan kapcsolódjon be az ezen körzetek telefonellátására vonatkozó tárgyalásokba.

Tomka Emil hangsúlyozta, a cég számára komoly hátrányt jelent a helyi koncessziós társaságoknak átadott vagyont érintő, arbitrációs munkából fakadó veszteség. A veszteség harmadolásáról kormányhatározat rendelkezik, amit a Pénzügyminisztérium, a hírközlési tárca és a többségi tulajdonos ÁV Rt. körében kellene harmadolni. A Pénzügyminisztérium még nem foglalt állást az elképzelés technikai kivitelezésével kapcsolatban.

H. K. J.

● A víziközmű-vagyon privatizációja csak a jelenlegi díjak drasztikus emelését követően lehetséges. Ez azonban a lakosság jelenlegi jövedelmi viszonyai miatt aligha tehető meg, így nem biztos, hogy az azonnali privatizációt kell célul kitűzni. A szolgáltatás díjainak nyereségtartalma névleges, 0,5-3 százalék körüli. Mivel az európai viszonylatban egyébként alacsony magyar közműdíjak felemelése nem célszerű, a tőkebevonás privatizációtól független formáit kellene igénybe venni. Ilyen lehet a koncessziós megállapodás, amely szintén elősegítheti a fejlesztést – mondta Hajós Béla helyettes államtitkár tegnap, a Magyar Hidrológiai Társaság szakmai napján.

● Befejeződött a Billerbeck Budapest Kft. privatizációja, a 125 millió forint törzstőkével rendelkező cég immár 91 százalékban a Billerbeck Svájc és 9 százalékban a Billerbeck Wien tulajdonában van. A Billerbeck GmbH összforgalma az elmúlt évben 82 millió márkát tett ki, ebből a magyar bevétel 9,5 millió márkára tehető. A magyarországi forgalom egy év alatt 30 százalékkal növekedett. A termelőkapacitást megkétszerezték, és jelenleg a gépek minőségi cseréjét tervezik.

● Az Európai Bizottság hétfőn megkapta a felhatalmazást az Európai Unió Miniszteri Tanácsától, hogy a Gatt uruguay-i fordulója, illetve az EU kibővülése kapcsán Magyarországgal megkezdjék az agráradaptációs tárgyalásokat. Magyarország a mezőgazdasági termékek kereskedelmében január elsejétől érvényesíti a Gatt uruguay-i fordulóján meghatározott és elfogadott elveket. Az Európai Unió azonban csak július 1-től adaptálja a teljes agrárrendszert.

● A Soproni Sörgyár Rt. egyharmadával növelte a termékei eladásából származó nettó árbevételét tavaly 1993-hez képest. A cég az előzetes, adatok szerint 1994-ben 3,6 milliárd forint nettó árbevétel mellett 521 millió forint adózás előtti eredményt ért el. A nyereség az 1993-ben elért 579 millió forintnak csupán 90 százaléka.

Harmincnyolc éve „született" az ötös lottó

Fortuna édesgyermeke

Valamikor Genovában kilencven pergamen közül sorsoltak ki ötöt, s az ezeken szereplő urak lettek a képviselők. Nem kellett hozzá semmiféle választási botrány, csak szerencse. Később számokkal helyettesítették, s fogadtak rá... Ugye kitalálták, a mai lottó őséről van szó, amely március első hetében ünnepli 38. születésnapját. Kezdetben nem volt nagy összegű, inkább sokat érő, hiszen az infláció azóta nagyon elkoptatta a forint értékét. Vegyük csak az első öttalálatos 855 ezer forintos álomösszegét, meg a rekordötös 275 millióját, és akkor nem szóltunk 689 ezer 511 forintról, pedig ez a reszli is majdnem annyi, mint annak idején özvegy *King Sándorné* nyereményének egésze.

Akkortájt egyesével is lassan csordogáltak a telitalálatosok, ma már a statisztikában található az 1990 májusában született tizenhárom öttalálatos is (a 21. játékhéten). Egy honfitársunknak magának tíz ötöse volt, merthogy a lottólázban talpalatnyi helyen toporogva kellett kitöltenie szelvényeit, s dühében mind egyformára ikszelte. Vagy egy évvel később (az az évi 25. héten) négy öttalálatos között osztották fel az addigi legnagyobb összegű nyereményalapot, több mint 260 milliót! Szelvényenként 64,8 milliót kóstált egy ötös. S a Fortuna istenasszony keltette meglepetés újabb vaskos adalék lett a lottózás történetében. Egy lottózó Miskolcon is vett és kitöltött egy szelvényt, meg a fővárosban jártában is kitöltött egy ugyanolyat. Százharmincmilliós nyereményt vehetett fel... A legutóbbi, a 38. esztendő utolsó húzásán egy 100 milliós öttalálatos született. A 346. a sorban 1957 óta.

Csaknem negyvennégymillió szelvény kellene a biztos telitalálathoz. Hetente átlagosan tízmillió fogy el, s kerül játékba. S bár a végleteket nemigen játssza senki (1, 2, 3, 4, 5 vagy 11, 21, 31, 41, 51 stb.), mégis átlagosan hat húzás hoz egy öttalálatost. Nem is szólva a több azonosan kitöltött lottócéduláról...

Fortuna istenasszony tehát packázik velünk. Ki tudja, meddig? Addig pedig játszunk, sokan nyernek is. Mindannyian reménykedünk. Magyarországon a hatos lottót, AustriaLottót, kaparós sorsjegyet, s az 1947 októberében indított totót megelőzve továbbra is legnépszerűbb az ötös lottó.

-rj-

FOTÓ: VAJDA JÓZSEF

Hathengeres MÁV-hintó

Könnyebb motorkocsik a mellékvonalakra

A MÁV járműpark-modernizálási programjának keretében az idén 22 mellékkocsit alakítanak át motorkocsivá. A mellékvonalakon használt szerelvények egyes kocsijaiba korszerű, hathengeres Rába dízelmotort szerelnek. Az így kialakított járműveket gazdaságosabban lehet üzemeltetni – hangzott el azon a vonatbemutatóval egybekötött sajtótájékoztatón, amelyet a MÁV Rt. rendezett kedden a Keleti pályaudvaron.

Vizsy Ferenc, a MÁV Rt. üzletigazgatója elmondta: a kisebb súlyú motorkocsik kialakítása azért vált szükségessé, mert ezek a járművek jobban megfelelnek a mellékvonalak vasúti pályájának. Azokat a vagonokat, amelyekből az új motorkocsikat kialakítják, kifejezetten a mellékvonalakra tervezték, így súlyuk megfelelő. Az átalakítást – amely vasúti kocsinként 25 millió forintba kerül – a szombathelyi MÁV Vasjármű Kft. végzi. Az új motorkocsik 80 kilométer/órás sebesség elérésére képesek. A kocsik belseje az új, szivacsbetétes ülések és a beépített tetőszellőzők miatt komfortosabb a korábbinál. Az átalakított vasúti kocsikat a közeljövőben először a Budapest–Aszód–Balassagyarmat vonalon helyezik üzembe.

A sajtótájékoztatón elhangzott: a vasút kísérleti jelleggel számítógépes jegykiadást vezet be áprilistól a Diósjenő–Romhány között közlekedő járatokon. Ha az újítás megfelelőnek bizonyul, a MÁV tervei szerint lehetőség nyílik majd a számítógépes jegykiadó rendszer széles körű alkalmazására. (MTI)

A tavalyi idegenforgalmi aktívum: 502,7 millió dollár

Tavaly több mint 500 millió dollár aktívum keletkezett az idegenforgalom jóvoltából, és ez mintegy 60 millió dollárral meghaladja az 1993. évi többletet.

A Magyar Nemzeti Bankban ezzel kapcsolatban az MTI-nek tegnap elmondták: tavaly az immár végleges adatok szerint 1 milliárd 427,8 millió dollár volt az idegenforgalom bevétele, ami 21 százalékos növekedést jelent a megelőző évhez képest. A kiadás 925,1 millió dollárt tett ki, és ez 25 százalékos emelkedés. Ebből 671 millió dollár volt az állampolgárok egyéni valutakeretére kifizetett összeg. Ez 1993-ban még csak 438 millió dollár volt. Az aktívum pedig 502,7 millió dollár volt, szemben az 1993. évi 440 millióval.

Forintban számolva a bevétel 151,4 milliárd volt, a kiadás pedig 98,7 milliárd forint. A többlet pedig 52,7 milliárd forintot tett ki.

● A Zalakerámia Rt. az előzetes adatok szerint tavaly 1,76 milliárd forint értékű terméket adott el és 249 millió forintos adózatlan eredményt ért el. A cég bevételeiből 472 millió forint volt a kivitel értéke. A cég 1,9 milliárd forintot kitevő összes bevétele 15,5 százalékkal haladta meg a tervezettet. A Zalakerámia 221 millió forintos adózás utáni nyereséget ért el tavaly.

Az Eurobarométer '95

Folytatás az 1. oldalról

Tóth Antal, a hazai felmérést végző Modus Kft. ügyvezetője, a tavaly novemberben, ezerfős mintán végzett közvéleménykutatás alapján úgy látja, hogy a hazai válaszadók zömének nincs pozitív jövőképe. A magyarok 58 százaléka nem érzi megfelelő irányúnak az ország haladását, s a válaszadóknak csak 24 százaléka ért egyet a jelen történéseivel. Mi magyarok, a 18 országban elvégzett vizsgálat alapján, a legpesszimistább nemzetek közé tartozunk. Kik a derűlátók? Az albánok, a csehek és az észtek. Nálunk kevésbé fényesen csak a bolgárok, lengyelek, s litvánok látják a jövőjüket. Mivel magyarázhatók a negatív értékítéletek ? A hazai felmérésben erről legjobban a gazdasági mutatók árulkodnak. A magyarok 66 százaléka nem titkolja, hogy az egy évvel ezelőttivel összevetve, háztartásuk anyagi helyzete romlott. Mindössze 8 százalék észlel ugyanebben javulást. A jövő évi jó kilátásokban sem reménykednek honfitársaink, azaz, a válaszadóknak csak 15 százaléka számít javulásra, 51 százaléka a roszszabbodásra tippel. Az ország külső kötődéseit illetően Magyarországon bizonytalansági tényezőket jelez a felmérés.

A válaszadók 22 százaléka látja az Európai Unióhoz kötődésben a kedvezőbb lehetőségeket, 10 százalék Németországhoz, 10 százalék azt USA-hoz, vagy más közép-kelet-európai országokhoz kapcsolná „szekerünket", és 1992-tővel összevetve, valamelyest romlott az USA megítélése.

(-emi-)

A Magyar Nemzeti Bank hivatalos valutaárfolyamai

Pénznem	Vételi árfolyam	Közép 1 egységre, forintban	Eladási
angol font	175,75	177,49	179,23
ausztrál dollár	79,92	80,72	81,52
belga és l. fr. (100)	374,16	377,62	381,08
dán korona	19,10	19,28	19,46
finn márka	25,00	25,23	25,46
francia frank	21,74	21,95	22,16
holland forint	68,80	69,43	70,06
ír font	175,25	176,98	178,71
japán jen (100)	116,86	117,96	119,06
kanadai dollár	76,31	77,10	77,89
kuvaiti dinár	365,45	369,07	372,69
német márka	77,23	77,94	78,65
norvég korona	17,37	17,53	17,69
olasz lira (1000)	65,56	66,26	66,96
osztrák schilling	10,97	11,07	11,17
portugál escudo (100)	72,94	73,64	74,34
spanyol peseta (100)	84,56	85,42	86,28
svájci frank	92,35	93,20	94,05
svéd korona	14,96	15,11	15,26
USA-dollár	108,10	109,17	110,24
ECU (Közös Piac)	141,89	143,25	144,61

A Magyar Nemzeti Bank hivatalos devizaárfolyamok

Devizanem	Árfolyam 1 egységre, forintban
angol font	176,89
ausztrál dollár	80,47
belga frank(100)	377,55
dán korona	19,28
finn márka	25,28
francia frank	21,95
holland forint	69,51
ír font	177,35
japán jen(100)	118,56
kanadai dollár	76,88
kuwaiti dinár	368,49
német márka	77,97
norvég korona	17,49
olasz lira(1000)	66,32
osztrák schilling	11,08
portugál escudo(100)	73,62
spanyol peseta(100)	84,94
svájci frank	93,15
svéd korona	15,10
USA-dollár	109,00
ECU (Közös Piac)	143,36

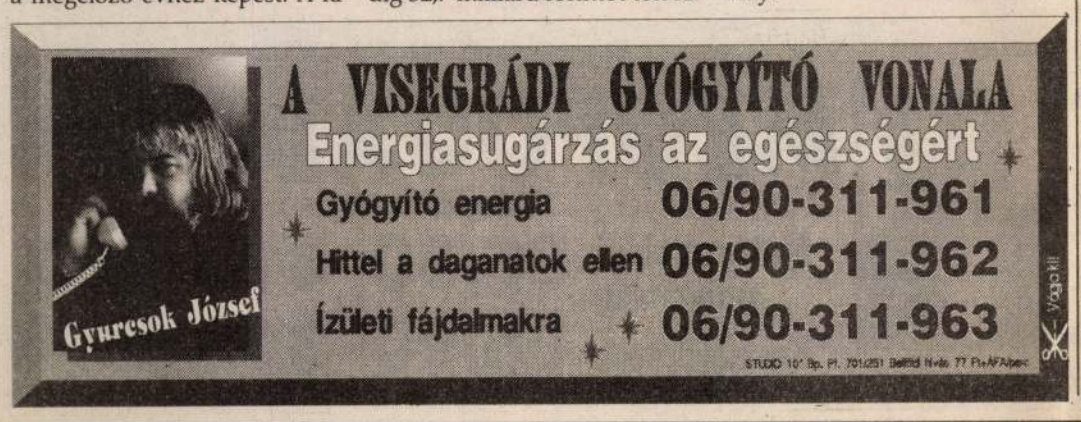

Sokszemközt a kultúráról

Folytatás az 1. oldalról

A felkért előadók számos nézőpontból keresik majd a kultúra helyét, szerepét, gondolják újra az egész kérdéskört. Pódiumviták keretében hallhatnak az érdeklődők a rendszerváltás politikai kultúrájáról, a peremterületek felzárkózási programjairól, a magyar kultúra lidércnyomásairól, a magyarság őstörténetéről, hagyományairól és korszerűségéről, az emberi tudásról és a regionális fejlődésről, az európai kultúra válságáról, megújulásról, az ifjúsági csoportok szerveződéséről, az előadó-művészet helyzetéről, a művészetről, az érzelmi kultúráról, a piacgazdaság és a demokratikus politika etikájáról, a családról. Az előadói listán találjuk *Bőhm Antal, Tamás Pál, Bánlaky Pál, Hankiss Elemér* szociológusokat, *Zelnik József* etnográfust, *Kiszely István* antropológust, *Pesovár Ernő* néptánc- és *Voigt Vilmos* folklórkutatót, *Szinetár Miklós* rendezőt, *Újfalussy József* esztétát, *Harsányi László* közgazdászt, *Vámos Tibor* matematikust. A konferenciát előreláthatólag köszönti *Fodor Gábor* művelődési és közoktatási miniszter. A programot színesíti a Győri Ütőegyüttes koncertje. A pódiumvitákhoz a témakörökre pályázó főiskolai, egyetemi hallgatók közül a kiemelkedő művek alkotói korreferátummal csatlakoznak. Program- és vitavezetők: *Endrei Judit* és *Váradi Júlia*, a Magyar Televízió munkatársai. A tervek közt szerepel, hogy a győri program anyagát kötetben is kiadják.

P. M.

● A világhírű ukrán származású zongoraművész, Szvjatoszlav Richter, akit gyakran hasztalan igyekeznek fellépésre bírni a világ rangos koncerttermeiben, röviddel 80. születésnapja előtt – ma hangversenyt ad a kismartoni kultúrházban. Mint hétfőn ismertté vált, a műsoron – a hely szellemének megfelelően – Haydn-művek szerepelnek. Az APA osztrák hírügynökség értesülése szerint Richter óhaja volt, hogy Haydn városában, Kismartonban (Eisenstadt) adjon hangversenyt.

● Gombrowicz Esküvő című darabjának előadásával „ünnepli" ötödik születésnapját az R.S. 9. Stúdiószínház március 16-án. A VII. kerületi Rumbach Sebestyén utcában otthont lelt független társulat 1990 tavaszán nyitotta meg kapuját ugyancsak Gombrowicz-darabbal: elsőként az Operetkát tűzték műsorra. Az egyesületi formában működő alternatív művészeti műhely sikeres produkciói közé tartozik például a Vágy, hogy indiánok lehessünk című összeállítás. A független művészeti társulat támogatói a fővárosi, valamint a helyi önkormányzat.

● Többszörösen hátrányos helyzetű, szociálisan rászoruló és tehetséges gyerekek, fiatalok támogatása, a szabadidős önszerveződések felkarolása áll a Zalai Gyermek és Ifjúsági Alapítvány ez évi programjának középpontjában. Erre, valamint célpályázatok díjazására a tavalyinál nagyobb összeget, 7 millió forintot fordít a kuratórium. A legifjabb nemzedékek kulturális öntevékenységét, alkotókészségét hivatott fejleszteni az alapítvány által szervezett zalai gyermek művészeti találkozósorozat és alkotókiállítás, amelyre márciusban és áprilisban kerül sor.

● Az egyesült államokbeli Duke University kórusa énekel vasárnap délben a Mátyás templom miséjén, majd közvetlenül azután, délután egy órakor koncertet is ad a templomban. Az ötven énekesből álló kórus főleg Észak-Karolinban koncertezik, de minden évben részt vesz egy nagyszabású turnén is. Az elmúlt években jártak Lengyelországban és Csehországban. A Rodney Wynkoop vezette társulat a közelmúltban jelentette meg első CD-jét.

Az Úri muri a Nemzeti Színházban

Tragikus tivornya

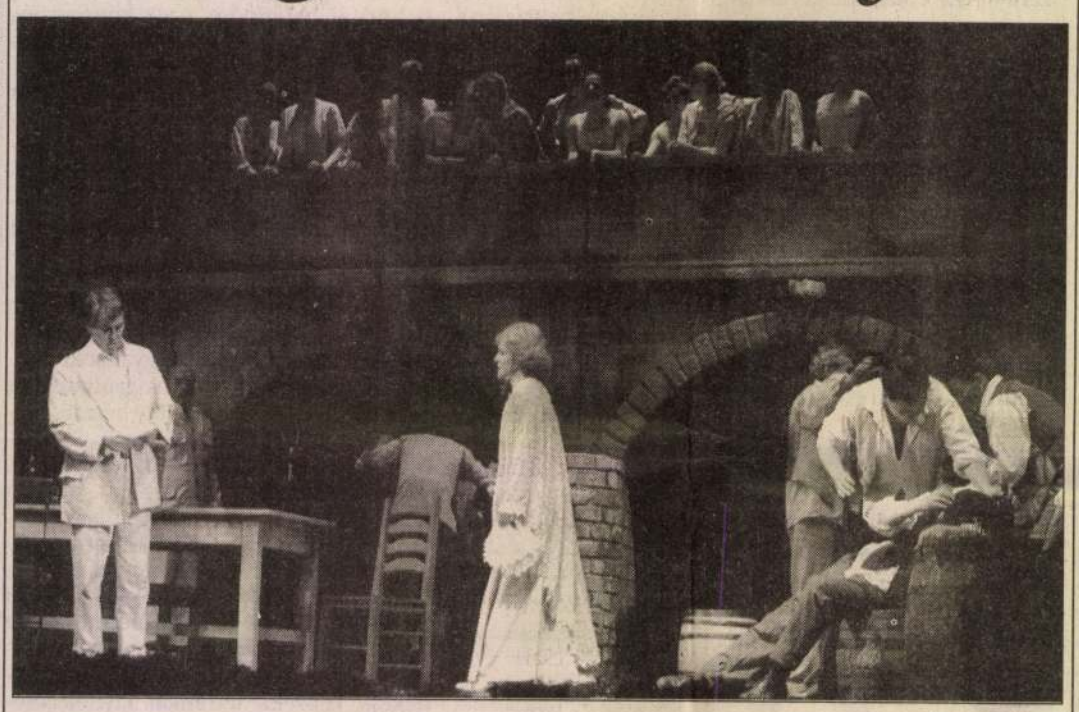

FOTÓ: FÁBIÁN JÓZSEF

A házastársak összecsapása a dáridó kellős közepén. Az előtérben Kozák András, Szélyes Imre, Hámori Ildikó, Jászai László

Egy disznóért sírtok, egy országért nem sírtok – vágja a dáridózó módos gazdák képébe Lekenczey, a könyvvigéccé csökött, hajdani földbirtokos *(Rubold Ödön)*. A duhaj Csörgheő Csuli *(Jászai László)* a tanyai tivornya „sose halunk meg"-eufóriájában ugyanis egyetlen jószágot sirat: a sertésvész kikezdte „nagy kant". Drámai párbeszédekkel, gyöngéd szerelmi jelenetekkel ritmikusan meg-megszakított, hatalmas dínomdánom *Móricz Zsigmond* Úri murija a Nemzeti Színházban. Félelmetes leitmotívumként, lázálomszerűen tér mindegyre vissza az ittasan, elszabadultan dorbézoló falusi uraságok és tanyasi cselédlányok táncoló serege. A hangulatban egyként ott bujkál a mindent eltékozló, parlagi dáridózás, a hetyke kivagyiság, meg az egész, ingoványba süppedő, magyar, vidéki úri világ jelképes haláltánca. Mintha végvonaglását élné a hortobágyi híd színpadi másának pillérei alatt be-bekígyózó, táncos lábú sokaság. Mintha őseinek örökölt birtokát odahajítva élné föl utolsó tartalékát. Nemcsak a „magyar ugar" maradi uraságai – hanem a nekik kiszolgáltatott szerencsétlen ország. *Bodolay Géza* látomásos rendezéséből legalábbis ez rajzolódik ki.

A primitív szokások, a hamis virtus hangadóinak kelepcéjében vergődik a jobb sorsra érdemes, jövőt tervezgető birtokos, Szakhmáry Zoltán *(Kozák András)*. Újszerű elképzelései majdani mintagazdaságáról rendre csődöt mondanak régi elvekhez ragaszkodó, makacs feleségének *(Hámori Ildikó)* értetlensége, anyagi megkötései okán. No meg a falusi uraságok sárba rántó intrikája miatt. Szakhmáry drámája fokról fokra teljesedik be. Céltalanná lett életének csak öngyilkossága vethet véget. De mielőtt eldördülne a végzetes lövés, maga is végigdorbézolja az éjszakát. Bodolay Géza arányérzékét dicséri, amint a látványos tivornyázás „szünetjeleibe" ékelve fájdalmasan ellensúlyozza a sárban fetrengést a magányos Szakhmáry hirtelen fölajzódott szerelemvágyával, melyet a kis tanyasi lány, Rozika iránt érez *(Fazekas Andrea)*. Akit a színésznő odaadás és tisztaság, önérzet és tisztánlátás furcsa elegyével érzékeltet.

Forog a színpad, melynek előterében hol egy falusi kocsma néhány bútordarabja, hol Szakhmáryék nappalija, hol a tanyavilág kellékei hevernek *(Mira János* m. v. színpadképe). Az előfüggönyön Csontváry sokatmondó hortobágyi festménye készíti elő a porba, indulatokba fulladó magyar vidék színpadi hangulatát. *Tordai Hajnal* találó, mértéktartó jelmezeiben, *Geszler György* robbanóan temperamentumos koreográfiájában teljesedik ki a dráma.

Takarékos gesztusokkal jellemzett uraságok éltetik a dorbézolás móriczian epés, önironikus atmoszféráját: az ízigvérig duhaj Jászai László, a feszes *Szélyes Imre* (Zselyei ezredes), a moccanatlanul is beszédesen romlott *Huszár László*, (aki Pató Pál úr élő szobrának is beillenék). A lecsúszott dzsentri keserű karikatúrájával szolgál Rubold Ödön. Értetlenségével, elzárkózó fensőbbségességével saját és férje tragédiáját vetíti előre *Hámori Ildikó*. Túlságosan visszafogott, már-már fakó viszont a főszereplő Kozák András, akinek a maga fojtottságában is sokkal nagyobb viharokat kellene megsejtetnie, amiként Rozika iránt ébredező érdeklődésében is több helyet kellene kapnia a szenzualitásnak. Félszegsége, szürke viselkedése egy falusi tanító magatartásával rokonítja, ahelyett, hogy a nagy-ívű móriczi drámát a maga úri mivoltában, tragikus kisugárzással élné meg. A lefokozott játékmód annál is sajnálatosabb, mert Bodolay Géza látomás erejű, lelkeket átjáró, élményszerű elő-adást teremtett, Móricz igaz szellemében.

Metz Katalin

Liszt-kutató Kanadából

Alan Walker nemrég Budapesten járt

Ismét hazánkban járt – már tizenkilencedik alkalommal – a világhírű Liszt-kutató, *dr. Alan Walker*, a hamiltoni McMaster Egyetem professzora. A Pro Musica Hungarica-díjjal kitüntetett kanadai zenetudós Liszt Ferenc életéről írt könyvének második kötete tavaly év végén jelent meg.

Alan Walker szerint Magyarország fő exportcikke: a művészek; hazánk gazdagsága pedig az, amennyivel a világ szellemi életének fejlődéséhez hozzájárul, és a világnak komolyan kell vennie, ha ez a hozzájárulás veszélybe kerül. A professzor a magyar művészeti intézmények, köztük a számára oly fontos Liszt Múzeum és Liszt-ferenc Társaság rossz anyagi helyzetéről a tavaly októberi Liszt Fesztiválon hallott. A rendezvény után a kanadai magyarok egy csoportja úgy döntött, tízezer dollárt gyűjtenek össze jótékony célú koncertek bevételeiből és személyes adományokból. Az összeg első részletének, kétezerötszáz dollárnak – melyből a két intézmény egyenlő mértékben részesül – az átadása volt a híres Liszt-biográfus mostani látogatásának célja. A Liszt Ferenc Emlékmúzeum a Régi Zeneakadémián *Erdélyi László* zongoraművész hangversenyével köszöntötte őt.

– *Rengeteg híres zeneszerző van szerte a világon. Miért éppen Liszt Ferencet választotta?*

– Valójában nem én választottam Lisztet, hanem ő engem. Gyermekkoromban zongoráztam, majd mikor idősebb lettem, és a BBC-nél kezdtem dolgozni, felkértek egy Liszt-sorozat készítésére. Igen ám, de ehhez szükségem volt róla szóló könyvekre, melyekből akkoriban Angliában nem volt igazán nagy kínálat. Talán emiatt a hiány miatt lettem Liszt-életrajzíró.

Ez a munka teljesen megváltoztatta az életemet. Eleinte azt hittem, három-négy év alatt elkészülök, végül pedig több mint huszonöt évig tartott a munka, mialatt rengeteg csodálatos emberrel találkoztam a világ számos pontját bejárva. Most, hogy befejeztem az életrajz harmadik kötetét is, nem is tudom, mihez kezdek majd – válaszolta kérdésemre a zenetudós.

– *Más témákról, más zeneszerzőkről is írt könyveket?*

– Szakterületem a XIX. századi zeneszerzők világa. *Schubertről* és *Schumannról* is jelent már meg könyvem. Az első mű, amit írtam, a zeneesztétikáról szólt, műelemzéseket és kritikákat tartalmazott; csak később váltottam át életrajzírásra. A Liszt-könyv első két kötete eddig három nyelven jelent meg: angolul, franciául és persze magyarul.

– *Mikor jön legközelebb Magyarországra?*

– Általában minden évben eljövök egyszer. Ezúttal még ez év második felében, szeptemberben vagy októberben ismét Magyarországra látogatok.

Csikor Ottó

Rákócziak szász szemmel

Erdélyi krónika

Manapság már a diákokban sem nagyon tudatosul, hogy a török időkben magyar állam, magyar kultúra csak Erdélyben létezett. Éppen ezért fontos, hogy immár magyar nyelven is hozzáférhetővé vált *Georg Kraus: Erdély 1608–1665* című munkája. Ez a könyv nem csak azért érdekes, mert a legterjedelmesebb erdélyi történeti alkotás, hanem mert egy szász patrícius szemével mutatja be a kortársak *Báthory Gábor, Bethlen Gábor*, a *Rákócziak* és *Apafi Mihály* uralkodását.

Hatalmas munka volt lefordítani a brassói városi könyvtárban őrzött, súlyra is tekintélyesnek mondható német nyelvű kéziratot. *Vogel Sándor* erdélyi történész három éven át dolgozott a magyar fordításon, amelyet az előszóban azoknak az erdélyi szászoknak ajánlott, akik szülőföldjüket elhagyni kényszerültek. A munka során tanulmányoznia kellett a reformációkorabeli német nyelvet, azonosítania az alaposan elírt román neveket, és stilisztikailag is rokonította a magyar krónikákkal a gazdag nyelvezete és jellemábrázolása révén irodalmi alkotásnak is beillő művet. Georg Kraus, Segesvár jegyzője egyébként kiválóan beszélt magyarul, krónikájában nemegyszer a nyelvünkön idéz például párbeszédeket. Kuriózum még, hogy Kraus vérbeli történészként a kézirat mellé csatolta azokat az eredeti okleveleket is, amelyek alátámasztják az állításait. Sajnos, terjedelmi okokból a magyar kiadásba ezek nem fértek bele.

– Bár németül több alkalommal megjelent ez a könyv, mégsem épülhetett be súlyának megfelelően a magyar és a nemzetközi történetírásba – magyarázta *R. Várkonyi Ágnes* akadémikus, professzor asszony a krónikát bemutatva. Egész Európáról olvashatunk benne információkat, a két fejedelemségről, Moldváról és Havasalföldről is, a török Portáról.

A történelem párbeszéd múlt és jelen között. A Kraus-krónika nagyon fontos igazságokat közöl. Kiderül, hogy a korabeli Erdély Európának szerves része volt, az erdélyi politika együtt mozgott az európai történelemmel. A másik fontos tanulság, hogy Georg Kraus a szász nemzeti tudatban élt, hiszen az igen fejlett szász történetírói iskola és Segesvár városa adott számára ösztönzést és lehetőséget, ugyanakkor ő az erdélyi fejedelemségben gondolkozott, ezért érzett felelősséget. Eddig a magyar történettudomány nem vizsgálta meg eléggé, hogy az erdélyi szászoknak mekkora súlyuk volt a fejedelemség politikai döntéseiben. Apafi Mihály fejedelemről évszázadokig csak negatív kép élt a történészek között, csak az utóbbi évtizedekben derült ki, hogy harminc éven át Erdélyben gazdasági stabilitást és kulturális felemelkedést tudott biztosítani. Azt ebből a krónikából tudtuk meg, hogy Kemény halála után a szászok ajánlják a töröknek, Apafit tegye fejedelemmé.

Az Ómagyar Kultúra Baráti Társaság kiadásában megjelent kötet tervezői annak kiállításában is igyekeztek megfelelni a régi könyvészeti hagyományoknak, ezért a borítót az eredeti kézirat kötését díszítő motívumok felhasználásával készítették el.

Farkas Adrienne

Dzsessztalálkozó, lemezvásárral

Kecskeméti ragtime

Közeleg március vége, tehát közeleg a *IV. Nemzetközi Unicum „Bohém" Ragtime és Jazz Találkozó* is. A helyszín ezúttal ismét Kecskemét, az Erdei Ferenc Művelődési Központ, ahol március 24-i és 25-i esti hangversenyek mellett szombaton délelőtt – a New York-i *Ed Berlin* vezetésével – nagyközönségnek szóló ragtimeszimpóziumot, délután pedig dixielandkoncertet is rendeznek. A hagyományokhoz híven belépődíj nincs, s a kétnapos programot egy, a fesztivál valamennyi résztvevőjét felvonultató örömzenélés zárja vasárnap délelőtt 11-kor.

A fellépők névsora, ha lehet, az elmúlt évekhez képest is fantasztikus, a jó szórakozás, a jó zene, s különösképpen a koncertek utáni, hajnalig tartó örömzenélés tehát garantált. Az egyik legjobban várt vendég a kanadai *John Arpin*, akit sokan ma a világ legjobb ragtime-zongoristájának tartanak, közel negyven (!) önálló lemezt készített, s ezek között a ragtime mellett a legkülönfélébb stílusúak is megtalálhatók. Az amerikai *Evergreen Classic Jazz Band* az egyik legstílusosabb tengerentúli dzsesszegyüttes. A tradicionális zenekar *Louis Armstrong* 1966-os koncertjén kívül még sohasem szerepelt Magyarországon. A házigazda *Bohém Ragtime Jazzband* az egyik legtöbbet turnézó hazai társaság, akik számos hazai és külföldi fesztivál rendszeresen visszatérő vendégei, s lemezeik még Amerikában is elismerő kritikákat kaptak. A horvát *Hot Club Zagreb* vérbeli szvinget játszik meglehetősen szokatlan – három gitár és bőgő – összeállításban. Vendégművészük, *Deseő Csaba* talán a legérzékenyebb hazai dzsesszhegedűs. A holland *Miss Lulu White's Red Hot Creole Jazz Band* 1992-ben megnyerte az Európa élmezőnyét felvonultató New Orleans dzsesszversenyt Franciaországban. Kizárólag az idei fesztiválra áll össze az *Unicum Jam Band*. És végül, de nem utolsósorban Kecskemétre látogat *Edward A. Berlin*, aki ma a legkeresettebb ragtime-kutató, rendszeresen tart előadásokat fesztiválokon, konferenciákon, s gyakori vendég rádió-, illetve tévéműsorokban. A legismertebb ragtime-zongoristáról, *Scott Joplinról* szóló legújabb könyve pedig az utóbbi évek dzsesszkönyvkiadásának legnagyobb sikere.

A koncerteken kívül, ahogy ez ilyenkor már lenni szokott, lemezvásár is lesz.

(bé)

A harmadik

Nemrég jelent meg a Romániai Magyar Irodalmi Lexikon harmadik kötete. A sorozat a romániai magyar könyvkiadás egyik legnagyobb vállalkozása. Az 1981-ben megjelent első kötet, miként a tíz évig várakozó második is, erősen magán viseli a diktatúra cenzúrájának nyomait. A harmadik kötet anyaga (Kh–M) az 1918-tól 1992 decemberéig terjedő időszak romániai magyar írásbeliségét foglalja össze. A korábbi kutatási nehézségek s a munkatársak közösségének megfogyatkozása miatt a harmadik kötet is magán viseli a tökéletlenség bélyegét. Reméljük, hogy a negyedik és ötödik kötet már jobb körülmények között és kevesebb fogyatékossággal fog megjelenni. A lexikon ötödik kötetének kiadása után pótkötet megjelentetését is tervezik a szerkesztők.

G. I.

MANSFELD Sebestyén rézmetsző

Pavilon 9. 1994
15. p. sill

12. „Szent László magyar király a nagyváradi püspökség káptalan alapítója." Mansfeld Sebestyén rézmetszete. 177

ruleten. Ugyanitt *épületfalak*, kavicsos *járószintek*, ÉD-i és KNy-i rányú 1 m széles falak, KNy- irányú csatornázott *út*, római *kút*, kora római cölöpköteg-gödör kerültek napvilágra. A Medve u. ésakibb szkaaszáról kő- és agyagfalú *épületek* részleteit leletmentették a hozzájuk tartozó köves, sóderes *járószintek*kel. A Ganz u.–Fő u. találkozásánál *fürdő*ről van tudomásunk. A Horváth utcában római *kemencé*ket találtak

E számos adat azonban leletmentésekből származik, sok esetben egymástól távol eső területekről. Így nem teszi lehetővé a római kori településszerkezet, elsősorban az ala tábor és az auxiliaris vicus topográfiai helyzetének tisztázását, valamint árnyaltabb kronológia felállítását. A további kutatások feladata az egymástól távol eső pontokon (Ganz u. ill. Medve u.) megfigyelt keltaeravikusz lakógödrök alapján feltételezhető településlps kiterjedésének vizsgálata.

A vizivárosi kutatások megindítását a Külügyminisztérium bővítése tette lehetővé, ehhez kapcsolódóan folytathattunk leletmentő ásatást 1991 májustól novemberig a Gyorskocsi u. 26. sz. telken. A terület topográfiai helyzete rendkívül kedvezőnek tűnt, mivel két korábbi feltárás közé esett. Sajnos az újkori, törökkori és középkori bolygatásokkal mélyen agyonszabdalt felületen, az előkerült épületrészletek alaprajzi rekonstrukciót nem tettek lehetővé. A statigrafiai megfigyelések a további kutatások alapjául szolgálhatnak. Feltehetően a már szomszédos telkeken feltárt ÉD-i irányú

MIRA János

kétszáznegyvenen ülnek ünneplőben a nézőtéren, és az előadást olyan nyitottan fogadják, hogy a kulisszák mögött összecsillan a szemünk, és kimondatlanul, de ott vibrál a gondolat: igen, talán ezért volt érdemes a színipályára jönni! Mit, jönni! – az nem nehéz! – a pályán maradni!

24-én a vendégmarasztaló borgátai fürdőből jó körülmények közé szállásolunk be Celldömölkön, jó előadás sok néző előtt, utána pedig, a túra során először, megesik a hihetetlen eset: fogadást ad tiszteletünkre a polgármester.

25-én, Sárváron 300 néző előtt kitűnő előadás a Nádasdy-kastély udvarán.

26-án, Váton, legalább olyan sikerünk van, mint a helyi kertésznek, aki a sorsolásra büdöskét ajánlott fel.

Szombathelyen, 27-én, még agyoncsaphatná a hangulatot a biliárdszalon tulajdonosa, ha hagynánk. Féltékeny az Isis-szentély közelében felállított színpad mellett megbúvó kis büfénkre, és kihívja a Köjált. Feleslegesen, mert semmi szabályelleneset nem találnak. A sorsolásra felajánlott ingyenjátékot, amit szalonjában tölthetne a nyertes, hanyag eleganciával visszautasítom, ő meg juszt is licitál az árverésen, és viszi a kefelevonatot. Amikor átveszi és kezet rázunk, mindkettőnk szemében ott bújkál a röhögés. – Amúgy az előadás jó volt.

28-a, Kőszeg. Utolsó „vorstellung". A végén pezsgőt bontunk. A Főnök emeli poharát, és csak ennyit mond: „Köszönöm!"

Most, hogy az úton írt jegyzetek alapján fölidéztem vándorlásunkat (persze hézagosan, hisz annyi mindenről nem meséltem!), fejemben megint azt a vattás tompaságot érzem, mint induláskor. Egyáltalán elindultunk? Megérkeztünk? Hová? Máris újra indulunk? Merre tovább? – Mi volt ez? ... Tiéd az ítélet, nyájas (néző) olvasó!

Mira János: Színpadkép

Ágh István

Meggyfa és kőnyomat

Fodor András költészetéről

Találkozásra indulok, közeli hozzám, mégis hosszú az utazás, évekig tartó készülődés. Óvakodtam eddig megfogalmazni költészetét, hátha pontatlanul és méltatlanul szólok, mert Fodor András bármennyire egyértelműen közvetlen ember, baráti és a magán- és közgondokban részt vevő, mégis van valami többrétegűség személyében és verseiben, s megtéveszthet, ha netán lényeginek gondolom a felszínt. Naplói megjelenése után ismerhettem meg teljesen, igazolódott, amit eddig is tudtam, földerült, ami sejthető titok.

Könnyen megtéveszthet a legendátlanság legendája is. Mintha az emberben nem volna semmi különös, mindennapi, kizökkenthetetlen szorgalommal éli az életét családban, hivatali rendben, melyben együtt a könyvtári kötött munkaidő, lapszerkesztés, irodalomszervezés, országos vonatokon utazva vállalni töméntelen kötelességet, vasutas apjától örökölt pontossággal, a karjára bilincselt idővel egyeztetve ott lenni valahol társaságban, ülésen, hangversenyen. Sokszor úgy tűnik, nincs jelen gondolatban, csak ül és hallgat, szól néha, majd elmegy, s meglepődünk, ha az előbbi együttlétből összetalálkozunk, és kellő idő után fölállítja a következő. És ahogy bemozogja az időt és a teret, olvashatjuk verseit itt is, ott is, másutt tanulmány meg irodalmi est másokért bámulatos fölkészültséggel. Nem felejtem, 1983 februárjában Miskolcon köszönti az ötvenéves Kalász Lászlót azzal a levéllel, melyet az ünnepelt a Csillag rovatvezetőjének írt. S naplóra is jut ideje. Hogyan? Negyvennyolcórásak napjai? Ha szomorúnak látszik, nem kérdezzük, miért, mert inkább figyelő. „Ízléstelen ki sohase unalmas" – jut eszembe Auden versmondata, bár ismerőseit nem lepi meg legényes jókedve a borozó alkalmakkor. Biztosan tudom, józanok a reggelei, mint akit „az őrült szépség örökre józanná vakít"-ott.

S mintha nem érdekelné a politika, de érdekli a nép, a történelem. Nem politizál, pedig a magyar író szokása általában, és ezt a hajlamát szeretik kihasználni a rendszerek, mindent megtettek, hogy befogják, fontosságát elhitették, pedig csak olyan volt nekik a lantos, mint valaki a személyzet közül. Akik átlátták ezt az ördögi manipulációt az utóbbi évtizedekben, számolhattak a belső, külső száműzetés következményeivel. Ő a Rajk-per rádióközvetítése kötelező hallgatását abbahagyja a kollégiumban: „Hát az én emberismeretem, józanságom ezt nem veszi be... Otthagyom a közvetítést." Öntörvénye látszik már ebből is, negyedik utas, vagyis független, nem áll táborba se régen, se most. Mert nem volt soha feltűnő, közismert se lett annyira, ha a politikai pikantéria többet számít a művek minőségénél. Bár szerencsés, akinél a közéletiség az esztétikummal egybeesik. De nézzük a *Józan reggel* kötetet 1958-ból; a *Tilalmas ifjúság*ban:

Meddő erő a némák tisztasága.
Lázadni kéne, béna vagy, — tűrnél, de nincs miért;
Szemedbe döfnek villogó tilalmak.
Rángat, gyötör a sok parancs, akár a szél az ágat.

Mira Károly, díszlettervező

a Kecskeméti Nemzeti Színház előadásának a díszleteit tervezte. (Vámos Miklós: Világszerzők)

13

Kollár Tamás: Szituációk mal rontóbbal

Élet és Irodalom Bp. 1986 dec. 12. XXX/50

I DOMENICANI DI CASSOVIA E L'ITALIA DEL QUATTROCENTO

31

I

Fin dal secolo XIII, nella cultura di Cassovia (Kassa), città principale dell'Ungheria settentrionale, si affermò sempre più l'influsso italiano. Ne fu il più attivo centro il convento domenicano, fondato nel 1240. Il primo documento scritto sulle relazioni dirette dei padri domenicani con l'Italia, risale al 1303, e concerne il capitolo generale di Bisunti, in cui il provinciale ungherese confermato erroneamente venne privato del suo ufficio e fra Emerico di Cassovia venne nominato vicario della provincia.[1] Nel corso dei secoli poi la partecipazione ai capitoli generali diventò tradizionale.

Durante il secolo XV, molti domenicani di Cassovia studiarono nelle università italiane. Sebbene la popolazione della città comprendesse anche degli elementi di origine tedesca, nessun domenicano del convento di Cassovia frequentò alcuna università tedesca. Nella scuola dell'ordine a Cassovia insegnò sì anche un domenicano tedesco oriundo di Norimberga, tuttavia la sua attività era insignificante in confronto ai professori che avevano compiuto gli studi nelle università italiane. Anche per altri rispetti i rapporti fra questo monaco tedesco e la città di Cassovia non potevano essere troppo amichevoli, poiché egli dovette ricorrere all'intervento del superiore dell'ordine per la tutela dei propri interessi.[2]

È notevole anche il fatto che i domenicani di Cassovia non frequentarono l'università di Cracovia, quella più vicina a loro e che godeva di una certa celebrità nell'Ungheria, anzi anche in altri conventi.[3]

Sulla scorta dei dati che ci sono pervenuti, nel secolo XV il numero dei domenicani ungheresi che compivano i loro studi in università italiane, era singolarmente alto. Essi venivano reclutati, oltre che nei conventi di Buda e di Pécs (Cinquechiese), principalmente in quello di Cassovia. L'archivio generale del-

l'ordine a Roma ci ha conservato i registri concernenti la provincia ungherese. Da essi si desume l'afflusso dei membri dell'ordine alle università italiane.[4]

Nel 1436 fra Girolamo di Martino compì i suoi studi a Padova, facendovi le *septem artes liberales*.[5] Nel 1467 fra Ladislao di Cassovia venne mandato a Ferrara dal provinciale dell'ordine in Ungheria il quale aveva di lui grande considerazione.[6] Fra Giovanni di Cassovia,[7] che più tardi svolse preziosa attività di miniatore, compì i suoi studi nel 1471 a Bologna, città del fondatore dell'ordine. Pietro di Pietro [8] venne mandato a compiere i suoi studi teologici nel convento di Santa Maria Novella a Firenze, da uno speciale consiglio provinciale che gli aveva concesso i consueti privilegi spettanti in tali occasioni ai monaci frequentanti università straniere. La concessione venne approvata dal priore del convento di Firenze, il 30 aprile 1476. Il beneficiato dovette essere una mente molto felicemente dotata, perché un mese dopo, il 4 giugno dello stesso anno, la fiducia del superiore lo richiama a Cassovia, per svolgervi nella scuola dell'ordine attività di professore, onde acquistare in un tempo prescritto l'obbligatoria pratica d'insegnamento, necessaria per ulteriori promozioni.[9] Infatti, i circoli teologici italiani tengono conto del suo ingegno, e nel 1479 egli ritorna in Italia, ma non più come studente, bensì per seguire le interpretazioni della Sacra Scrittura del «magister sacri palatii», per conseguire la più alta abilitazione biblica.[10]

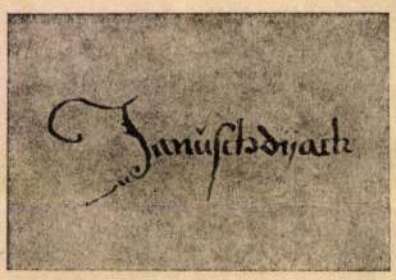

Press'a poco nel medesimo tempo compì gli studi a Roma il monaco Nicola di Ignazio di Cassovia,[11] seguendo anch'egli la difficile scienza della Sacra Scrittura. Ottenne il permesso del superiore l'8 maggio 1482. Egli riuscì ad entrare nelle particolari grazie degli ambienti papali. Il papa Sisto IV lo conosceva personalmente e l'apprezzava per il suo sapere eccezionale e per la sua vita santa. Per la stima che il papa aveva di lui, venne nominato, il 28 ottobre 1483, inquisitore supremo dell'Ungheria.[12] Visitò numerose volte l'Italia anche più tardi.

Fra Egidio Egyed [13] fu mandato a Firenze dal convento di Cassovia, per appropriarsi le sette arti liberali ed abitò nel con-

vento fiorentino dell'ordine. Per lungo tempo gli venne inviato regolarmente il denaro per le spese dei suoi studi, ma più tardi, protraendosi questi in lungo, l'ordine non fu più in grado di pagare per lui le tasse, di modo che il superiore gli permise di cercare nell'Italia mecenati benevoli. Infatti, egli trovò dei benefattori, probabilmente in una famiglia nobiliare fiorentina. Ma più tardi vennero meno anche queste risorse, sicché egli fu costretto a chiedere ai superiori, per non dover interrompere i suoi studi, il permesso di commutare in denaro la sua eredità paterna.[14]

Anche fra Tommaso di Cassovia [15] compì gli studi in Italia, probabilmente a Firenze. Nel suo viaggio di ritorno, nel 1489, fece una sosta nel convento domenicano di Vasvár, dove vennero trattenuti, per una ragione a noi sconosciuta, i suoi averi e particolarmente i suoi libri. Il priore, Michele di Buda, era una persona oltremodo autoritaria, sicché fra Tommaso dovette ricorrere al superiore per chiedergli riparazione ai suoi diritti violati. Fu minacciata una grave pena a tutto il convento, per cui il frate finalmente venne rimesso in libertà. Egli più tardi si stabilì a Cassovia.

Negli ultimi decenni del secolo XV la condizione economica dei domenicani ungheresi era in generale precaria, ma Cassovia era impoverita in modo particolare.[16] I primi a risentire di tale impoverimento furono i monaci desiderosi o degni di compiere gli studi all'estero. Nel 1493, anche fra Taddeo,[17] membro del convento di Cassovia, dovette sostenere una prova simile. Egli ottenne dal superiore il permesso di ritornare in Ungheria e chiedervi l'elemosina per procurarsi libri e altri articoli necessari per riprendere gli studi.

Nel 1495 un altro domenicano di nome Pietro di Cassovia [18] capitò in Italia, ma egli iniziò i suoi studi non più a Firenze, bensì a Perugia. In tre anni fece tali progressi nella teologia che il superiore gli concesse il permesso di insegnare, per fare gli anni di esercizio necessari, onde poter ottenere il titolo di *magister*.[19] Per tre anni egli frequentò anche l'Università di Pavia.[20] Nel 1495 fra Biagio di Cassovia fu mandato in terra italiana nel convento di Siena, ugualmente *pro rata provinciae*.[21]

Nel 1470 Andrea di Nicola giunse nel convento di Cortona.[22] In seguito egli compilò diligenti appunti sui corsi da lui seguiti in diverse università italiane e nello Studio generale di Firenze. Questi appunti si conservano tuttora nella Biblioteca Vaticana.[23]

Ricordiamo più avanti e più particolareggiatamente gli studi

fatti in Italia dal più celebre membro del convento di Cassovia, Nicola de' Mirabili, nonché gli anni passati nell'Università di Bologna da Andrea Aquini, domenicano di Cassovia di origine italiana.

L'elenco dei monaci di cui sopra, non è affatto completo, in quanto i registri sono rimasti frammentari; tuttavia i registri che ci sono giunti offrono un quadro abbastanza preciso della vita della provincia ungherese dell'ordine.

I domenicani di Cassovia potevano approfondirsi nello spirito italiano tanto più, in quanto in ogni quinquennio c'era qualche frate che ritornando dall'Italia, ravvivava le correnti d'idee italiane. Più d'uno di questi era vissuto in Italia per 10—12 anni, partecipando attivamente alla vita culturale italiana. Sono pertanto comprensibili la predilezione e la simpatia che provavano i monaci di Cassovia per i conventi delle città universitarie italiane. Questi studiosi, ritornati in patria, contribuivano molto all'arricchimento della civiltà di Cassovia.

I rapporti più profondi di Cassovia con Firenze quattrocentesca, satura dello spirito dell'umanesimo, erano quelli creati da Nicola de' Mirabili, oriundo di Cassovia. Il suo vasto sapere e la sua franca personalità resero simpatica la sua figura agli studiosi di Firenze, anche se la diversità di principi lo metteva in contrasto con alcuni fra di loro.

Il nome di fra Nicola viene segnato in più modi. Nel suo libro scritto in italiano, e di cui parleremo più innanzi, egli si firma «Nicola de Mirabili», mentre nella sua *Disputatio*[24] scritta in latino egli si dice «Nicolaus de Mirabilibus ex Septemcastris». Nella sua opera sulla predestinazione, egli aggiunge al suo nome anche Kolozsvár, città principale della Transilvania, segnandolo come segue: «Frater Nicolaus ex Mirabilibus natus Colosuariensis».[25]

Fin qui i suoi biografi sono stati tutti sconcertati dall'aggiunta «natus Colosuariensis», per cui spesso gli hanno semplicemente attribuito il prenome Kolozsvári. Viceversa può darsi che l'anzidetta parola «natus» si riferisca non già a Kolozsvár, bensì, secondo la congettura dell'Ábel[26] ad «ex Mirabilibus», cioè alla famiglia dei Mirabili. In tal modo si riesce più agevolmente a spiegare certe circostanze della sua vita.

I registri municipali di Cassovia forniscono dati talmente precisi sull'origine di fra Nicola, da dissipare i dubbi che fin qui hanno crucciato gli studiosi. Di fatto, nel 1474 il «pictor

alias sculptor» Nicola Mirabili, oriundo di Bologna, chiede alla città di Cassovia il diritto di cittadinanza e l'ottiene effettivamente, grazie alla garanzia del legnaiuolo Vincenzo.[27] Secondo questi dati il nuovo cittadino si stabilì vicino al convento dei domenicani in una casa minore di proprietà dell'ordine, dove in quei tempi esistette tutta una colonia di artisti.[28] Tale afflusso di artisti è comprensibile per chi tenga conto di quanto intensa fosse l'attrattiva di Cassovia proprio in quei tempi. L'altare maggiore del duomo di Santa Elisabetta venne eretto in questi anni [29] (1474—1477), sicché gli artisti avevano speranze fondate di trovarvi del lavoro. Infatti, negli anni suaccennati, il municipio stanziò per l'altare ben 190 fiorini.

Nei registri municipali relativi a quest'epoca più volte incontriamo il nome di maestro Nicola, l'ultima volta nel 1496.[30] Possiamo quindi stabilire che la famiglia di origine italiana dimorò a Cassovia dal 1474 al 1496, o eventualmente anche più a lungo. Il luogo di questo soggiorno era nell'immediata vicinanza del convento dei domenicani, nella colonia degli artisti. Ma il giovane Nicola non nacque a Cassovia essendo egli nato prima che i suoi genitori vi si stabilissero e ottenessero il diritto di cittadinanza.

Quale fosse l'anno in cui il giovane italiano entrò a far parte dell'ordine domenicano, non lo sappiamo, ma è certo che la sua entrata avvenne a Cassovia, in quanto egli fu «filius nativus» del convento di quella città, cioè fu là che prese i voti. Con ciò, secondo una consuetudine antica, apparteneva come membro stabile una volta per sempre al convento di Cassovia. Tale vincolo poteva essere sciolto soltanto dal superiore che lo fece infatti, per un breve periodo di tempo, nel 1476.[31]

Le relazioni di una famiglia italiana con i domenicani sono comprensibili, in quanto erano quasi esclusivamente questi monaci, già studenti di università italiane, a parlare l'italiano nella città, la cui borghesia era di madrelingua ungherese. Inoltre, abitando la famiglia vicino al convento, aveva frequenti contatti con i religiosi. Il ragazzo subiva senza dubbio l'influenza dei monaci che — come sapeva — avevano visitato anche la sua patria.

Fra Nicola era ritenuto italiano già da Michele Denis il quale, con una concettura azzardata, lo credeva discendente della famiglia dei Meraviglia oriunda di Milano.[32] Benché il legame di parentela con i Meraviglia sia del tutto inverosimile, con l'altra sua asserzione implicita sull'origine italiana del frate il

Denis intuiva la realtà, anche se per la deficienza di dati era ridotto a formare mere ipotesi. Lo ritiene italiano e molto giustamente, anche l'Ábel, fondandosi sull'argomento che fra Nicola scrisse la sua prima opera rimastaci, quella sulla coscienza, in lingua italiana, e non è probabile che avesse saputo fare così bene se l'italiano non fosse stato la sua lingua materna.[33]

Se si pensa al suo libro sopra ricordato sulla coscienza, non devono essere dimenticate neanche le circostanze della composizione, delle quali il dotto autore fa menzione più tardi, durante il suo soggiorno a Firenze, nella prefazione del libro stesso : «Le vostre intime devocionis più volte m'anno pregato, che io scrivessi quella dottrina di consciencia la quale predicai alle vostre religiosissime presencie.»[34] Da queste righe della prefazione e dal testo stesso appare che fra Nicola aveva predicato sulla coscienza davanti alle monache del convento fiorentino intitolato a San Pietro martire e le sue prediche incontrarono il compiacimento dell'uditorio a tal segno da venir pregato di stenderle per iscritto. Benché l'affinità fra le lingue latina ed italiana sia molto stretta, tuttavia non si può supporre che le suore avessero capito le prediche latine sicché riesce più accettabile l'ipotesi che fra Nicola parlasse in italiano. Quando in un periodo ulteriore, per soddisfare la loro domanda, si mise a ricomporre le sue prediche per iscritto, le dovette senza dubbio completare.

Per le considerazioni sopra esaminate dovremmo accettare l'ipotesi dell'origine italiana di fra Nicola, anche se i dati di Cassovia non l'accertano fuori ogni dubbio. Seguendo le ulteriori vicende della sua vita, nel 1476 il giovane monaco si trasferì da Cassovia a Kolozsvár,[35] ma ben presto lo ritroviamo fra gli studenti dell'Università di Buda, a norma delle disposizioni del capitolo di Perugia, nel 1478.[36]

Dopo compiuti i suoi studi a Buda, continuò a studiare in qualche università o scuola superiore conventuale d'Italia. Il suo vasto sapere viene documentato a sufficienza dalla decisione del capitolo generale di Roma, dell'anno 1484, che conferma e riconosce il suo titolo di «magister», affidandogli l'ufficio di «regens» della scuola superiore del convento senese.[37]

Nel 1487 da Siena capitò a Roma, nel convento di Santa Maria sopra Minerva, dove fungeva parimenti da rettore dello Studio. In questa qualità viene riconfermato una seconda volta dal superiore che ne aveva piena fiducia, nel 1488.[38]

Gli anni che seguono, sono per lui assai movimentati.

L'anno seguente, nel 1489, dirige a Firenze, in qualità di rettore, la scuola superiore del convento di Santa Maria Novella.[39]

Firenze era il centro della civiltà umanistica del secolo XV. I Medici vi attiravano i più rinomati studiosi ed artisti dell'Europa di allora. Nella città stessa, i personaggi dirigenti erano le grandi figure del convento di San Marco, Sant'Antonino e Savonarola. Abbiamo visto altresì che, oltre a Perugia e Bologna, proprio questa città era visitata di frequente dai domenicani ungheresi desiderosi di continuare i loro studi. [40]Anche altri ordini religiosi vi mandavano volentieri i loro membri, perché le dispute e l'intensa vita culturale fra i conventi rappresentanti diverse correnti teologiche, promovevano il perfezionamento degli studenti italiani e stranieri che vi accorrevano per appropriarvi la più alta cultura teologica.

Nel convento di Santa Maria Novella fra Nicola ebbe una parte importante. Difatti, la sua erudizione non rimase chiusa fra le pareti della scuola conventuale in senso stretto, bensì si manifestava in dispute pubbliche, nonché nelle strette relazioni ch'egli manteneva con i filosofi umanisti.

La sua vasta attività scientifica non si esauriva nelle conferenze. Egli compose anche libri, anzi pronunciò in Santa Maria Novella numerose prediche. Gli era affidata anche la direzione spirituale delle monache del convento di San Pietro martire.

Appunto da quest'ultima sua attività nacque, nel 1489, il suo Libello di Consciencia. Non si tratta d'altro che di una predica tenuta davanti alle monache del convento ricordato, con cui guadagnò talmente il loro compiacimento che la badessa gli chiese di rielaborarla per iscritto. Fra Nicola accettò l'incarico, ma per molto tempo non fu in grado di soddisfarlo. Dopo ripetute sollecitazioni, passati alcuni mesi, finalmente consegnò alla badessa il lavoro finito.[41]

Il libretto si divide in 63 capitoli. L'autore ha dato a ciascuno un titolo proprio. Sono particolarmente lunghi i suoi ragionamenti destinati a chiarire i concetti, continuati attraverso ben 43 capitoli. Della coscienza stessa, della sua funzione e delle sue attività trattano 20 capitoli.

Fra Nicola segue nelle sue spiegazioni le orme di San Tommaso d'Aquino e di Sant'Agostino, utilizzando anche le opere di Origene. Definisce la coscienza come educatrice e sorvegliatrice dell'anima, come una specie di giudizio naturale. Nel formarla concorrono tre fattori: la *sinderesi*, la *ragione superiore*

ed inferiore, e la *coscienza* in senso proprio. La sua definizione della sinderesi e delle due ragioni derivano da Sant'Agostino. La prima è una certa chiaroveggenza dell'anima che la dirige nell'evitare il male ed il peccato e nel seguire il bene. Fra le due ragioni quella superiore ci mette in contatto con il mondo soprannaturale, quella inferiore con le cose terrene. Il Mirabili fa di tutti questi fattori un'esegesi minuta, spiegandone le attività e ricordando i risultati che si raggiungono con il loro aiuto nel campo trascendentale. Ma è d'ordine superiore la coscienza in senso proprio. Secondo lui non è la coscienza a decidere rispetto alle azioni, perché l'anima forma il suo giudizio col comune concorso dei tre fattori suaccennati. La sua conclusione finale è che la sola causa delle cattive azioni dell'uomo è la duplicità della ragione. Infatti, la sinderesi suggerisce sempre che dobbiamo seguire il bene; la coscienza da sé non giudica se l'azione sia buona o cattiva, di modo che queste due istanze non possono errare. Viceversa la ragione può cagionare il male anche per due cause: o per essere negligente non scrutando quel che dovrebbe sapere, cioè che l'uomo non deve agir male, o perché non ha potere sulle passioni, per conseguenza del peccato originale. Alla fine del capitolo XXXI, dopo la definizione, tratta del peccato di Adamo e di Eva attraverso più capitoli, poi osserva che i bambini e gli alienati di mente non commettono peccati, perché incapaci di distinguere fra bene e male. Però essi non possono ricevere altri sacramenti che il solo battesimo.

Quindi il Mirabili passa all'attività della coscienza. Secondo quanto spiega San Tommaso d'Aquino, la coscienza svolge una triplice attività. In primo luogo dà testimonianza, in secondo luogo accusa e in ultimo ammonisce ed esorta. Essa dà testimonianza delle buone o cattive azioni commesse dall'uomo recandogli con ciò gioia o dolore. La coscienza accusa in anticipo, prima ancora che uno commetta un'azione cattiva, e finalmente ammonisce o esorta per non fare o fare qualche cosa.

Poi il Mirabili esamina anche le errate attività della coscienza, esponendo che essa può formare un giudizio errato in due casi: se essa è in errore (consciencia erronea), oppure esitando (consciencia scrupulosa). Cause del primo difetto sono l'ignoranza, la negligenza, il troppo amore a se stesso, oppure la superbia e presunzione, quando cioè uno crede più nella propria opinione che non in quella di numerosi e diversi dottori, ovvero crede più in un dottore che non in cento altri, come per esempio anche

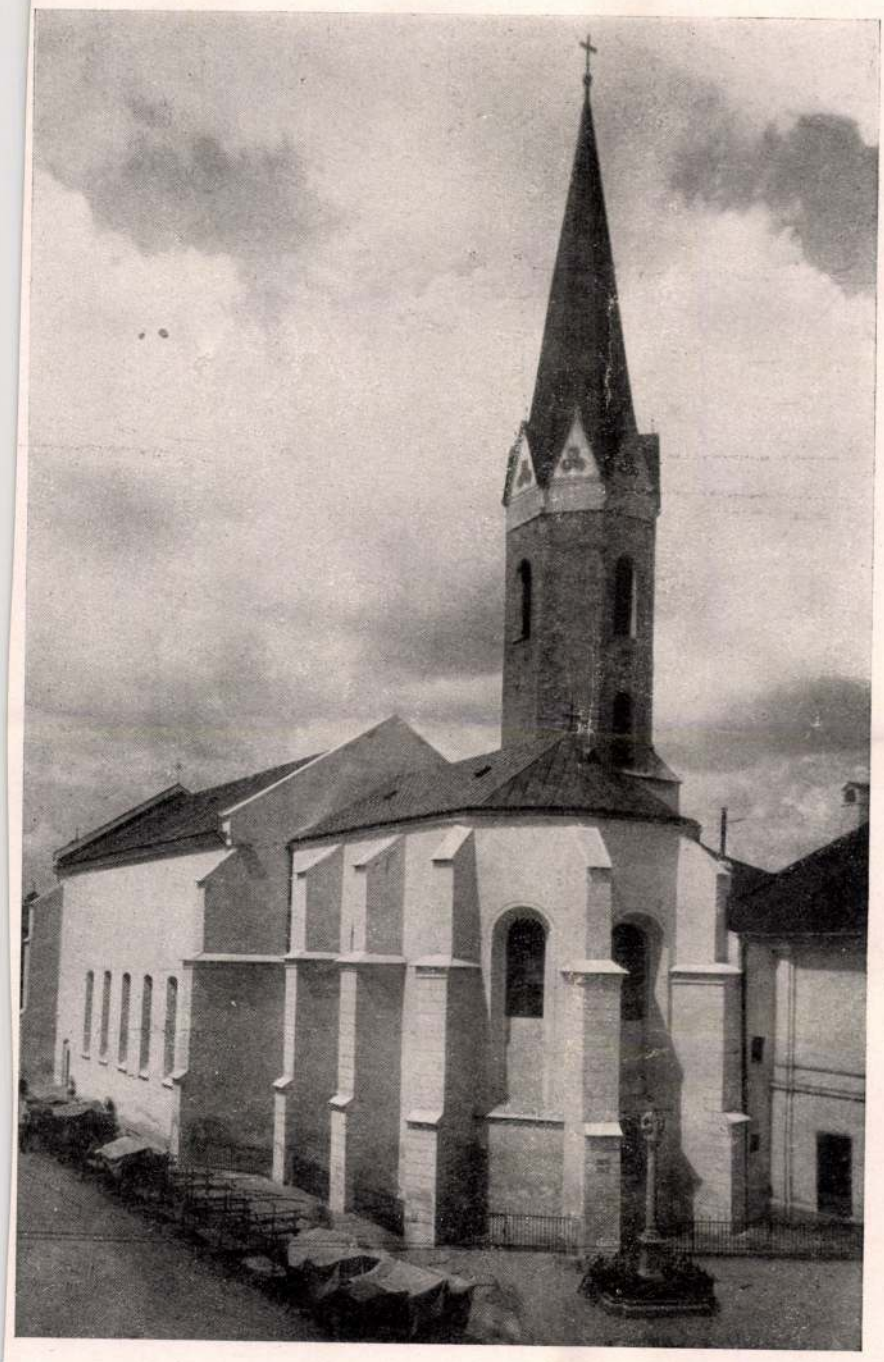

Chiesa dei domenicani a Cassovia

Sec. XIII—XIV

i cechi preferiscono di prestar fede al loro capo eretico, Huss o Rokiczana, che non a tutti gli altri dottori di teologia ; finalmente va annoverato fra queste cause ogni problema dubbio o equivoco. La coscienza scrupolosa deriva dal partir da una premessa infondata. Il Mirabili pone anche il problema di come si possano evitare questi due casi di giudizio erroneo. Enumera in sette punti i diversi rimedi : osservazione della Sacra Scrittura e delle dottrine cristiane, loro attuazione, invocazione della sapienza divina con la preghiera, riduzione a vera umiltà del superbo cuore umano, vita conformata alla prudenza della Sacra Scrittura, ricerca della sapienza e della prudenza e finalmente preparazione del cuore al servizio di Dio. La sua ultima proposizione è un invito a pregare Dio di dirigere e illuminare la nostra coscienza, in modo che possiamo ottenere l'ammissione nel Paradiso, l'eterna ed infinita gloria.[42]

Lo scopo del libriccino fu certamente pratico, quello di dissipare gli scrupoli delle monache e di educarle, sulle orme di San Tommaso d'Aquino, alla giusta coscienzosità. È caratteristica, e forse da attribuirsi ai legami con Cassovia, la menzione degli ussiti cechi, perché in quei tempi si combattevano già aspre battaglie fra le città libere dell'Alta Ungheria e gli ussiti.[43]

Quando scrisse il suo libro, il Mirabili era tenuto già in grande considerazione nei circoli scientifici di Firenze. Faceva brillare la sua prontezza scolastica alle dispute non soltanto davanti agli studenti e monaci che seguivano le sue conferenze, ma difendeva la corrente determinata dal grande dottore dell'ordine domenicano, San Tommaso d'Aquino, anche davanti ad autorevoli personaggi. Le scuole di teologia dei francescani cercavano di mettere al primo piano piuttosto il retaggio spirituale di Duns Scotus, in molti punti contrario alle tradizioni domenicane. Così di frequente si verificavano delle dispute, a cui fra Nicola prendeva parte «parlando in scuole pubbliche, nelle piazze e nelle chiese».[44]

Ebbe grande ripercussione una sua disputa svolta alla fine di giugno 1489, con un celebre francescano e dottore di teologia, il ragusano Giorgio Benigni dei Salviati, maestro di Pietro dei Medici. L'occasione della disputa venne dal fatto che il 23 giugno, giorno precedente alla festa di San Giovanni Battista, nella chiesa di Diva Reparata, in cui spesso si organizzavano anche feste universitarie, alcuni membri dell'ordine francescano, con a capo Giorgio Benigni, proposero come oggetto di disputa la tesi che il peccato di Adamo, *per se et formaliter*, non fosse il più grande,

essendo il peccato di Eva ben più grave di quello di Adamo. Il primo a cui si concesse il permesso di levar la voce contro la tesi difesa dal suo autore, il francescano Baccalario di Lugo, fu il teologo Giovanni Vittori di Camerino. Secondo un'osservazione ironica di Giorgio Benigni non perché quegli fosse stato un dottore eccellente, ma perché all'inizio della disputa non vi fu presente un teologo più erudito di lui. Anche il Mirabili sopraggiunse solo più tardi, gli altri tardarono ancor di più. Mentre quindi Di Lugo e Giovanni di Camerino disputavano la tesi proposta, sopraggiunse anche il Mirabili e subito s'impegnò nella contestazione. Giovanni di Camerino affermava che il maggiore peccato è quello da cui deriva ogni male, e tale è appunto il peccato di Adamo, conseguentemente il peccato di Adamo è il maggiore. Di Lugo invece asseriva che il maggior peccato è quello dal quale deriva *per se* ogni male e siccome il peccato di Adamo non è *per se* causa delle nostre miserie, non si può dire che esso sia il maggiore. Il Mirabili stimava Giovanni di Camerino, come filosofo e teologo, e non lo lasciò solo nella lotta già per essere anche lui seguace di San Tommaso d'Aquino. Egli intendeva dimostrare che il peccato di Adamo è quello più grande anche se si modifica, secondo il De Lugo, il punto principale dell'obiezione di Giovanni di Camerino, nel senso che il più grande peccato è quello dal quale *per se* derivano tutti i mali. Infatti, causa principale e *per se* di qualche conseguenza è quella, soppressa la quale è soppressa anche la conseguenza : se Adamo non avesse commesso il suo peccato, saremmo esenti da ogni male, quindi il peccato di Adamo è *per se* causa principale di tutti i nostri mali. Giorgio Benigni cercò di attaccare questo ragionamento in tono sarcastico.

Secondo il Benigni, il Mirabili si tacque provocando grande ilarità dei disputanti. Si presentò ora il carmelitano maestro Angelo ad esaminare il problema quale fosse la causa *per se* di tutti i nostri mali. Il francescano maestro Luca di Siena l'indicava nella determinazione divina. Tale risposta venne considerata dal Mirabili come eretica, mentre il servita Carlo Faventino scese in campo per difenderla. Alla disputa mise fine la necessità che ambedue le parti dovettero aggregarsi alla processione delle università. Ma essa venne ripresa con grande ardore dai partecipanti che erano dispostissimi a continuarla in un circolo più stretto e in un luogo meno chiassoso della chiesa della Diva Reparata. La grande disputa ebbe luogo nel pomeriggio del 30 giugno nel palazzo di Lorenzo dei Medici, alla presenza del conte Pico della

Mirandola, del servita Carlo di Faenza, del celebre filosofo neoplatonico Marsilio Ficino, di Angelo Poliziano, di Bernardo di Torino, di Mengo e di altri. Entrambe le parti informavano anche la pubblicità dello svolgimento della disputa. Nicola de' Mirabili, in un opuscolo di 12 pagine intitolato: «Disputatio nuper facta in domo magnifici Laurentii Medices» (Firenze, il 27 luglio 1489), ribadisce la tesi domenicana contraria a quella del Benigni. I suoi ragionamenti ponderati ed obiettivi non contengono nulla di offensivo, egli polemizza con la nobile equanimità degli scolastici. Nel libretto l'autore pubblica, oltre agli argomenti addotti in occasione della disputa pro e contro le diverse tesi, i risultati delle sue più recenti contemplazioni e le dottrine riesaminate dei più insigni teologi, in primo luogo di San Tommaso d'Aquino. È più esteso, di 51 pagine, l'opuscolo di Giorgio Benigni: «Georgius Benignus de Salviatis septem et septuaginta in opusculo magistri Nicolai de Mirabilibus reperta mirabilia praesenti opere annotavit» (Firenze, senza anno). In questo egli esamina minutamente, ma piuttosto arzigogolando e in tono ironico, non meno di settantasette punti deboli dei ragionamenti del Mirabili. Già lo stesso titolo del libro indica in quale tono sia scritta questa risposta del Benigni: i «mirabilia reperta in opusculo Magistri Nicolai de Mirabilibus» sono senza dubbio un'allusione al nome dell'avversario, e il fatto che egli si occupa proprio di settentasette suoi falli, probabilmente si connette alla pretesa nascita di quegli nella Transilvania (Septemcastris). Il Benigni in questo libro spiritoso, ma non sempre convincente, presenta lo svolgimento della disputa e si estende anche ai discorsi degli altri partecipanti, Angelo Poliziano, Pico della Mirandola, Carlo di Faenza, Mengo, Lorenzo dei Medici e altri. Il Benigni affermava nel suo libro 9 tesi, ma il Mirabili si contentava di confutarne la prima, in quanto con tale confutazione rispondeva implicitamente anche alle altre.

Secondo il Benigni la disputa si chiuse con una piena disfatta di Nicola de' Mirabili, non attenuata neanche dalla Disputatio pubblicata in forma stampata, che presentava una descrizione troppo abbellita di quanto era successo in realtà. Ma la realtà era diversa, perché Marsilio Ficino, il celebre filosofo neoplatonico, che pure aveva partecipato alla disputa svolta nella casa di Lorenzo dei Medici, riaffermava, in una lettera a Mattia Corvino, re d'Ungheria in data 6 settembre 1489, quanta stima gli umanisti fiorentini avessero di Nicola anche dopo la «grave sconfitta» ch'egli avrebbe subito secondo il Benigni. Marsilio Ficino fa nella sua

lettera un'alta valutazione della persona e del sapere di fra Nicola. Ma vediamo questa lettera integralmente:

«Marsilius Ficinus Florentinus serenissimo Pannoniae regi Mathiae semper invicto suppliciter se commendat.»

Hactenus non putaram eundem hominem posse duobus simul in locis praesertim inter se longe se iunctis existere, nunc autem id posse fieri non solum puto equidem, sed scio etiam, audio, video. Scio quidem Nicolaum nostrum Theologum singularem nuper ex Italia se in Pannoniam contulisse, audio tamen eundem Florentiae, ut solebat, in gymnasiis publicis, in foro, in templis loquentem legentemque frequenter et assidue disputantem. Videmus eundem quotidie in ipsis coronis philosophantium coronatum. Vivit igitur apud vos iam Nicolaus vester, spirat apud nos interea Nicolaus et noster, clamat adhuc in scholis atque in ipsis parietibus inde resonat echo: hac igitur ratione opinionem quidem iste fefellit nostram, satis autem desiderio fecit. Iam enim tanti viri praesentiam desiderabamus ut nunquam foret velut absens a nobis desiderandum. Fallet et vos forsan aliter, nisi monuero. Histriones quidem in scenis personas suas sub alienis abscondere solent, Nicolaus autem sub sua vicissim occulit alienam. Cum igitur disputationes eius auscultabitis, scitote Nicolaum quidem vos aspicere, neque tamen audire. Beatum namque illum Thomam Aquinatem disserentem potius audietis in ipso iam Nicolai pectore viventem, in eiusdem ore clamantem. Aut enim in hoc ille nascente renatus est, quod Platonicus aliquis opinabitur, aut saltem sublimis e caelo Thomas loquenti propitius afflat. Vos itaque in Nicolao velut in viva quandam statua Thomam illum colite Aquinatem. Die VI. Septembribus MCCCCLXXXIX. In agro Caregio.»[45]

MATTIA FEHÉR

(Continua)

NOTE

[1] («Absolvimus provincialem Ungarie, quia erratum fuit circa decretum et confirmationem ipsius... Item: Istituimus vicarium in provincie Ungarie fr. Aymericum de Cassa». Monumenta Ordinis Praedicatorum. Tom. III. 322—323.

[2] «Precipitur priori Caschoviensi, ut solvat decem florenos, ultra tres habitos pro mercede praedicationum et lectore fratri Joanni Smisner bachalaureo conventus Nurimbergensis provincie Theutonie et hoc sub excommunicationis pena et absolutionis sub officio prioratus. Die 17 junii Venetiis». Archivium Centrale O. P. Roma. Ser. IV. Fasc. 10. 162/a.

[3] ANDREA HARSÁNYI : A Domonkos rend Magyarországon a reformáció előtt (L'ordine dei domenicani nell'Ungheria prima della Riforma). Debrecen, 1938, p. 267.

[4] BÉLA IVÁNYI : Bilder aus der Vergangenheit der ungarischen Dominikaner-provinz (Immagini del passato della provincia ungherese dei domenicani). Szeged.

[5] «1436 septembris 22. Ordinatio ad primam clericalem tonsuram et ad ordine minores: Fr. Hieronimus filius Martini de Cassovia Ungaria ordinis praedicatorum. Arch. Curie. Ep. Padova. Ordinazioni».

[6] ANDREA VERESS: Olasz egyetemeken járt magyarországi tanulók anyakönyve és iratai (Matricole e altri documenti di studenti ungheresi in università italiane). Budapest, 1941. p. 367.

[7] Ibid. p. 53.

[8] «Frater Petrus de conventu Cassoviensi fuit assignatus pro rata provincie sue in studentem theologie in conventu sancte Marie Novelle de Florentia cum gratiis consuetis. Datum Florintia, 30. aprilis». Arch. Centrale O. P. Ser. IV. Fasc. 4, 111/a.

[9] «Frater Petrus de conventu Cassoviensi fuit assignatus in lectorem theologie in suo conventu cum gratiis lectorum, quibus gaudet in tota provincia sine inferiores molestia. Datum Florentie, IIII. junii». Ibid. 111/b.

[10] «Frater Petrus Petri conventus Cassoviensis fuit assignatus ad legendum bibliam pro forma et gradu in sacro palatio. Idem habet licentiam redeundi in provinciam suam. Datum Viterbii, X. septembris». Ibid. 170/a

[11] «Frater Nicolaus Ignatii de Cassovia fuit assignatus ad legendum bibliam pro gradu et forma magisterii in sacro palatio cum gratiis etc. Datum Roma, VIII mensis maii sic 1482». Ibid. fasc. 6, 144/b.

[12] «Sixtus Episcopus etc. Dilecto filio Nicolao Ignacii de Cassovia ordini fratrum praedicatorum et theologiae professori salutem etc. Religionis zelus, litterarum scientia, vitae integritas et fidei constantia, aliaque laudabilia probitatis et virtutum merita, quibus personam tuam fide dignorum testimoniis novimus insignitam...» THEINER: Vetera Monumenta Historica Hungariae Sacram illustrantia. Romae, 1860. II, p. 847.

[13] «Frater Egidius conventus Cassoviensis assignatur in conventu Florentimo studens theologie pro rata provincie sue. Rome eodem die. (=8. aprilis)». Arch. Centr. O. P. Ser. IV, fasc. 9, 58/b.

[14] «Frater Egidius Cassoviensis habet licentiam comutandi bona paterna in pecunias causa sui studii». Arch. Centr. O. P. Ser. IV. Fasc. 12, 86/b.

[15] «Mandatur priori pro tempore et fratribus conventus Castroferrensi, quod infra triduum sub pena transgressoribus precepti debita, debeant cum affectu restituisse fratri Thome prefato bona sua, que in eius discessu dimisit, liberumque abire sinant etc. Venetiis, 16 martii». Ibid. 158/a.

[16] Cassovia. Archivio Municipale. «Stadpuch» 2473.

[17] «Frater Thadeus conventus Cassoviensis assignatur studens Florentie et potest reverti ad provinciam ad procurandas sibi elemosinas pro libris et aliis necessitatibus studii et absolvitur quia sine licentia recessit de provincia, die 22. januarii Venetiis». Arcb. Centr. O. P. Ser. IV. Fasc. 10, 161/a.

[18] «Frater Petrus de Cassovia assignatur Perusii pro rata provincie. Die eadem. (=VI. julii Venetiis)». Ibid. fasc. 11, 112/b.

[19] «Frater Petrus de Cassovia potest legere sententias pro gradu et forma magisterii in quacunque approbata universitate sibi placita dummodo habeat licentiam prius a suo provinciali etc. Die 16. augusti, Venetiis». Ibid. fasc. 12. J. 86/b.

[20] «Frater Petrus de Cassovia assignatur studens theologie per tres annos in conventu Papiensi pro rata sive provincie. Die 25 junii. Padue». Ibid. fasc. 12, 86/b.

Mirabili Miklós festő és Rodrigo

[21] «Frater Blasius de Cassovia assignatur Senis pro rata provincie. Die eadem. (=VI. Julii Venetiis)». Ibid. fasc. 11, 112/b.

[22] VERESS: Op. cit. 327.

[23] Ibid.

[24] ÁBEL: Ricordi di storia letteraria I. Due scrittori ecclesiastici ungheresi del secolo XV. Budapest, 1880, p. 353.

[25] Ibid. 429.

[26] Ibid. XXV.

[27] Feria II. ante Festum Omnium Sanctorum. «Nicolaus Mirabilis pictor alias sculptor adveniens de C. Bolognensi italus adeptus est jus civile et tenetur pro eo Magister Vincentius archulator». Cassovia. Archivio Municipale. Protocollo 2473, 1474.

[28] Appunti di Lodovico Kemény. Cassovia, Biblioteca Municipale.

[29] Ibid.

[30] Cassovia. Archivio Municipale. Protocollo 2473, p. 1496.

[31] «Frater Nicolaus de Coluswar conventus Cassoviensis fuit translatus ad conventum Coluswariensem et ibi factus filius nativus, si maior pars fratrum consenserit. Datum Rome, 25 martii 1476». Arch. Centr. O. P. Ser. IV. Fasc. 3, 111/a.

[32] «Auctor siquidem Hungarus sive Transilvanus Claudiopolitanus fuit, patria lingua Tsudalatos dictus fuerit, sed me τὸ natus Colosuariensis iunctum τῷ ex Mirabilibus advertit, ut su picer Italum fuisse gente, qui ea tempestate frequentabant Hungariam, natum fortuito Colosuarini sive Claudiopoli e prosapia Mirabilium (Meraviglia, Maraviglia, Mediolanensium». MICH. DENIS: Codices Manuscripti Bibliothecae Palatinae Vindobonensis Latini. Vol. II. Parte II, p. 1328.

[33] ÁBEL: Op. cit. XXVI.

[34] Ibid. I. 289.

[35] Cf. nota 33.

[36] «Conventui Budensi provincie Ungarie damus in regentem magistrum Seraphium de Ragusio pro primo anno: pro secundo et tercio providebit reverendus provincialis... In studentes... fr. Nicholaum de Cassovia». Monumenta Ordinis Praedicatorum Historica. 8, 348.

[37] Ibid. «Approbamus magisteria horum magistrorum... Nicholai de Hungaria regentis Senensis». Ibid. 384.

[38] «Magister Nickolaus de Vngaria fuit regens pro secundo anno in conventu Minerve cum gratiis etc. Rome, X. januarii 1488». Arch. Centr. O. P. Ser. IV. Fasc. 9.

[39] ÁBEL: Op. cit. XXV.

[40] BÉLA IVÁNYI: Op. cit. 455.

[41] ÁBEL: Op. cit. XXVII.

[42] ÁBEL: Op. cit. XXVII.

[43] HARSÁNYI: Op. cit. 165—167. Trascrizione dello studio dell'Ábel. Op. cit.: XXVII—XXX.

[44] Cassovia. Archivio Municipale. No. 190011.

[45] Editio Henricpetrina. Basilea, p. 902.

Mirzbiwili, stojící (grúz) sfinx

Sfabal umělec. 1950. IV. 1–2 čís.
4–12

Janovskij: A stojícímu umělci
a další charakteristiky

a. D. K

MIRANDOLA Pál

1560-61-ben a egri vár leköze-
zője

alosztrómestere Falubresco Jakab

Szerelmes: verető az egri várban

4. C.

M.D.K.

Paulo Mirandola, várépitő

Az 1560-61 években az egri vár elpusztult bástyáinak ujjáépitője.

Gerő László: Eger, Bp. 1957. /Magyar Müemlékek/ 17.old.

H. D. K

MIRANDOLA Pál vérevő

Eger várában dolgozott 1554-ben

Első tanéó: beretó az egri vár

5 lg

M.D.K.

Mirandola

1560-ban Kerecsényi lett a főkapitány, aki értett a városépitéshez. Szigetvárt is ő épitette át és Gyulán is nagyobbitást tervezett. 1561-ben Mirandola épitőmester Gyulán volt, ő az ő rajzai szerint épitették a várbástyákat. A vár épitkezésénél az erőditéseken 4-5000 ember dolgozott Mirandola tervei szerint. Ugyancsak ő tervezte a huszárvárat is melynek felépitésére nem került sor, csupán megerősitették a törökök ellen.

Börtsök László: Gyula városképi és müemléki vizsgálata. Bp. 1953. 23. l.

PAOLO DA MIRANDOLA, épitészeti felügyelő

A győri vár megerősitésének terveit nem tudták egyértelmüen megfogalmazni 1554-61 között az oda kiküldött szakértők, mint Schallanzer Hermes, Puckner Vitus, Pollandt Jeromos, Giovanni Mario de Speziacasa, Mirandola és Pietro Ferrabasco sem. 88.old. 17.jegyz

LÉVÁRDY FERENC: A középkori győri székesegyház pusztulása és első barokk átépitése 83.old

ARRABONA, 12. Xantus János Múzeum, Győr. A Győri Múzeum Évkönyve. Győr. 1970

Mirandola , Paolo MDK

az egri vár épitésze 1560-61ben.

Két tervet készitett a vár korszerüsitésére.

A kisebbet fogadták el Bécsben, de nem sok való-

lósult meg belőle.

28.o.

Galván Károly: Az egri vár. Bp. 1958.

M. D. K.

MIRANDOLA, Paolo építész

1561-1562. Gyula, vár

Gerő: Magyarországi várépítészet

Bp. 1955. 382. l.

M.P.U

HIRANDOLA, Paolo. építész

Egyula várának terve XVI. sz. végén

Egri vár terve 1561.

Pest.

Gerő: Magyarországi várépítészet Bp. 1955.

227. 382. 384. 388. 390. 391.

Mirandola Paulus

MDK

Mind az egri, mind a gyulai vár tervezésével foglalkozott.

45.o.

1561 évi kisebbi egri tervének modellszerü tervrajzát Pataki Vidor a Rein-i ciszterci monostor egyik vármetszet-kötetében véli feltalálni.

44.o.

DÉTSHY MIHÁLY: Az egri vár ábrázolásai a gyulai vár XVI-XVII. századi vedutáin.

Müv. Ért. 1959. VIII. évf. 1. sz. 44-47.

M.D.K.

Mirandola

A gyulai vár délnyugati oldalán külöállóan emelkedik a lőportorony. xxxxx Az 1562 évi Mirandola féle rajz szerint a belső vár körül a XIV. század közepén derékvár épült, amelynek egy négyszegletes és három kerek/bástyája volt.
sarok/

Az épités bővitése folyamán a derékvárat részben lebontották és csak a délnyugati sarokbástya maradt meg a lőportorony céljára. Az 1695 évi terven különálló lőportoronyként szerepel.

Börtsök László:Gyula városképi és müemléki vizsgálata. Bp. 1953. 30.l.

MDK

MIRANDOLA

Tervező az egri várban a XVI.században.

Gerő László:Eger. Budapest 1954.p.19.

Képzőművészeti Alap kiadása.

MDK

MIRANDOLA PAOLO

Vezető tervező az egri várban a XVI.sz.ban.

Gerő László:Eger. Budapest 1954.p.2o.

Képzőművészeti Alap kiadása.

MDK

MIRANDOLA PAULO

1560-61-ben az egri vár tervezője.

Gerő László:Eger Budapest 1954.p.19.

Képzőművészeti Alap kiadása.

Mirandola Paolo

da

XVI.17.

laid

Holik - Mugg

87.l.

Levelesláda

»Betelt a pohár!«

Méltóztassék b. lapja útján a nagyérdemű *hölgyközönség* tudomására hozni, hogy *a mai napon betelt a pohár* és én megszüntem a hölgyekkel szemben a villamoson vagy autobuszon *udvarias lenni*. Nem engedem őket előre a felszállásnál, nem engedem át helyemet a zsúfolt kocsiban, amit eddig mindig megtettem. Már régen bosszant ugyanis, hogy a hölgyek — akár öregek, akár fiatalok — az én udvariassági gesztusomat tudomásul veszik, *de csak a legritkább esetben köszönik meg*, pedig ilyenkor egy fejbiccentés igazán helyén volna.

Hasonló modortalanságot kell tapasztalnom azonban *némely férfi* részéről is, kik hölgyek társaságában várnak autobuszra vagy villamosra. Ha a hölgyet előreengedem, a kíséretében levő férfi *utánaugrik vagy tolakszik* és nem veszi figyelembe, hogy az előzékenységet a *hölgy* iránt tanusítottam, nem pedig a kíséretében levő férfi iránt. Utóbbinak kötelessége ezesetben a felszállási sorrendet *betartani és megköszönni* az udvarias embernek előzékenységét.

Sajnos, nálunk a közönség jórésze még oktatásra szorul arra vonatkozólag, hogy mi illik és mi nem. Erre vonatkozólag kérem szíves intézkedésüket.

Egy régi (de nem öreg) P. N.- és Mg-előfizető

— **(Nem azonos.)** *Rácz* Ernő dr. törvényszéki bíró, kúriai tanácsjegyző a következők közlését kéri: A *Magyarország* 125. számának »Levelesláda« rovatában *Rácz* Ernő aláírással panaszos sorok tétettek közzé, melyek *a zálogházi kamatok mértékét kifogásolják* A sorok aláírójával *sem én, sem hasonnevű édesatyám (Rácz Ernő ny. kir. főügyész) nem vagyunk azonosak.*

— **(Iparművészeti kiállítás Pécsett.)** Az Orsz. Iparművészeti Társulat a *pécsi* ünnepi hét keretében vasárnap nyitotta meg *Pécsett* az orsz. iparművészeti és propaganda kiállítást. A megnyitás után a vendégek megtekintették a kiállítás termeit és elismerésüket fejezték ki *Lakatos* Artur festőművész és *Mirái* Pál műépítész előtt, akik a kiállítást tervezték és a munkálatokat irányították.

— **(Ne ugorj le a mozgó vonatról.)** A *ceglédi* pályaudvaron *Farkas* Béla szabálytalanul ugrott le a mozgó vonatról és a kerekek alá került. A vonat előbb a jobb lábfejét, majd a balcombját metszette át. Életveszélyes állapotban szállították kórházba, ahol *mindkét lábát amputálták*. A szerencsétlenségért saját maga felelős.

— **(A leghidegebb város.)** *Moszkvából* jelentik: A világ leghidegebb városa, mint az orosz meteorológusok most megállapították, a szibériai *Oi-Meken*. Ebben a városban a —40 fokos hideg napirenden van. Ha valaki Oi-Mekeneben vizet önt az uccára az ablakából, a víz rögtön megfagy a járdán. Különösképpen mégsem szenvednek a lakosok a nagy hidegtől, mert a város tökéletesen szélmentes. Gyakran előfordult már, hogy Oi-Mekenbeliek Moszkvába mentek és ott nagy hidegről panaszkodtak, holott csak 15—20 fokos hideg volt, viszont erősen fujt a szél.

— **(Lovasnapok Győrött.)** A Felsődunántúli Mezőgazdasági Kamara a Győri Tüzérek Falkavadásztársaságával karöltve lovasnapokat s ezzel kapcsolatos ünnepségeket rendezett *Győrött* június 1-én és 2-án *Albrecht* főherceg és *Esterházy* Pál herceg legfőbb díszvédnöksége mellett. A gazdag program luxuslóvásárral kezdődött, vasárnap a festői Rábaszigeten rábaközi népviseleti csoportok részvételével gyöngyösbokréta előadás és verbunkós bemutató volt. Vasárnap délben lótenyésztési szakelőadás is volt a városháza közgyűlési termében.

— **(Bérbaltavár.)** A Vas vármegyébe kebelezett *Baltavár* község végleges nevét a belügyminiszter »*Bérbaltavár*« névben állapította meg.

Prédaleső ember- és sakálcsordák 40.000 halott körül

Huszas csoportokban máglyán égetik el a beludsisztáni földrengés áldozatait

London, június 3.

Hivatalos jelentés szerint a *beludzsisztáni földrengés halálos áldozatainak a száma 40.000*, ebből Quettára, a fővárosra *20.000* esik. Az életüket vesztett angolok számát *250-re* becsülik.

Az indiai kormány jelentése szerint *Quettát vasárnap katonaság körülzárta*. Az életben maradottakat járványveszély miatt eltávolítják a városból.

A földrengés az egész várost *a föld színével tette egyenlővé*.

A hegyi törzsek megkísérelték, hogy behatoljanak a romba döntött városba *és ott fosztogassanak, de angol bombavető repülőgépek visszavonulásra kényszerítették a rablókat*.

A lakosság rémületét növelte, hogy vasárnap újabb *földlökéseket éreztek*, amelyek nagy *hegycsuszamlást* idéztek elő. A várostól 60 km-nyire lévő *tűzhányó kitört. Hamu- és lávaesőt szórt a vidékre*. A szél sűrű porfelhőket kavart fel a romok felett s a földben repedések támadtak, amelyből kénköves füst tört elő.

20.000 főnyi indiai és angol katonaságot mozgósítottak a szerencsétlenség színhelyére. *A hatóságok elrendelték a hadiállapotot.*

Minden gyanus embert le kell lőni. A katonaság egyrésze hajtóvadászatot indított *a sakál- és hiénacsordák*, valamint *keselyűfalkák* ellen, *amelyek a romok közé szorult sebesültek körül ólálkodnak*. Az elszenvedett borzalmak hatása alatt az életben maradottak közül sokan megőrültek.

A halottakat huszas csoportokban máglyán égetik el.

Nem hivatalos becslés szerint a quettai földrengésnél *ezer európai vesztette életét*.

A vízműveket újból működésbe helyezték. A vidékről a sebesültek ezreit hozták *Quettába. Az egész lakosságnak egyetlen élelme a katonaságtól kapott kenyér.*

Az ostromállapotot kiterjesztették Sisi városára is, hogy megakadályozzák a környező vidék lakosságának a földrengés sujtotta vidéken való fosztogatását. *Állandóan éreznek még könnyebb földlökéseket.*

— **(Tömeges kitüntetés az angol király 70. születésnapja alkalmából.)** *Londonból* táviratozzák: Az uralkodó hetvenedik születésnapja alkalmával adományozott kitüntetések lajstromán *hét új főnemesi, baroneti, negyvenkét lovagi, három titkostanácsosi cím és nagyszámú egyéb kitüntetés szerepel.* Politikailag fontosabb kitüntetések: Sir Frederic *Ponsonby*, a király főtárnokmestere és Clive *Wigram*, a király első magántitkára, főnemességet, Oliver *Stanley* közlekedésügyi miniszter és Sir W. *Greaves-Lord* képviselő, a munkáspárt helyettes vezére titkostanácsosi rangot, a szakszervezeti mozgalom nyolc vezetője pedig különböző kitüntetést kapott. Magyarországot különösen érdekli, hogy Sir Robert *Gower*, az alsóház középeurópai csoportjának megalapítója és elnöke, a királyi Victoria-rend parancsnoka lett. Pénteken, *MacDonald* lemondása napján teszik közzé a lelépő kormány tagjainak adományozott királyi kitüntetéseket.

Megkegyelmezett ez alkalommal a király 9 palesztinai arabnak, akit a 1929-i zsidó-mészárlásokkal kapcsolatban hosszabb fegyházbüntetésre ítéltek, valamint annak a zsidó rendőrkáplárnak, akinek halálos ítéletét eredetileg életfogytiglani fegyházra változtatták.

— **(Véres kardpárbaj.)** Súlyos kardpárbajt vívott szombaton délután a Santelli vívóteremben *Karlovits* János, az ismert sportember és *Károlyi* József. Az affér két évvel ezelőtt történt, de csak most kerülhetett sor a párbajra, mert Károlyi az affér után lábát törte. A párbajban *Karlovits homlokán megsebesítette ellenfelét*, akit az egyik klinikára kísértek. A felek a párbaj után sem békültek ki.

— **(Gyertyákat gyujtott lelke üdvéért és felakasztotta magát.)** *Dunaföldvárról* jelentik: *Kovács* Mihály paksi sertéskereskedő felesége már hosszabb idő óta gyógyíthatatlan betegségben szenvedett. Az utóbbi időkben már nagyon lehangolt volt, senkivel sem beszélt, majd mikor hozzátartozói nem voltak otthon, felakasztotta magát. Mielőtt tettét elkövette volna, szobáját berendezte halottasszobának, gyertyákat készített és meggyujtotta azokat. Mire felfedezték az öngyilkosságot, az asszony már halott volt.

— **(Természetes halált halt Tüzkő Gyuláné.)** A törvényszéki orvostani intézetben felboncolták *Tüzkő* Gyuláné holttestét és megállapították, hogy Tüzkőné *természetes halállal halt meg*. Ugyancsak természetes halállal halt meg az a kisleány is, akinek temetését a rendőrség tegnap váratlanul megtiltotta.

— **(Férjes asszonyok ellen is lehet csődöt kérni Angliában.)** *Londonból* jelentik: Az angol kormány nagyjelentőségű gazdasági törvényt terjeszt rövidesen a parlament elé. A törvény értelmében ezentúl *férjes asszonyok ellen is lehet csődeljárást folytatni*. A jövőben az adósságcsináló feleségek helyett nem a férjük fog szenvedni, hanem *személyesen kerülnek csődbe*.

— **(A limanovai hősök emléke.)** A volt cs. és kir. gróf Nádasdy Ferenc 9-ik huszárezred győri bajtársi köre a limanovai ütközetben elesett vitéz ezredparancsokuk, *Muhr* Ottmár ezredes és a vele együtt hősi halált halt számos tiszti és legénységi állományú bajtársuk dicsőséges fegyvertényre megörökítésére a *győrszabadhegyi* laktanya udvarán hősi emléket állított, amelyet vasárnap lepleztek le díszes ünnepség keretében. *Mihályffy* Ernő nyugalmazott kapitány mondott ünnepi beszédet. *Reiter* József ezredes a 2. tüzérosztály parancsnoksága nevében átvette az emlékművet, majd az ezred volt tisztjei, a volt bajtársak, rendőrök, frontharcosok, leventék díszmenetben vonultak el az emlékmű előtt.

— **(Leartóztatták a tetőmászó paksi tolvaj szüleit is.)** *Szekszárdról* jelentik: Megírta a *Magyarország*, hogy a paksi csendőrség tettenérte és letartóztatta *Német* Imre 26 éves paksi lakost, aki már három év óta fosztogatta egy kereskedő áruraktárát és mintegy húszezer pengő értékű árut és bélyeget lopkodott össze. A nyomozás most meglepő fordulatot vett. Megállapították, hogy Németh szülei tudtak fiuk üzelmeiről, sőt segítettek az áru elrejtésében. A tolvaj szüleit a csendőrség most letartóztatta.

— **(Szavazati jogot kapnak a kubai nők.)** *Havannai* távirat szerint a kormány elfogadta az ideiglenes alkotmánytervezetet, amely lényegében az 1901. évi alkotmányon alapszik. A kormány *elvben* elhatározta, hogy *szavazati joggal ruházza fel a nőket*.

— **(Szomj-halál a sivatagban.)** *Párizsból* távíratozzák: Négy kiránduló május 22-én a francia Kelet-Afrikában levő *Agadesből* gépkocsin elindult *Hoggar* irányába. Mivel néhány nap mulva sem érkeztek meg útjuk végcéljához, keresésükre indultak. Hosszabb keresés után *megtalálták gépkocsijukat a sivatag egyik, már nem használt ösvényén*. A gépkocsi alatt *csonttá soványodva* és a hőségtől, valamint szomjúságtól *félőrülten* megtalálták a gépkocsi *két utasát*. A másik két utas már előzőleg gyalog elindult, hogy eljusson a legközelebbi telepig. *Most találták meg holttestüket a sivatagban; megöte őket a szomjúság*. A sivatagban elpusztultak egyike egy 25 éves angol nő, egy repülőtiszt özvegye. Férje néhány hónappal ezelőtt halt meg. A másik áldozat egy Svájcban lakó alattvaló, három gyermek atyja.

— **(Színes, könyvnapi hír, gimnazistákról.)** Ez is könyvnapi öröm... Tömzsi, kedves kis könyv van előttünk, címe: »*Fiatal írók antológiája*«. Magyarországon rendesen negyven, sőt esetleg több éves koráig is »fiatalnak« neveztetik az író. Ezek a mostani »fiatal írók« azonban csakugyan fiatalok: valósággal *gyerekek még*, drága és lelkes írósüvölvények. Tudniillik: gimnazisták. Az antológiát az »*Uj Magyar Vetés*« című ifjúsági lap adta ki és a fiuk fotografiáját is közölte a könyv élén, egy sereg lelkes, komoly kamasz-arcot. Érdekes elolvasni ezeket a gimnazista-írásokat, amelyeket *Bíró* Lajos Pál dr. tanár szedett össze, *Zweig* György gimnazista stílusában kiforratlan, de egészében komoly, lehetőségekről árulkodó novelláját, ifj. *Zerinváry* Szilárd önkéntes őrvezető — érettségi után beállt katonának — meglepően finom és egyéni verseit, *Rónai* Bálint gimnazista igazán szellemes tanulmányát »*Az olvasó természetrajzáról*« és a sok szép, kedves és nemes próbálkozást és igéretet a legeslegfiatalabbak frontjáról.

— **(Megkezdődött Miskolcon a közigazgatás általános vizsgálata.)** *Miskolci* tudósítónk jelenti: Ma délelőtt megérkezett Miskolcra a belügyminisztérium számvevőségének két számvizsgálója. Jelentkeztek a városházán *Telbisz* Imre főtanácsosnál, a számvevőség ideiglenes főnökénél. Ezután *Lichtenstein* László főispánt keresték fel. A főispánnál bizalmas megbeszélés volt a városi közigazgatás már hetekkel ezelőtt elhatározott vizsgálata ügyében. A vizsgálat kiterjedt valamennyi városi ügyosztály és üzem ügymenetének öt évre visszamenőleg való revíziójára.

— **(Katonaságot kér Szekszárd.)** *Szekszárdról* jelentik: A város súlyos gazdasági helyzete miatt a polgárságra olyan terhek nehezednek a különféle üzemi díjak és a magas pótadó révén, hogy a polgárság mindjobban eladósodik. A kisgazdaegyesület kezdeményezésére most a kormánytól katonaság letelepítését kérik Szekszárdra és a katonaság fogyasztásától várják, hogy a különböző államsegélyekből tengődő város forgalmát valamiképpen növeljék. A kisgazdák kéréséhez az ipari és kereskedelmi érdekeltségek egyöntetűen csatlakoznak és küldöttséget szerveznek, amely *Dulin* Jenő képviselő vezetésével kéri a kormánytól a katonaság letelepítését.

— **(Agyonsujtott a villanyáram egy kisfiút.)** *Bonyhádról* jelentik: *Neumüller* Henrik hétéves gyermeket a nagyfeszültségű villanyáram borzalmasan összeroncsolta. Azonnal *meghalt*. A fiú saját pajkosságának áldozata.

Ma van a legizgalmasabb detektívfilm premierje!

SÁRGA ÖRDÖG

CHARLIE CHAN, a világhírű mesterdetektív bravúros nyomozása.
A Fox Filmgyár legújabb filmje.

Címszereplő: WARNER OLAND

Ma először! Royal Apollo

Előadások: 4, 6, 8 és 10 órakor. Első előadáson félhelyárak

Szombattól szombatig minden héten új kis hetiregény!

UTOLSÓ GYŐZELEM

ÍRTA: BIBÓ LAJOS

(2)

Most a lány nem felelt. Nagy idő telt el. A vonat megrándult, nyomban rá megcsikordultak a kerekek.

— Hol vagyunk?

— Azt hiszem, Kecskeméten.

A lány ijedten ugrott föl.

— Szerelmes isten. Nekem itt le kell szállanom.

Keresztes nem értette.

— Az imént azt mondta, Battonyára utazik.

A lány kihajolt az ablakon, intett egy hordárnak. Fejére illesztette a kalapját.

— Odamegyek. De előbb el kell itt intéznem valamit.

Keresztes egyszerre lehangolódott.

— Ha jól tudom, három percet állunk. Nem kell sietnie.

A leány már indult.

— Félek, hogy nem kapok kocsit. Meddig marad a kerületében?

— Három vagy négy napig.

A lány nyujtotta a kezét.

— Ha ki tud néhány órácskát szakítani az idejéből, látogasson meg Battonyán. Apa örülni fog, ha megismerheti.

Keresztes a keze fölé hajolt.

— Ha megengedi, már holnap tiszteletemet teszem.

A kis kéz megszorította a kezét.

— Viszontlátásra.

— Viszontlátásra Battonyán.

A lány futott. Keresztes az ablakból követte tekintetével, amíg el nem tűnt a kijáratnál.

A vonat megrándult és hangtalanul megindult. Keresztes föltekintett a magasságba. Az égen habkönnyű hófehér bárányfelhők vitorláztak dél fele, lent a földeken május énekelt.

— De szép, de csodálatos tavasz — röppent el az ajkáról.

A kocsiban még érzett a lány álomszerűen távoli, édes szénaillata. Keresztes lassú, tétova mozdulattal ereszkedett vissza a helyére. Vajjon képzelődött, amikor úgy érezte, hogy a lány egy pillanatig ottfelejtette kezét a kezében?

Kicsinylőleg legyintett. Mi történt vele? Csak nem érdekli ez a kis ismeretlen? Egy gyerekleány, akit most látott életében először.

Az ülésre pillantott. Ott feküdt a könyv, amelyet Anna olvasott. Utánanyult. Fölnyitotta. A címlapon ez állott: »*A szerelem szentsége. Regény, írta Ivan Bunin.*«

Ismerte a könyvet... Hirtelen szorongás szorította össze a szívét. Érezte, elszomorodik, ha továbbra is a fülkében marad. Átment az étkezőkocsiba, hogy szabaduljon gondolataitól, amelyek, előre tudta, most csak idegesítették volna.

Szegeden átszállt a személyvonatra s amikor Szentén leugrott a földre, egyenesen nagybátyja karjaiba esett.

— Még földöntesz te éhenkórász! — ölelte magához boldogan az öregúr.

Keresztes nevetett.

— Erősebb lábon áll annál Gábris bácsi.

A homokfutó az állomás előtt várta őket. Keresztes Gábor nyugalmazott alispán, Békés vármegye, férfias kedvteléseiről, merész kalandjairól, egyébként pedig puritánságáról és eszéről híres egyik leggazdagabb földesura, szivart vett elő hatalmas bőrtárcájából és szerelmetes öccseura szájába dugta.

— Bölcsen tetted, kölyök, hogy lejöttél, mert az a kis boszorkány az asszonynépet máris megbolondította.

Keresztes szívében nagyot lódult a vér. A nagybátyja felé fordult.

— Kiről beszél Gábris bácsi?

Az öregúr előreszólt a kocsisnak:

— Ereszd neki a gyeplőt, te fakír. Kiről beszélek? Hát Jeney Annáról, az ellenjelöltedről, hogy ültették el volna Pesten tilalomfának, amikor a nyakába akasztották a diplomáját.

Az egyik ló felvágott. A homokfutó valósággal repült a vadvirágokkal szegélyezett mezei uton.

II. FEJEZET,

amelyben Dániel leszáll az oroszlánbarlangba

Lankáson épült az ősi kuria. Jeney Gábor úriháza. Mezei laknak, a békesség, a családi tűzhely otthonának emelték annakidején a tornyos kastélyt s kicsit megviselve, asszony nélkül, a nyugalmat és háborítatlanságot szolgálta most is. Régen, amikor még a ház úrnője, Jeney Gáborné is élt, hangos névnapok, vidám téli mulatságok zaja verte fel a ház halkan szitáló csöndjét, azóta, hogy a fiatalasszony, élete virágjában elköltözött az élők sorából, elnémult és másfelé költözött a zabolátlan jókedv a jegenyékkel körülültetett udvarházból.

György lélektelenül szállott ki a homokfutóból. Az egész út alatt nem szólt egy szót sem.

Az öreg úrnak feltűnt a szótlansága.

— Mért lógatod az orrod, te? — förmedt rá tréfásan.

György nagyot sóhajtott.

— Gábor bácsi nem volt ugy-e soha valami különösen jó véleménnyel a szellemi képességeimről?

Az öregurat meglepte a váratlan kérdés. De felelt, mert nem tudta, hogy hova akar György kilyukadni.

— Hát szó, ami szó, nem sokra értékelem a mesterségedet. Uri ember, magyar ember sose foglalkozott azzal, hogy kiteregesse a kíváncsiak számára a mások magánéletét, személyes titkait, meg családi ügyeit. Márpedig édes fiam, te ezt teszed a regényeidben. A politika meg annak való, aki passzióból csinálja, nem a fizetségért, meg üzleti számításból, mint te.

— Szóval nemcsak ostobának, de hitvány embernek is tart?

— Hitványnak éppen nem, de agyvelőt aligha adhatnál bárkinek is kölcsön.

— Nahát vegye el Gábor bácsi azt a porciót, amelyet a becstelenségemhez képzel és tegye az ostobaságomhoz, mert úgy nézzen meg, hogy én vagyok a földkerekség legbutább embere.

Az öregúr mást várt. Csodálkozva tekintett Györgyre.

— Ne szerénykedj, pajtás.

— Sőt. Dicsekszem. Tudja, Gábor bácsi, kivel utaztam Pesttől Kecskemétig?

— Nem tudom én. Majd megmondod.

— Jeney Annával.

Az öregúr elismerőleg bólintott.

— Már most látom, az imént nagyon is igazat mondtál. Olyan ostoba vagy hékám, hogy még a saját butaságodat sem tudod felfogni. Örülj neki, hogy nem egy vénasszony szegődött hozzád.

— Csakhogy én be is mutatkoztam.

— Úgy szokás.

— Megmondtam neki, hogy idejövök, mert Pesten rossz híreket hallottam az itteni készülődésekről.

Az öregúr a fejéhez kapta a kezét. Akkorát rikkantott, hogy belezendült a ház.

— Huj! Örzse te! — kiáltott az ajtó felé. — Hozzatok gyorsan járomszalagot, hadd akasztom ennek a tinónak a nyakába. Aztán mit mondott az a kis áspiskígyó?

— Semmit. Adta az ártatlant. Meghivott magához Battonyára.

Az öregúr nyögött, mintha tüzes vassal csikandozták volna a hátát. Nem tudott szólni, csak zihált, ökölbe szorította a kezét, tehetetlenségében sziszegve marta magát. Vadul járt föl és alá, végül, mintha hirtelen megtalálta volna a mentő ötletet, megállott György előtt.

— Magadra zártad az ajtót. Még pedig kívülről, öcsém.

— Tudom. Ha átmegyek Battonyára, holnap már az egész kerület tudja. Egykettőre kész a pletyka, hogy azért látogattam meg Jeneyéket, hogy lepaktáljak velük. Ha nem megyek át, az a csitri kelti hírét, hogy gyáva vagyok, elfogadtam a meghívását és amikor megtudtam, hogy őhajadonsága kedvet kapott a honatyaságra, megfutamodtam a kihívása elől.

Az öregúr akkorát nyelt, hogy beleroppant az ádámcsutkája.

— Tisztul már az elméd. Nem is vagy olyan tökkelütött, mint amilyennek tettetted magadat. Tisztára úgy áll a helyzet, ahogy mondod.

Örzse, az öreg belső cseléd bedugta fejét az ajtón. Amikor megpillantotta Györgyöt, szívére szorította a kezét.

— Kis gazdám! — buggyant ki szemeiből a könny. — Édeös galambom, drága gyerököm...

György odalépett hozzá.

— Aggyon isten, Örzse néni. Na, né rijjon már kend.

Az öregasszony hangosan zokogott.

— Hogyné rinnék... — kapta el erővel Györgynek a kezét és megcsókolta. — Hogyné könnyeznék, amikor olyan jól esik, hogy mégeccör láthatom...

György rosszalólag rántotta hátra karját.

— Enye no! Ne csókoljon nekem kezet, Örzse néni. Nem vagyok én se fejedelem, se püspök.

A vénasszony tovább nyafogott.

— De mikor neköm nem monta sönkisé, hogy az én drága kis tekintetös uram möggyün.

Gábor bácsi rászólt a vénasszonyra.

— Már most bőgött kend eleget. Hozza a vacsorát.

Örzse néni kitörülte a könnyet a szeméből. Egyszerre visszanyerte a fürgeségét.

— Mék. Szaladok. Hozom.

Szótlanul ültek asztalhoz. De nem ízlett egyiköjüknek sem az illatos csirkepaprikás. Nem melegítette meg őket a bor sem. Meghányták-vetették a dolgot s Gábor bácsi végül is kimondta a szentenciát.

— Át kell menned! Dániel is leszállt az oroszlánbarlangba. Nem retirálhatsz meg. Inkább vesszen a mandátum, semhogy bárki bármikor a szemedbe vághassa, hogy gyáva voltál. Nem mertél a szemébe nézni annak a fruskának.

György belebámult a levegőbe.

— Alszom rá egyet. Reggelig meggondolom.

Keveset még beszélgettek, aztán az öreg csöndes jóéjszakát kivánt és lefeküdt.

György még sokáig ébren volt. A lámpát eloltotta és hanyattfekve ágyában, a csillagos eget bámulta. A nyitott ablakon át hűs levegő áramlott be a szobába. Kint halkan beszélt az ezerhangú tavaszi éjszaka. Györgynek a keze akaratlanul is ökölbe szorult. Azért is átmegy holnap Battonyára. Nyugodtan, fölényesen, a saját fegyverével teszi majd ártalmatlanná Jeney Annát. Amikor majd elköszön tőle, még őszintén és becsületesen szerencsét is kiván neki. De aztán, ha megkezdődött a harc, nincs többé kímélet, nincs többé irgalom, egyszerűen megsemmisíti.

Hajnalban ébredt. A mély alvás felüdítette. Nyomát sem érezte az esti zavaroknak és levertségnek. Később, amikor lova befordult a Jeney-kuriába vezető fasorba, annyi izgalmat sem érzett, mint akkor, amikor Pesten felszállt a gyorsra. Jeneyék kitüntető barátsággal fogadták. A kertbe vezették, a filagóriában ültek le.

— Anna beszaladt Makóra, — mentegetődzött nyájasan Jeneyné. — De most már minden percben itt lehet.

Jeney megkérdezte, mi ujság Pesten. A politikát kerülték, az irodalomról, a színházakról beszélgettek. Észre sem vették, hogy az idő elszaladt. Elölről egyszerre felhangzott Anna kiáltása.

— Halló! Megjöttem. Rögtön jelentkezem, csak átöltözöm.

Néhány perc mulva megjelent. Jeneyné megvárta, amíg hozzájuk ért, akkor fölemelkedett a helyéről.

— Néhány pillanatra benézek — mosolygott és besietett a házba.

Anna pajtáskodó, meghitt mozdulattal nyujtott Györgynek kezet.

— Bocsásson meg, amiért megvárakoztattam, de be kellett szaladnom Makóra.

György meghajtotta magát.

— Hálás vagyok, hogy megismerkedhettem addig is édesapjáékkal.

Anna az apjához fordult.

— Apus, ha dolgok van, ne zavartasd magad, nekünk úgyis van egy kevés beszélnivalónk egymással

Jeney bólintott.

— Ahogy gondolod, fiam. Engem úgyis várnak az irodában.

Anna megvárta, amíg elment, akkor leült.

— Megszámolta az éjjel a szobájában a gerendákat?

György tagadólag rázta a fejét.

— Nem. Nem szamoltam meg, mert elsősorban is nem először alszom a nagybátyámnál, másodsorban pedig nem hiszek semmi babonában. Ehelyett mást tettem. Elujságoltam Gábor bácsinak, hogy végre sikerült megismernem.

— No és mit álmodott az éjjel? Mert ez a fontos.

— Megálmodtam a győzelmet.

Anna úgy tett, mintha a messzeséget kutatta volna a tekintetével.

— Különös. Én is azt álmodtam, hogy megválasztottak.

György rápillantott. A lány tagadhatatlanul nagyszerűen játszotta a szerepét. Semmit nem árult el a gondolataiból. Az ő helyében más nő tartózkodás nélkül élvezte volna a diadalát, hogy micsoda meglepetésben részesítette Györgyöt. Egyetlen szóval sem célzott idáig a tegnapi beszélgetésükre. Ugy tett, mintha már a vonatban leleplezte volna magát s mingyárt a második szóval megmondta volna Györgynek, hogy ügyeljen magára, a kijelentéseire, mert ő több mint egy egyszerű orvosnő, veszedelmesebb valaki annál a valakinél, akit Jeney Annának hívnak, ő nem bájos útitárs, nem kedves ismerős, nem barát, hanem ellenfél, sőt alakulhat a helyzet úgy is, hogy dühös és kíméletlen ellenség.

György törte meg a csendet:

— Kedve Anna, engedje meg, hogy egyszerűen Annának szólítsam, arra akarom kérni magát, hogy kölcsönösen vessük le az álarcunkat és játsszunk nyilt kártyákkal. Kezdjük tehát mingyárt azzal, hogy én az este, amikor megtudtam...

Anna megállította:

— Ne folytassa, kedves barátom. Tudom mit akar mondani. Maga tegnap, amikor megtudta a nagybátyjától, hogy én vagyok az az öreg skatulya, aki el akarja kaparintani az orra elől a kerület mandátumát, éktelen haragra lobbant és megesküdött, hogy bosszút áll rajtam, amiért így megtréfáltam.

— Nem gondoltam semmiféle boszszúra. Az ember nem haragszik a gyermekre, amikor valamiért megfenyíti.

Anna érezte, hogy elpirul. Minden erejét összeszedte, hogy leküzdje pillanatnyi zavarát.

— A bosszúállás is büntetés. Emlékszik arra, amit tegnap a hiúságával kapcsolatosan mondott?

— Emlékszem.

— Nos, ha emlészik, akkor tudnia kell, hogy a férfihiúságról tett kijelentése miatt hallgattam csak el, hogy én vagyok az a titokzatos mandátumvadász, akiről maga Pesten hallett. Be akartam magának bizonyítani, hogy a férfihiúság nem merő becsvágy, mint sokszor állította, hanem a férfiúi önhittség achillessarka.

György elismerőleg bólintott.

— Kedves Annácska, ne lovagoljunk a szavakon és ne játsszunk egymással bujócskát. Nem erről van szó, hanem arról, hogy mi a szándéka, mi igaz a föllépéséről szóló mendemondákból?

A lány elnyujtotta a kezét az ölében.

— Nem tudom, mit mondott rólam a nagybátyja, még kevésbé tudom, mit beszélnek rólam a választásokkal kapcsolatosan, az azonban bizonyos, hogy a mult héten elköteleztem magamat.

— Kinek?

— Azoknak, akik fölkértek, hogy a kerület érdekében vállaljam a jelöltséget.

György hallotta, hogy beszél, látta, hogy ott ül előtte, de mindaz, amit hallott és látott egyetlen különös, soha nem tapasztalt, szinte félelmesen gyönyörteljes érzéssé olvadt össze a lelkében. Körülöttük halkan lélegzett a föld s Györgynek úgy tetszett, hogy ez a hangtalan áradás lassan magába veszíti. A lány egyszerű fehér ruhájában friss és sugárzó volt, mintha az imént lépett volna csak ki a tavaszból.

Észrevette, hogy egy láthatatlan és ismeretlen akarat rögtön megbénítja ha nem ügyel magára.

(Folytatása következik.)

M.D.K.

MIRANCOVICI

1927-ben Nagybányán a Szab. diákkola tagja

Rétsi: Nagybánya..... Bp. 1984 368.1.

Н.Д.К.

1927-ben Megjelenjen a Szamoilova szula

Reci: Megjelenje..... Gp. 1934 338.1.

Mindszenti Feidel Lajós

MINDSZENTI-~~FEIDEL~~ LAJOS: FÉSÜLKÖDŐ.
Feidel

Magyar Művészet
1926. 137. l.

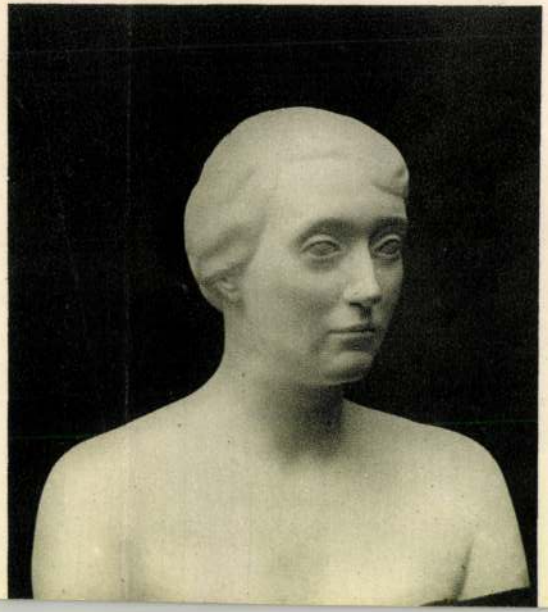

Mindszenti, festőm. MDK

II. Rákóczi Ferenc udvarában rendes évdíjat "húzt
közöttük fentemlitett is.

B.J.: -235. Bogdán Jakab.

Zsilinszky Mihály: Budapest. 1878. 29.l.

Művészet. 1907.

H. D. V.

MIRANDOLA, Paolo- várépítő

1560-61. i években, Eger, Csabai-bástya
Várkázai-bástya, belső várban a
Borsmenessza Gergely diák-bástya
Cristoforo Falubresovol.

A gyulai vár tervezője,
vél erődtervező Eger megerősítésére
Gerő: Magyarországi várépítészet...

Bp. 1955. 390. l
391. l

Mirandola Paolo

M.

királyi várépitőmester

1558 őszén Horváth/~~Miklós~~/Márk várkapitánnyal hozzákezd a vár megerősitéséhez, amelyre két éven át 50000 napszámot fizettek ki.

Naponta átlag 300 ember dolgozott.

8.o.

Molnár József : Szigetvár török műemlékei. Bp.1958.

Paolo Miranotola

Egri vár erődítési terve 1560-ból. Reprodukció.

Voit Pál szk.: Heves megye műemlékei II

Magyarország műemlékei topográfiája VIII.

Budapest 1972.

791

PAOLO MIRANDOLA, hadmérnök, építész

EGER/361.1./.Erhard Walther rajzán nincs felirat, de megállapítható, hogy Paolo Mirandola un. kisebbik terve amelyet a nagyobbal együtt 1561-ben terjesztett a pécsi Haditanacs elé. 337.old. Kép. 338.old. 24.jegy 21 kép

KOVÁCS BÉLA: Magyar várak XVII.századi ábrázolásai 331.old.

A Veszprém Megyei Muzeumok Közleményei. 11.sz. 1972.. Veszprém, 1972

PAOLO MIRANDOLA, épitész

Egerben a Cifra kapút Veráncsivs Antal egri püspök épittette 1561-ben Mirandola egri városépitésszel. A városról maradt vedutal596 előtérről, épp olyannak ábrazolja, mint az 1596 és az 1687. évi rajzok. 189. old. 94. jegyz

SUGÁR ISTVÁN: Eger város falainak és kapúinak története 177. old.

AZ EGRI MúZEUMKÖNYVE, VI. 1968. Eger, 1968

Mirandola

Lyulain 1562

Scherer

I. 180. l.
182. l.
183. l.
184. l.
187. l.

m. kir. Dohánynagyárus
MEZŐTÚR

T.

EUROPA

film-, könyv-, lapterjesztő és könyvkiadó rt.

Budapest, V.,

Rothermere-utca 12. III. 2.

Mirandola,

Paolo da

l.

Maggagnà

267. l.

Mirandola Paolo della

d.

Scherer Ferenc dr –

Vercsündre dr:

Gyula várostörténete I–III. k.

Bp. 1938.

Szerz. Galokay Szinó

Hadtört. Közl

1938-264. 1.

Mirandola, Paolo

läsd

i

Hadtörl. Kösl

1937. 189. l.

Mirandola Pál

1561-ben Gyulára küldik
hogy a gyulai vár felvételi
vazait elkészítse és a
vár építését
vezesse.

Kádor Imre

Karacs Béksivm

I. 162. l.
157.

~~Tokyó hó 10-án~~
~~236 P-t, 1932.~~

~~lája járára ítünk.~~

Győr, 1932. március 10.

kpénztár Rt-nak,

Győr

hogy Fejes Géza úr számlája javára
mlám terhére átírni szívesked jenek.

Kiváló tisztelettel

Káldor Imre

Miranduła Pá

vár püspök 1560

Laird

Rederkenyi Vándor

Heves vármegye
tört. II. k. Eger
1890. 202, 203. l.

MOB kn. 3609/III.

rtjuk a I. országos Bi-
ottság figyelmét egy épen
most felmerült igen fon-
tos mozzanatra felhívni,
mely megérdemli, hogy a
I. országos Bizottság hi-
atásával járó ingeren-
ját érvényesíteni mél-
ztassék.–

A Duna jobb partivé-
munkálatok épen a régi,
egekben gazdag Ó-Bu-
a területén a kormány

Mirandula Pál

mérnök

lásd

Veresbjulavárus

V, 356,

MOBKA-3182.

Mirandola Pál.

Kit. vaicpitö
1558.

l.

Wémeth Béla

Szigetvár tört.
Pécs 1903. 163. l.
164 l.

Felügyeletükkel megbízatott a Franciaországi Magyar Tanulmányi Központ;
Centre d'Études Hongroises en France, 18. Rue Pierre Curie, Paris 5e.

Ulivandola Pál
varázsló
László
Scherer
I. 180, 182–184,
187. l.

n-föld-
Buda-
ányai
mettől
újabb
önösen
adásait
iversi-
lkalma
a látot-
dekelte
s prob-
unkás-

Szabó, Pádua). Beutazta az Agro Pontino bonifikált területét és Északfranciország főbb városait (Milano, Firenze, Bologna, Ravenna, Velence) hasonló célból, de egyúttal a művészettörténeti szempontot is figyelembe véve. Tapasztalatairól cikkekben számolt be és eredményeit összefüggő formában is szándékozik közzétenni. A római egyetemen olasz és német irodalmi és művészettörténeti előadásokat hallgatott és modern olasz irodalmi ismereteit igyekezett tágítani és elmélyíteni. Az Istituto di Studi Romani felkérésére a magyar folyóiratokban és évkönyvekben található római vonatkozású adatok gyűjtését kezdte meg.

Wrublovszky András (1914, Budapest, róm. kat.), olasz állami premio-ösztöndíjas (március—július), szigorló közgazda, a m. kir. József Nádor Műszaki és Gazdaságtudományi Egyetemen a közigazgatási osztály hallgatója (Heller professzor). A kartellkérdéssel foglalkozott. Tanulmányozta a kartellek kifejlődését a fascizmus uralomrajutásától napjainkig; a reájuk vonatkozó jogszabályokat, ellenőrzésüket s irányításukat. Az elméleti tájékozódás megszerzése után konkrét példákat vizsgált meg: a Gruppe Montecantinit, az Edisont, a Cosulichot stb. Ezenkívül elméletben és gyakorlatban tanulmányozta a

Mirandola Paolo

l,

Hadtort. Kozl

1934. 309. l.

Mirandola, Paolo da

l.

Hol. Magg. Frab

87.1.

764 Schlein, Adam.

Kilátás a Praterből Döbling felé.
(Ausicht vom Prater gegen Döbling.)
Kirchner kajza után.

Rk.

K. 2.

112 × 170 mm.

Mirandula, Paolo da

épitett

l.

Banfi Erdély

299. l.

Miromdula

vaśtervero

XVI.

d.

Patakivarep

118-l.

Mirandola, Paolo da

hradinářů

XVI. n

l.

Hadtošt. Kořb

1933. 9. l.

~~Fejérpataky László VIII. 155.~~

Mirandola, Paolo della

Gyulafehérvár

vród

Magy Boll

Mirandola, Paolo

della

Gyulafehérvár

vród

Gyalókay Balbino

347. l.

özv. HORVÁTH P. GÁBORNÉ
DOHANYK. SÁRUS
VALKSZENTMÁRTON –

Mirandola, Paolo da

hadi építész

Eger vára!

laid

Hadtörj. Közl.

1935. 156. l.

Wittenberg, Pa.

Jan. 5th 1

Dear Son

Pa.

Feb.

1876.

Mirandola, Paolo da

részt vett Győr erődítési munkálatairól a XVI. században.

Pfannl Jenő

A győri vár és téglái

Győr, 1932. 6. l.

MEGHIVÓ

a MAGYAR-OLASZ TÁRSASÁG

f. évi április 27-én,
szombaton délután 6 órakor
az Iparművészeti Múzeum (IX., Üllői-út 33—37.) dísztermében

és

f. évi április 29-én,
hétfőn délután 6 órakor
a TESz (V., Falk Miksa-utca 1.) díszteremben tartandó

NYILVÁNOS ÜLÉSEIRE,

amelyeken

P. FACCHINETTI VITTORINO

a milánói Szent Szív egyetem tanára

tart előadást

szombaton:

„DUE FULGIDE GLORIE DELLA SANTITÀ ITALIANA"

címmel (vetített képekkel),

hétfőn: **„LA RADIO IN VOLO"**

címmel.

AZ ELNÖKSÉG

Vendégeket a Társaság szívesen lát.

Mirandola, Paolo

Maggiorotti szerint fentebb az egri földalatti kazamatát építtje. Morpurgo ezt tagadja s kimutatja, hogy azokat Ottavio Baldigara építette.

Morpurgo, Enrico: Il castello di Trieste e le sue vicende. Trieste 1932.

Banfi Florio: Karadok 1936-22.5.l.

Universität: Gesamtansicht

Mirandola, Paolo da

1560-61-ben működött az egri várban. A vár újá-
építése fenti tervei szerint indult meg, de e tervekből csak a F

P. Banfi Florio:

Búvárdok 1935. 226,
227.

F várnak terméskővel
való kifalazása és az épí-
ki Szürfal valósult meg a
Zárkándi félbástyával.

Mirandola, Paolo da

1560-61 Egy.

Laidoky.

Szárazdok

1935. 226. l.

Magdóti Patai

Vidor adomány

zurück. Nicht nachsenden.

nvoyer en ajoutant la nouvelle adresse.

Not to be forwarded.

Mirandola Pál (1

Az egri vár terveője 1560 jun. 6 — 1561. márc. 30-a közöt. Mirandola Pál.

Palatki Viktor dr. Az egri vár élete. Eger, 1934. 22. l.

Mirandola két tervváltozatot terjesztett Bécsbe jóváhagyásra. Ezek közül a nagyobbikat fogadták el, de ebből is alig valami épült meg: a Dobó-bástya mellett fel, a Középkapu* háromszögű bástyája a

Mirandola Pál (2

Bolyky- és Bebek-bástyák boltszerének kifaláriza épült egy. E terv különben igen nagy valósággal hármas erődítés. Nemcsak a Dobó-féle belső várat erődítette volna meg, hanem az árokvonalon kívül egy vélhető lováglásos fedett utat is, Dobó-várán belül pedig – külön a belsőben is, meg a külsőben is – még egy-egy külön-külön védhető belső erődítést az 1552-es ostrom alatt bevált Dobó-féle palánkhelyett. Ez e nagy valósága

~~[illegible]~~

Mirandola Pál (3

magyarra meg, mégis valósult meg belőle egy élvés.
Mirandola mint – meg nem valósult tervek rövid ismertetése.
U. o. 22. l.

Az az ódon, hogy e soha meg nem valósult terek távlati rajza is elkészült s számtalan átrajzolásban, mint vérkare (először az Ortelius kiadásban) díszíti a külföldi Egyetek régi nyomtatványokat két záradon át.

U. o. 22. l.

[illegible]

[illegible]

[illegible]

Mirandola Pál

Az 1553-ki török ostrom alkalmával erősen megrongálódott Szigetvárát várat 1556 tájon megerősítette ~~Szigetvárát~~ Ferdinánd császár megbízásából. De a vár 1566-ban Szigetvárnak a törököt vele elfoglalásakor pusztult el.

Várady Ferenc: Baranya multja és jelenje. II. k. Pécs, 1897. 428. l.

Kolozsvár 1905 máj 24.

469/1905 sz. (Gyulafehérvár, 1905 máj. 28. 31 sz. a.)

Dr. Czeni Béla, rég. szakmegbízott vidéki int. cédula katalógusának elkészítésére cédula mintát ajánl.

Mirandula Pál

opitex

XIII n

Lajd ohv.

II K. 202
203 l.

MIRANDOLA,Paolo da.1554-ben Győrben erőditési munkálátokat irányitott;három évvel később Eger püspöke meghivta Eger megerősitésére,s ő javasolta három bástyának az épitését,amelyeket ő el is kezdett,s Falubreso folytatott.1561-ben Gyulára ment erőditeni./K.A.W./

Maggiorotti,438.

Mirandola Pál

XVI. 4.

l.

Igaz kisebb munkái

IV. k. 258, 259. l.

M.D.K.

P.Mirandola,mérnök

A Szigetvárról készült rajzok nagyon pontosak.Az ő katonai felméréseit vehették alapul.E rajzok elkallódtak.1558-ban az Ujváros még nem volt,ez nem szerepel térképén,de Dillich már ábrázolja ezt,tehát kellett egy másik ábrázolásnak is lennie,amelyet a rajzolók felha ználtak. 211.o. 42.jegyz.

Kováts Valéria: Sziget Várának kutatástörténetéhez 207.o.

A Janus Pannonius Múz.Évkönyve. 1966. Pécs. 1967
Somogymegyei Nyomdaipari Váll. Kaposvár

M.D.K.

Mirandola, építész

Az egri vár "Gergely-bástyája" az ő rajzán jól felismerhető. "ien, Kriegsarchiv, ill. National Bibliothek. 108.o. 29. jegyz. 1560-ból.

Détshy Mihály-Kozák Károly: Az egri vár feltárása 1957-1966. IV. 87.o.

Az Egri Múz. Évkönyve. Eger. 1967.-Heves Megyei Múzeumok Közleményei. V. 1967

M.D.K.

Mirandola, Paolo, cseri olasz építész

1558 október és november hó napokban, valamint 1559 május 8-ától június 24-ig Szigetváron dolgozik.

Heves megye műemlékei I. írta Voit Pál,
Magyarország műemléki topográfiája VII. köt.
Szerk.: Dercsényi Dezső.
Bp. 1969. Akadémiai Kiadó, 369. old.

Paolo Miraudola, olasz várépítő

M.D.K.

1560-61-ben új terveket készít az egri vár védelmi rendszerére.

Heves megye műemlékei I. írta Voit Pál,
Magyarország műemlékei topográfiája VII.köt.
Szerk.: Dercsényi Dezső.
Bp. 1969. Akadémiai Kiadó

96. old.
+ 109. "

Mirandola, Paolo építőmű.

1560-61-ben ő volt az egri vár építése, 2 tervet is készített a vár kőrenovírozására, az upnevezett vastagabb és vékony tervet. Pietro Ferrabosco 1568-ban készült alaprajzaiból kitűnik, h. Paolo Mirandola terveiből mi valósult meg.

Galván Károly, Az egri vár. (Eger) Bp. 1958. (kézirat)

28.l.

MIRANDULA Paulus egri épitész. 1558. X. és XI. hónapban, valamint 1559. V. hó 8-tól VI.24-ig Szigetváron dolgozott.

A Hevesmegyei Topográfia adatgyüjtéséből. Voit.

M.D.K.

P.Mirandola,mérnök

Olasz várépitőmester.1560-ban Szigetvár az ő tervei alapján már korszerübb erősség lett.Trevei nem maradtak fenn.Bizonyára Ó-olasz bástyákat tervezett.225.o.

Kovács Valéria: Sziget várának kutatástörténetéhez 207.o.

Somogymegyei Nyomdaipari Vall. Kaposvár

A Janus Pannonius Múz.Évkönyve. 1966.-ban. 1967

M.D.K.

P.Mirandola,várépitő mérnök

1560-ban Szigetvár tervei alapján épült újjá.Az ő épitkezései ~~nyomán~~ során kiépitett földbásty maradványaira épült a hires dzsenki-zade,a török őrtorony Később nyoma is eltünt. 237.o.

Kováts Valéria: Sziget várának kutatástörténetéhez 207.o.

Somogymegyei Nyomdaipari Vall. Kaposvár

A Janus Pannonius Múz.Evkönyve. 1966.Pécs. 1967

M.D.K.

P.Mirandola,épitész

1590-ban Szigetvár az ő tervei szerint lett átépitve.
de gyükeres átalakitáson azért nem ment keresztül.
230.o.

Kovács Valéria: Sziget várának kutatástörténetéhez
207.o.

Somogymegyei Nyomdaipari Vall. Kaposvár

A Janus Pannonius Múz. Évkönyve. 1966.-60. 1967

MDK

Paolo da Mirandola, mérnök, építészeti felügyelő

Győr városok építésében a XVI-ban részt vett 298.o.

Gazdag László: Győr város térképei. 295.o.

Arrabona, 7.1965. A Győri Múzeum Évkönyve. Győr.1965
Győr-Sopronmegyei Nyomda. Győr

M.D.K.

Mirandola, Paolo hadimérnök

1562-ben Gyulán tartózkodott, a vár erödítési munká-
it vezeti

Magyar műemlékvédelem 1961-1962, Bp.1966. 153.l.

M.D.K.

Mirandola, Paulo

királyi épitőmester

Szigetvár mgerősitése 1588-ban tervei szerint.

Müemlékvédelem 1966/2.

126.1.

Mirandola Pál

varépítő

l.

Takrajzok

II. - 20 l.

gyar Királyi Folyam- és Tengerhajózási Részvénytárs

Teherárú-fuvarlevél

szerződésre nézve az üzletszabályzat és az illető díjsz
érvényesek.

lamon torony helyreállít
Visegrád
Visegrád
hajóállomás: Visegrád

artalom	A feladó által bevallott súly kilogramm	Utánmérlegeléssel megállapitott súly kilogramm
rgesö		79
csomagolatlanul		
alős egyenre adtam fel.		

Mirandola, Paolo da

opinion

XVI. n

l.

Hol Magy Ferab

87 l.

VITÉZ NAGYBÁNYAI HORTHY MIKLÓS KORMÁNYZÓ

HADIROKKANTAK, HADI
ORSZÁGOS NEM

„HONSZ" ORS

Telefon: 148—65, 233—83.
Gyógyintézet „ „

BUDAPEST, V

473/1935
Válasz esetén kérjük e számra hivatkozni.

Müemlékek nagy

Bizotts

A Közszállitás

mében tisztelettel csatoltan me

kozók és kereskedő országos sza

teletteljes kéréssel, hogy az u

pádházi királyok esztergomi vár

munkálataira, vagy bár mely más

MDK

Mirandola, Paolo da, olasz katonai épitész

részt vett Győr várának épitésében, XVI. sz.

Jankó L: Könyvismertetés. MMÉEközl. 1933. II. 19.
42 l.

I n d o

az 1955 évi költségvet

Mikó Árpád
Kiállítás a Műcsarnokban

Magyar Nemzet 1985. IV. 13.

A Megnyitón közreműködnek
a
Zsámbéki Önkormányzati
Zeneiskola Ütősei:

Bereczky Ákos
Gadányi Miklós
Kuti András
Kuti Péter
Léka Timea
Szert Zsigmond
Virág József
Virágvölgyi István

Varga Tóth Csaba vezetésével

A meghívó
Canon
Bubble Jet 200-as
nyomtatón készült

Meghivó

MINYÓ SZERT KÁROLY

kiállitására
az

ÓBUDAI PINCEGALÉRIÁBA

Budapest, III. Fő tér 1.
(Zichy kastély)

Megnyitó:
1993 április 7. 18 h.

A kiállitás megtekinthető:
1993 május 2-ig
naponta 14-18,
szombat-vasárnap10-18 óra között.

Hétfőn zárva.

MINYÓ

HUNYÓ

A Megnyitón közreműködnek
a
Zsámbéki Önkormányzati
Zeneiskola Tűdosei:

Berecz Ákos
Gaál Nyi Miklós
Kuti András
Kuti Péter
Léka Tímea
Szert Zsigmond
Virág József
Virágvölgyi István

Varga Tóth Csaba vezetésével

A megnyitó
Csase
Budán Jet 200-as
gyorsaton lesznek

Megnyitó

MINYÓ SZERT KÁROLY

kiállításra
az

ÓBUDAI PINCEGALÉRIÁBA

Budapest, III. Fő tér 1.
(Zichy kastély)

Megnyitó:
1993 április 7. 18 h.

A kiállítás megtekinthető:
1993 május 2-ig
naponta 14-18,
szombat-vasárnap 10-18 óra között.

Háttér zárva.

Minczinger Károly

1905/6

Ferkèpzomfoiskèvk

114. l.

OLBRICH, *Joseph*, német építész, Troppau 1867, † 1908, Otto Wagner (l. o.) egyik legkiválóbb tanítványa, a bécsi szecesszió nagymestere. Művé-

M.D.K.

Mind Godfried

Körmöcbányán hires állatfestő.46.éves korában Bernben halt meg.

Régi adatok a városok multjából.
Városok Lapja 1907. 1.szám. 7.old.

ADATOK MŰVÉSZETÜNK TÖRTÉNETÉHEZ

A „RAFFAEL DES CHATS“ MAGYAR EREDETÉNEK KÉRDÉSÉHEZ. Közismert dolog, hogy Vigée-Lebrun asszony nevezte el Mind Gottfriedet a „macskák Raffaeljének“. Az 1835-ben megjelent „Oesterreichische National-Encyclopädie“ alapján Wurzbach is magyar eredetünek vallja Mindet, bár megjegyzi, hogy ezen adat hitelességéhez szó fér. Két oknál fogva, először mert az osztrák Encyclopädie nem említi meg, hogy honnan vette ezt az adatát; másodszor, mert az összes művészi Lexiconok berni születésűnek vallják Mind Gottfriedet. Különös, hogy mindezek dacára Wurzbach Mindet mégis a „Kaiserthum Oesterreich“ művészei közé sorozza be. (L. Lexicona 18-ik kötetét a 339. lapon.)

Tudomásunk szerint Mind Gottfriedről hazánkban első ízben Csaplovits János magyar tudós írt hosszasabban ily című művében: Gemälde von Ungern, (Erster Theil. Pest, 1829, 323—6. lap) a Schweizerische gemeinnützige Nachrichten 1814. évi nov. 15-iki száma nyomán.

Mi azt hisszük, hogy Csaplovics ezen cikkének fölületesen olvasott s így rosszul értelmezett egyik mondata vezethette félre az osztrák Encyclopädia íróját. Csaplovits ugyanis azt írja, hogy Mind Gottfried „war ungrischen Geblüts“ azaz magyar vér folyt ereiben, de nem mondja, hogy magyarországi eredetű. Az ezt követő mondat szószerint így szól: „Sein Vater, noch dermalen in Bern, ist von (Zólyom oder Németh) Lypcse in Ober-Ungern gebürtig, und hat in Kremnitz das Tischlerhandwerk gelernt.“ Teljes lehetetlenség ezt a német mondatot másként értelmezni, mint olyképen, hogy Mind Gottfried apja született Lipcsén s ugyan ő s nem a fia tanulta az asztalosmesterséget, Körmöcbányán. Az apa aztán mint kitanult mesterlegény vándorútra mehetett s letelepedett Bernben; ott megházasodott s Gottfried nevű fia is ott születhetett. Az a dolog teljesen valószínűtlen, hogy az öreg Mind feleségestől-gyermekestől vándorolt volna ki Bernbe. Sőt az a körülmény, hogy még a fia halála után is (1814. nov. 15. után) Bernben lakónak mondja Csaplovits, azt bizonyitja, hogy ő Bernből házasodván, családi összeköttetései révén berni polgárrá lett s Magyarországban nem volt már semmi keresni valója. Ennek következtében nem lehet kétséges, hogy az, ami az idézett osztrák forrásokban Mind Gottfriedről van megemlítve, az nem rá, hanem az apjára vonatkozik, s így Mind Gottfried nem magyar születésű, (tehát nem „ein geborener Ungar“) hanem csupán apja révén, tarthat arra igényt, hogy elmondhassuk róla azt s nem többet, mint Csaplovits: „War ungrischen Geblüts“.

—287.

B. J.

Művészet 1909

160 rajz, melyekben Bürger „Lenardo und Blandine“ c. balladájának alakjait rajzolta meg különféle szenvedélyes kitöréseikben.

„Exercices d'imaginations des differents caracteres et formes humaines“ (Augsburg 1783 és 1784). A bajor népéletből nyújt jellegzetes falusi jeleneteket. Lord Walpole tulajdonában.

„Die Nothzucht“. Két gouachekép.

„Tod der Königin.“ Shakespeare Hamletjéből. Olajfest.

„Karl Theodor. Arcképe. Olajfestmény.

Schröder színész arcképe. Olajfestmény.

Freiherr von Gleichen arcképe. Olajfestmény.

Hadik gróf arcképe. Olajfestmény.

Lichnowsky herceg arcképe. Olajfestmény.

Feldmarschal von Riese arcképe. Olajfestmény.

VI. Pius pápa arcképe. Rajz és rézmetszet.

Gustav III. von Schweden (1783. 4⁰).

Kosciusko. A legelső arckép, mely a pontozási eljárás szerint készült.

„Denkmal auf den Tod des Heinrich Adolf von Dittmer“.

„Sechs Scenen.“ Kayser A. E. „Lektüre für Stunden der Arbeit“ c. munkájához.

„Drei Ansichten von Donaustauf“.

„Eine Familienscene bei der Nachricht von der Ankunft der Franzosen in Regensburg“.

„Trinkt nur ihr die Milch“.

„Leben sie wohl, edler Freund“.

„Ein gelangener, den man befreut“.

A Wurtzbach lex. megemlíti, hogy a felsoroltakon kívül még igen sok volt található és hagyatékai között ezrekre ment az ötletek és különféle skiccek száma.

Arcképe a „Versuch einer zahlreichen Folge stb. című és a legelső műve gyanánt említett munka végén található. —289.

EHRENREICH SÁNDOR ÁDÁMRÓL a Művészet már többször hozott ismertetést (v. ö. 1903. évf. 349. old.; 1904. 203 és 273.; 1906. 70.; 1907. 419.). Az eddigiek pótlásául még a következő adatokat közölhetjük. Az Ehrenreich által rézbemetszett nevezetes magyar férfiak arcképei közül a Magyar Nemzeti Múzeumban 100 darab van (Művészet 1904. 273.) s állítólag e sorozat 120 képéről tudnak (Művészet 1906. 70.). A „Hasznos Mulatságok“ 1826. I. félévi 18-ik füzetében két képről tesz említést s a 42-ik füzetben újból két képről. Tekintettel arra, hogy ezen képek a vállalkozás első éveiben (1826) jelentek meg, bizonnyal megvannak az említett száz kép között; mégis felemlítjük őket egyenként, mert a kísérő kritikában oly kijelentések vannak, amelyek Kazinczy véleményével meglehetősen ellenkeznek. Eszerint:

1. Gróf Brunsvik József országbíró és nógrádi főispán képe „igen finom véséssel s a világosságnak és árnyéknak jeles változásával tetszetősen vagyon elő adva“ (Kazinczy az árnyékolást kifogásolja a Révay képén).

Mind Gottfrid

Mühlenbach, 1909. 201

II. Vadel levv.

dapest.

Kövesdi

	300·-
	600·-
	550·-
	1.450·-

Mind Gottfried

Maler, geb. 1768 in Lipcse, gest. 7. Nov 1814 in Bern, war erst in Körnöchbänge Tischlergehilfe übersiedelte dann nach Bern, wo er erst im Institute Pestalozzi's später bei dem Maler Freudenberger zeichnen und malen lernte. Katzenbilder malte er so lebenstreu, dass man ihn den Katzen-Raffael nannte. Er malte aber auch Bären.

Kruck II. 263. l.

Viczay József arczk. III. 115.

Mind Gottfried festő.

az ugynevezett Macska Rafael, ki ozenvedőjo bőnjő leva macskák és medvékrő, eszket remepül tudta festeni, hasonlóan magyar najmaverő volt, s Bemben élete 46ik évébe halt meg 1828. nov 15e Atya felső magyarországban Zolyom v. Nemet Lipsen született okul nőcbaigan tanulta az asztalos mesterséget és Bembe lett, s fiját felül élte.

- Magyar Horgalom és mesterségek történeti vazolatja, Honmüvész. 1833. 208-209l.

Mind Gottfrid

1768 – 1814

Singer Kunstlerlex

3 R. 212. f.

Mind Gottfried, festő.

szül. 1768. Zólyomlipcsén,
megh. 1814 (XI. 7.) Bécsben. Asztalos-
sajót tanult Körmöcbányán,
utóbb Bécsben tanult festeni s
ott is telepedett le. Jeles állat-
rajzokat festett, ~~[illegible]~~ főleg macs-
kákat festett, amiek Mackra-
fael-nak is nevezték.

Művészeti lexikon 534. l.

Brouwer István

Pl. 141.

~~vajadbit~~
an (?) 1606-ban. + Antwerpenben 1638-ban.

férfi.

~~derekából kiszult~~ tányérszélen A hat-
tt lábát kinyújtva ~~vagy~~ abrázolt (mester-ember)
el a szék ~~be~~ támlájára nehezedik, ~~a~~ tal-
szári pipáját ~~fogja~~ s mirálatt, ~~[illegible]~~ (a füstöt
ra tekint ~~[illegible]~~ ed (mosoly ~~[illegible]~~ egyre kalleg)ja a ború
t, ki kalapját ~~és~~ poharát felemelte ~~[illegible]~~
vágó-apsal áll. ~~[illegible]~~ Öltözete piros
, a nyakrul szétálló ing, szűke kabát,
igérő nadrág, ~~[illegible]~~ karsonya meg csipo.

méreti 25·5 : 20·5 cm.
szerzi ~~Amszterdamból~~
Gr. Lehel ajándéka

Mind Gottfried

irod

Taisalkodo, 1841-91. l

Umid Gottfried

Wad

Fin 1169

14. D. K.

MIND Gottfried festő

szül. 1768 Folyomlipcse, megh. Bern 1814

Réalt- és Zsanerfestő („der Flatzenraffael")

Garas XVIII. 7 237-l.

MIND, *Gottfried*, magyarszületésű festő. * Zólyomlipcse 1768, † Bern 1814. Körmöcbányán asztalosinas volt, majd Bernbe került Pestalozzi intézetébe és Freudenberges festőtől tanult. Állatképeket, főleg macskákat, macskajeleneteket festett és ezekről „Macska-Raffaelnek" nevezték el. — Irodalom: *Wiedemann*. Der Katzenraphael (2. kiadás. Leipzig. 1887).

Ro-g II. 125 l

Müller Gottfried (11

Müller-Klunzinger. Die Künstler aller Zeiten und Völker. Stuttgart 1860. III. K. 103. l.

Raczynski. Geschichte der neueren deutschen Kunst. III. K 578. l.

Meyer J. Das grosse Conversations Lexikon für die gebildeten Stände. Hildburghausen. XXI. K 797 l.

Wurzbach. Biogr. Lex. Wien. 1868. XVIII. 339-340 l.

Maind Gottfried.

Pesto

der sogenannte „Kat-
zen Raphael" geb. zu
Lipse in Oberungarn
im Jahre 1768. gest.
zu Bern, in der Schweiz
15. November 1814. Die
Angabe seines Geburts-
ortes Lipse in Oberungarn,
welcher zufolge ist ein
geborner Ungar wäre,
wie auch, dass er zu
Kremnitz das Tischler
handwerk erlernte,
enthält die Oesterreich-
sche National Encyk-
lopädie. Alle ande-
ren Quellen geben Bern
als seinen Geburtsort
an. Woraus die „Oester-

reichische National Encyklopädie" obige Angabe schöpfte, gibt sie weder selbst an, noch ist es irgendwie zu vermuthen. Und doch läutet sie zu bestimmt, um sie unbedingt verwerfen zu können. In Folge dessen wird Mund eine Stelle in diesem Werke eingeräumt. Wenn es sich aber mit seinem Geburt in Ungarn richtig verhält, so ist es wahrscheinlich auf seiner Wanderung als Tischlergeselle nach Bern gekommen, und hat dort die Bekanntschaft des nicht unge-

schickten Landschafts
malers Sepel gemacht,
der das Talent des cre-
tinähnlichen Jungen als-
bald erkannte, und aus
demselben Nutzen schöpfte
so viel er konnte. Mind,
schwächlicher Natur, sich
selbst überlassen, stellte
sich gern unter die Ob-
hut des Künstlers, der
ihn überall folgte, und
ihn durch Vorzeigen
von Kupferstichen un-
terhielt. Bei seiner
grossen Körperlichen Un-
beholfenheit gerieth er
bald in die volle Dienst-
barkeit des erwerbsamen
und eigennützigen Schutz-
patrons, dem er seine

eigenen Bilder — ländliche Familienstücke — coloriren musste. So kam er fast nicht mehr von seinem Stuhle, worauf er sass und malte, und als Sepel starb, wusste dessen Wittwe aus des Knaben Unbehülfenheit weiteren Nutzen zu ziehen. In dieser Verlassenheit waren ihm die Katzen, die er vorzüglich liebgewann und die mit ihm spielten und sich neckten, sein einziger Trost, und wurde allmälig seine Künstlerstudie. Gewöhnlich sass ihm, wenn er zeichnete, eine Katze im Nacken oder auf der

Schultes, und er duldete sie so stundenlang in der unbequemsten Stellung nur um sie nicht zu stören. Oft sass noch eine zweite neben ihm auf dem Tische, und sah zu, wie er arbeitete; zuweilen lagen einige Junge in seinem Schosse unter dem Tische, Laubfrosche in Gläsern standen neben seinem Reissbrette, und mit allen diesen Thieren sprach er auf die liebkosendste Weise. Er zeichnete auch Bären und sonst noch mancherlei Thiere, aber den meisten Fleiss und die sorgfältigste Zierlichkeit wandte er auf die Darstellung seiner Geliebten

Katzen. In richtiger Zeichnung ihrer Formen wusste er die allgemeine Natur dieser Thiere und in der porträtähnlichen Auffassung ihrer besonderen Physiognomien den eigenthümlichen Charakter derselben treu wiederzugeben. Der schmeichelnde Blick voll Falschheit, die zierlichen Bewegungen der jungen Kätzchen, deren bisweilen mehrere eine Mutter Katze umspielen, alles dies ist in den mannigfaltigsten Stellungen Wendungen, Gruppen, Spielen und Balgereien höchst naturgemäss, ja man möchte sagen, mit Liebe

und Treue geschildert. Zunächst den Katzen standen die Bären in seiner Gunst, und nicht selten besuchte er die, welche in Berns Thiergraben gehalten werden. Sobald sie ihn sahen, hoben sie sich auf die Hinterfüsse, denn sie wussten schon, er brachte ihnen immer ein Stück Brot oder einen Apfel mit. Daher hiess er auch der „Bären Friedli", Friedli von seinem Taufnamen Gottfried. Den Namen Katzen Raphael legte ihm die berühmte Künstlerin Lebrun bei, die ihn die die erste „le Raphael des Chats" nannte, welche Bezeichnung bald im deutschen

Mind Gottfried (10

M. starb im Alter von 46. Jahren. Seine Arbeiten stiegen nach seinem Tode noch im Preise, und wanderten vorzugsweise nach England, wo sie in den Sammlungen der Grossen viel häufiger anzutreffen, als in jenen des Continents.

Irodalom.

Oesterreichische National-Encyklopädie von Gräffer und Czikann. Wien 1835. IV. K. 555. l

---

Journal für Literatur, Kunst und geselliges Leben. Weimar 1827. 123 sz. „Der Katzenmaler Mind."

Nagler G. K. dr. Neues allgemeines Künstler Lexikon München. 1839. IX K. 302. l

Uebertragung populär wurde. Auch Kinder zeichnete er, und es sind mehrere Blätter seiner Hand mit Kindergruppen, spielenden Kindern, ganz in jener Weise, unterzetzte, vierschrötige, bausbackige Jungen vorstellend, bekannt; der Weigel'sche Kunstkatalog bewertet zwei Aquarelle: Bauernmädchen und Bauernjunge mit Milchkorben (4°) mit 12 Thalern. Es erschienen von Mind eine Sammlung von Kinderspielen in 10 Blättern; Katzengruppen nach Mind, lithographirt von E. Brodtmann in 6 Blättern; — Katzen, nach ihm radirt von Joh. F. Hegi, in vier Blättern;

zehn Blätter Katzengruppen (Leipzig, bei Gerh. Fleischer) mit der Kreide lithographirt, derselben ist eine biographische Notiz über Mind beigefügt, die ihn auch in Bern geboren sein lässt. Aber Mind zeichnete nicht blos, er schnitzte an Winterabenden zum Zeitvertreibe beim Licht aus wilden Kastanien Kleine niedliche Bären, Kätzchen und andere Thiere mit solcher Wahrheit und Kunst, dass sie reissenden Absatz fanden, und man sich ein Vergnügen machte, Kamine oder Konsole von Stubenuhren damit zu verzieren. Leider wurden diese trefflichen Schnitzereien bald von Gewürmen zernagt und so für immer vernichtet.

Mind Gottfried

az ifjú festő: mester
Raphael, aki 1814 nov. 18-án
46 éves korában Perugiában halt
meg, magyar származású volt
Atya Tolyan Lipócban született
és Kőmüczbányán asztalos volt.
Illatképeivel tűnt fel. Mad.
Lebrun a párisi művészi nevezte
őt elsőrendű mester Raphaelnek,
remek mester Kéjiának.

Schweizerische gemeinnützige Nachrichten vom 18. Nov. 1814. Bern
Csaplovics Johann v. Gemälde von Ungern. Peth. 1829. I. 323-326. l.

28021 KÖZSÉGI NYOMDA, SU

MINDSZENT

folytán ezen analfabéta-tanfolyamok a legszebb eredménnyel fejeződtek be..." Megérdemelt volt tehát Vikár Bélának A vidék című tréfás túlzásokkal írt verséből kihangzó elismerés és megbecsülés: „Miskolcz város kicsi város ahhoz / Elméjében amit Berczi hordoz; / Viszont Pestre, viszi be / A miniszter elibe / Szól ez: Meglep a szép emlékirat / Taine és Ruskin hatására mutat / De *vidéken* ily dolog — / Hogy jut ehhez ön, Balogh?!"

S valóban, e leginkább csodabogaraknak kijáró ámuldozással fűszerezett elismerő nyilatkozatokon kívül egyéb, hatásosabb elismerésből Balogh Bertalannak vajmi kevés jutott az évek folyamán.

1914. május 11-én keltezett folyamodványából, amelyet huszonhárom évi vasúti szolgálat és tizenöt évi közéleti tevékenység tényeire hivatkozva rendkívüli előléptetés és fizetésemelés érdekében írt, kihallatszik a lelki háborgással vegyes kétségbeesés drámaian őszinte hangja: „... Méltóságos Uram! Immár 15—16 éve, kora reggeltől késő estig állandó munkában vagyok, negyedik éve törvényes szabadságomat is munkára fordítom. Őrlöm idegeimet, rontom egészségemet és költöm vagyonomat. Üldöz a használás vágya s állandóan biztat a remény, hogy talán egyszer, valamikor az állam, amelynek dolgozom, engem is észrevesz. Eddig hiába vártam... Most azonban kezdek kimerülni, s már-már anyagi gondokkal is kell küzdenem..." Nincs rá bizonyító adatunk, miképp talált meghallgatásra ez a folyamodvány.

Előttünk még a gyászjelentés, amely hírül adja balkányi Balogh Bertalan nyugalmazott MÁV-főfelügyelő, a Közművelődési Egyesület volt elnöke váratlan elhunytát, 1922. augusztus 8-án... „Áldott emléke örökkön élni fog közöttünk!"

☆

1979. december 15—16-án tartotta meg alakuló közgyűlését a Magyar Népművelők Egyesülete. A közgyűlés elfogadta az egyesület alapszabályát és programját, s megválasztotta a 35 tagú elnökséget és az ellenőrző bizottságot. Az egyesület mind a népművelők körében, mind az egész társadalomban tovább kívánja erősíteni az egységes közművelődési szemléletet... Hozzá kíván járulni a népművelői hivatás társadalmi tekintélyének további erősítéséhez, és ezzel összhangban, a népművelők anyagi és erkölcsi megbecsülésének javítására törekszik.

PAPP LAJOS

Az a bizonyos m-betű

Az egyesítés centenáriuma és az 500 éves mindszenti templom

A XIII. század elején létesült tapolcai bencés apátságnak Miskolc határában két régi jobbágyteleknek megfelelő, közel tíz hold kiterjedésű, középkori eredetű birtoka is volt. Az itt lakó és az apátságnak szolgálni tartozó népesség kiegészülve a reformáció idején, azaz a XVI. században Miskolcról kitelepült néhány családdal, a XVIII. század elején Mindszent község néven, önálló településsé szerveződött. Miskolctól való elszakadásukban jelentős szerepet játszottak az ellenreformáció helyi eseményei is. Miskolc város irányító testülete 1724. február 20-án tudomásul vette az elszakadást, s ettől kezdve a mindszentieket úgy kezelte, mint bármelyik más, szomszédos település lakosait. A mindössze két utca (Mindszent és később a mai Lonovics) elsősorban zsellérekből álló lakosságát magába foglaló település 1724-től 1880-ig élte Miskolctól közigazgatásilag független történetét. Miskolc város többszöri kérésére és a mindszentiek folyamatos tiltakozása ellenére a belügyminiszter 1879 végén megszüntette Mindszent önállóságát. A fő indok az volt, hogy a települést Miskolc körbeépítette, településtörténeti és településszerkezeti értelemben bekebelezte. A határozat végrehajtására 1880. január 3-án került sor, amikortól „a házak számai a régi miskolciakétól egy „m" betű által fognak megkülönböztetni és a városunk részére alkotott szabályok ezután a mindszentiekre is vonatkozik. Ezzel véget ért Mindszent másfél évszázados története, amelyre napjainkban már csak szórványos emlékek utalnak. A városi köztudat pedig csupán annyit őrzött meg, amennyit megfogalmaz a „mindszenti templom", a „mindszenti parókia" és a „mindszenti temető" elnevezésekben.

A mai mindszenti templom helyén a középkorban már kisméretű kápolna állott. Meglétére 1507-ben utal az első okleveles adat. Ekkor a miskolci illetőségű Szirmay Mihály és Horvát György az egri káptalan előtt Jenke nevű pusztájukat ajánlották fel a miskolci Mindszent-oltár igazgatójának, hogy ennek fejében heti egy misét szolgáltassanak halottaikért. Ennek ismeretében feltételezhetjük, hogy a kápolna, amely ekkor még az avasi templomhoz tartozott, a XV. században (valószínű a század utolsó harmadában) épülhetett. A kápolna szerepe a tapolcai apátság épületeinek lerombolását követően, a XVI. század második felében növekedett meg.

A kápolna XVI—XVII. századi funkcionálására kevés, elsősorban közvetett adat utal. Ezek közül is figyelemre méltó az, hogy Fáncsy Borbála, a diósgyőri koronauradalom bérlője és egyben a tapolcai apátság kegyura „elfoglalta", „elszakította" az avasi (de ekkor már protestáns kézen levő) egyháztól a kápolnát, majd ezt követően 1562-ben felújította, átépítette azt. Az átalakításokkal párhuzamosan, vagy ezt követően egy plébánost is rendelt az épülethez. Miskolc egyháztörténetének egykori szakavatott kutatója, *Marjalaki Kiss Lajos* megállapítása szerint, ez az adat a kápolna meglétét és funkcionálását bizonyító legutolsó hiteles dokumentum. Jegyzeteiben és nyomtatásban meg nem jelent kéziratai-ban, munkáiban megállapítja, hogy ez a XV. században épült kápolna a Fáncsy Borbálaféle felújítást követően nem sokkal, de legkésőbb a XVI. század végén — „miután nem volt rá szükség" — megszűnt, lassan elenyészett. *Marjalaki* ezt a megállapítását minden bizonnyal arra alapozta, hogy Fáncsy Borbála 1563-ban meghalt. Halála pedig a miskolci szűkkörű katolikusság legvégső bástyájának összeomlását jelentette. Alábbiakban arra keresünk választ, valóban megszűnt-e a XV—XVI. századi kápolna, s igaz-e az a korábbi történetírói állítás, hogy Mindszenten csak az 1700-as évek elején épült új kápolna.

Marjalaki Kiss L. feltételezése, azaz a kápolna XVI. századi megszűnése mellett szól a reformáció gyors térhódítása, ill. győzelme településünkön, majd az apátság önállóságának megszüntetése és a szendrői uradalomhoz történő csatolása. E megállapítások értelmezése során nagyon lényeges az, hogy 1564-ben a diósgyőri koronauradalomnak Perényi Gábor személyében olyan új zálogosbérlője lett, aki a reformáció terjesztésének nemcsak területünkön, hanem országos vonatkozásban is kiemelkedő zászlóvivője volt. Perényi sem a tapolcai apátságnak, sem a mindszenti kápolnának nemigen adhatott támogatást. Kegyurasága és kapcsolata jobbára kimerült az apátsági javak, jövedelmek élvezetében.

A kápolna történetét a reformáció győzelme és az apátsági birtokok 1570-ben a szendrői uradalomhoz történt csatolása mellett még számos más tényező is alakította, befolyásolta. Közvetlenül az, hogy az alig 10 hold kiterjedésű Mindszent település a reformáció győzelme után egy református közegben elhelyezkedő katolikus szigetté, kápolnája pedig kihívó katolikus objektummá vált. Közvetve pedig mindenképpen hatással volt Mindszent történetére az, hogy 1596-tól, Eger török kézre kerülésétől az egri püspök és káptalan csaknem egy évszázadig (a török 1687. évi kivonulásáig) Jászón, majd Kassán székelt. Tehát nemcsak az apát volt távol — túlságosan sokat nem törődve a javadalommal —, hanem a biztonságot, irányítást jelentő és megvalósító felügyelet is.

Az 1606., 1622., 1628. és 1631. évekre vonatkozó és részben újabban feltárt adatok birtokában szükséges kiegészítenünk a kápolna történetével, másrészt a kápolna és mai utódja, a mindszenti templom kapcsolatával foglalkozó történeti feldolgozásokat. Ezt indokolja az, hogy az 1606-os oklevél szerint a tapolcai apátság birtokait, a mindszenti kápolna intenciós jövedelmével együtt, a diósgyőri koronauradalom bérlői kapták. A további három oklevél név szerint említi azokat a mindszenti oltárnokokat (Tolnay István, Eölvedy Albert, Egri Dénes), akiknek működése folytán az oltáralapítványok jövedelmei realizálódtak. Ezek az adatok azért fontosak, mert, ha a mindszenti egyház intenciós kötelezettségeit teljesíteni tudta, ez csak abban az esetben volt lehetséges, ha a kápolna létezett. E négy adatot, ha kiegészítjük a Fáncsy Borbála-féle XVI. századi felújítással, biztosan állíthatjuk, hogy a mindszenti kápolna létezett és 1505—1631. között folyamatosan funkcionált.

A továbbiakban adatainkat annak bizonyságaként közöljük, hogy érzékeltessük a középkori kápolna életének, történetének folya-

Napjaink 1980. jan.

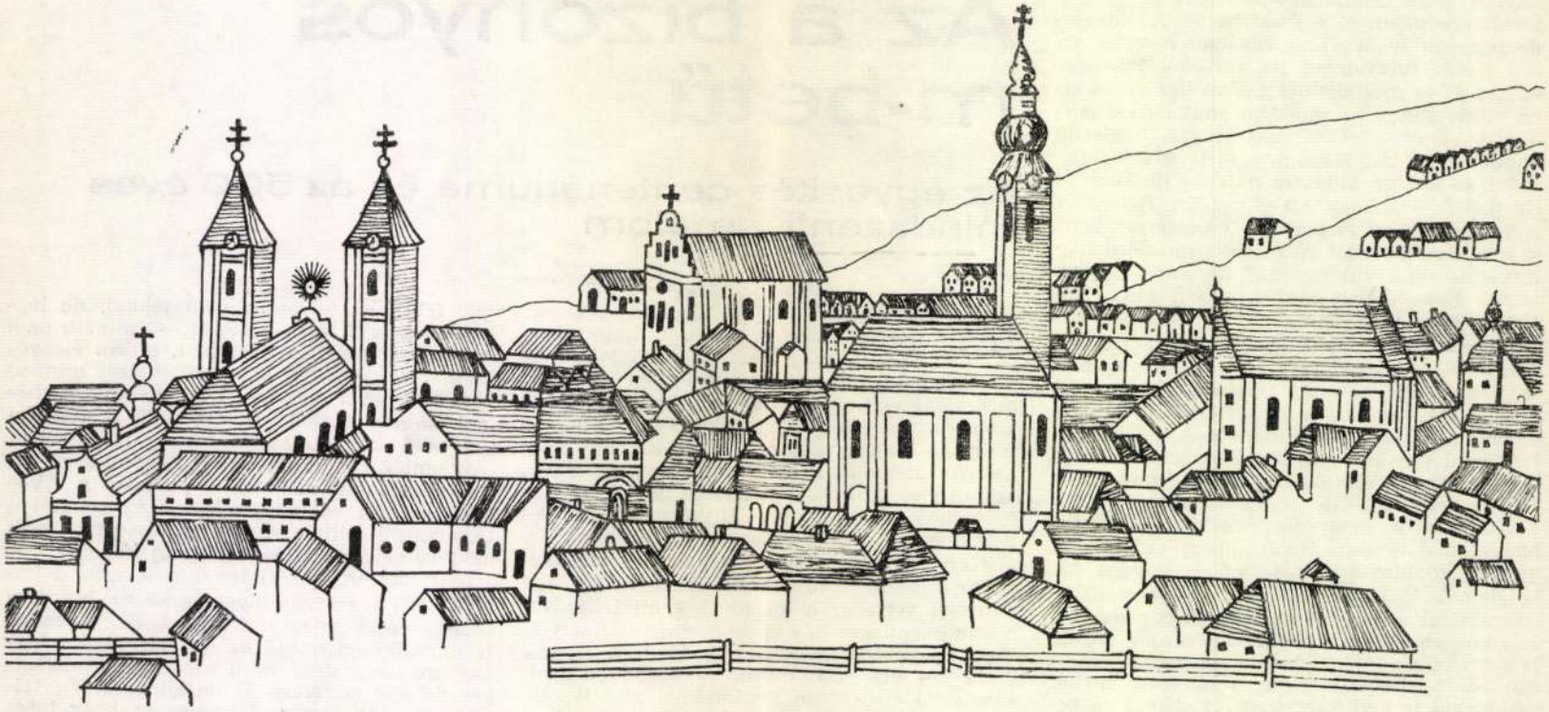

A mindszenti templom külső képe egy, az 1799-es állapotot tükröző miskolci céhlevél nyomán

matosságát. Azt kívánjuk bizonyítani, hogy a mai mindszenti templom nem egy előzmények nélküli, XVIII. századi barokk építészeti terméke városunknak, nem is egy 1700 körül épült objektum (ahogy *Marjalaki Kiss L.* és mások állítják), hanem falai elvileg magukba rejtik a középkori, XV. században emelt kápolnát, ill. annak töredékeit.

Mindszent történetében a XVII—XVIII. század fordulóján Petrik András egri kanonoknak, tapolcai apátnak voltak nagy érdemei. Adataink szerint 1695—1716 között tevékenykedett és alakította a település építészeti képét. Az egri érseki levéltárban őrzött iratokból tudjuk, hogy ő építtette a mindszenti, ún. apátsági udvarban a kétszintes parókiaépületet. Mindez azért érdemel figyelmet, mert ebben, az akkor még körülkerített udvarban helyezkedett el a Mindenszentekről elnevezett templom is. Egy 1716-os összeírás szerint ezt a templomot 1706-ban renováltatta és befedette „jóminőségű anyaggal". Az újonnan fedett tető szentély feletti részére huszártornyot állíttatott, amelyet két haranggal látott el.

A rendbetétel, ill. felújítás ténye arról győz meg bennünket, hogy ekkor egy, már létező (korábbtól létező) templomot újítottak fel, ill. munkálatairól van szó. Ha a XVIII. század elején egy létező templomot újítottak fel, akkor feltételezhető, hogy ennek a XVII. században már állnia, funkcionálnia kellett. Egy kápolnatemplom viszont az 1631-es oklevél tanúsága szerint, létezik Mindszenten. Ebből következik az a feltételezésünk, hogy a két említés között, igaz hetven év telik el, mégsem gondolhatunk arra, hogy a korábbi építmény megszűnt, majd annak a helyén, esetleg annak a romjain új templomot emeltek. Az új templomot ugyanis mindenképpen a XVII. században kellett felépíteni, ha az a XVIII. század elején javításokra, renoválásra szorult. Ezzel szemben valószínűbb az, hogy arról a kápolnáról van szó, amelyre 1507-ben először utal egy okleveles feljegyzés, majd amit 1562-ben helyreállíttatott Fáncsy Borbála. Ugyancsak ennek az épületnek kellett létezni 1602-ben, 1622-ben, 1628-ban, 1631-ben, valamint felújítással, némi átalakítással 1706-ban.

A XVIII. század szépszámú és viszonylag gazdag anyagot tartalmazó templomi összeírásai közt 1745-ből (Foglár György tapolcai apátsága idejéből) maradt fenn a következő dokumentum. Eszerint 1706—1745 között a templom teteje elromolván, azt 1743-ban Máriássy püspök „újonnan Veres Fényű sendelyel, olayos Veres Festékkel meg festetvén bé fedette", frontiscipiumát — azaz homlokzatát — nagy költségű ékes statuákkal, Czirádákkal és Oszlopokkal perfektiora (befejezésre) vitte. Oratóriumokat és kétt oldalón stukaturával, Pádimentummal elkészítette, az Egész Templomnak ablakait üvegekkel, rostélyokkal, rámákkal, ajtókkal, faragott Pádimentummal, nagy költségű székekkel meg rakatta. A nagy Oltárnak antipendiumát faragott kőből kő garádiccsal, Tabernáculumot, Praedicalló Széket, a nagy Oltár előtt függő nagy Lámpát, úgy a többi négy Oltárra fábul faragott antipendiumokat kő Garádicsokatt, mindenikre hat hat gyertya tartókatt, és az Oltárokon lévő nagy rámás képeket, az Credentián álló alabástron szin festékkel aranyozva Lévő kétt gyertya tartótt egy Crucifixussal (feszülettel), kriptát ex fundamentó (alapjaiból) tölgy fa vasass ajtókatt, két szentelt viz tartótt faragva kőből, aranyozva, ugy a consecratiocor kivántatott falban lévő kő és vasból való meg aranyoztatott gyertya tartókat, és három posztós Stéket (széket) Csináltatott." Ezek a munkálatok olyan külső és belső átalakításokról, kiegészítésekről vallanak, amelyek a templomot alaprajzában nem érintették, nem változtatták meg.

A gyarapító Foglár György után a tapolcai apátság első nem magyar főpapja, Athembs Károly következett. Ő 1765-től élvezhette a tapolcai apáti címet, ill. az apátsági birtokok jövedelmét. Mindszent község település- és egyháztörténetében új fejezet kezdődött Athembs Károly 1775-ben bekövetkezett halála után. Adataink arra utalnak, hogy az apáti tiszt 1775-ben betöltetlen maradt, majd 1776-ban Mária Terézia Bacsinszky András munkácsi püspöknek adományozta az apátság megmaradt javait, ill. jövedelmét. Ez az adományozás 1777/78-ban az egri és a munkácsi püspökség között éles vitára adott okot. A vitába bekapcsolódott Mária Terézia is. A sarkalatos kérdések egyike az volt, hogy Bacsinszky a mindszenti templomot a görög katolikusoknak kérte átadni. Ezt a kérését azonban nem teljesítette a Helytartótanács. A mindszenti templom további fenntartásával kapcsolatban Bacsinszky tisztességes kompromisszumot ajánlott fel. Hajlandó volt évi 200 forinttal támogatni, de többet azért nem akart adni, mert „a mindszenti templom és plébánia a diósgyőri koronauradalom területén van és annak érdekeit szolgálja". Eszterházy belátta, hogy Bacsinszky többre nem kötelezhető „bizonyító okok híján", ezért a Helytartótanácsot kérte, hogy a templom „illendő javadalmazásáról gondoskodjék". Ezt a kérést Mária Terézia teljesítette.

Mária Terézia rendelkezésének megfelelően a mindszenti egyházi építmények kegyúri kötelezettségeit a diósgyőri koronauradalom látta el. Ennek megfelelően a koronauradalom 1833. évi összeírásában már ott találjuk „Harmadosztályú, vagyis kegyúri épületek" megnevezés alatt az „Sz. Péter és Sz. Pál templom"-ot, az „Alsó plébániá"-t, az „Aggothon"-t, az „Alsó kántor házá"-t, a „Leányiskolá"-t a tanítólakással, a „Három osztályos elemi iskolá"-t és végül a „Szent Anna templom"-ot.

A mindszenti templom építéstörténetében a következő (és egyben utolsó) állomást az 1857. évi királylátogatás, majd ennek következményei jelentik. Ferenc József a monumentális, de torony nélküli templom láttán felajánlott egy tornyot a templomra. Annak felépítésére, mint kegyurat, a diósgyőri koronauradalmat utasította. A rendeletből csak 1863-ban lett pénz. Ezzel egyidejűleg az egri érsek is jelentős összeget ajánlott fel, majd ez kiegészülve a lakosok adományaival megteremtődött a feltétele a másik torony felépítésének is. 1864-ben megkezdődtek az építkezések, s még ennek az évnek a végén az egyik toronyra a kereszt is felkerült. A két torony felépítésével, tehát a 19. század utolsó harmadában építészeti szempontból kialakult a mindszenti templom mai formája.

DOBROSSY ISTVÁN–KÁRPÁTI LÁSZLÓ

Mindszenti rk. Hampton

(Csengrád vm)

lád

Chobatvác

373. l.

Mindszenty rk plé

templom

Keperem.

Dr. Felström

903. l.

4703. Hunnia nyomda rt.

~~Kereskedelmi minisztérium~~

VII. 223.

Mindszenti zsidó

imahár

képe repr.-

Zsilcsong

III. 358. l

CSÜTÖRTÖK december 9. 1—173 Jászai Mari hagyatéka	PE dec 435—510 1060—113 890—940
HÉTFŐ december 13. 591—660 képek 1251—1319 ezüst 955—1020 porcellán	K dec 17 Jászai M
CSÜTÖRTÖK december 16. 736—831 képek 1021—1059 porcellán 1320—1359 ékszer 1426—1459 fém	PÉ dec 832—889 1460—150 1510—159

1926. 6421 — Légrády nyom

Mindszenti (Nagy Schnee melletti) templom falképei
(Lyitó vm)

l. Gerecsefalképek
509. l.
510. l.

nyek, munkaszeretet, azok az eszményi

Budapest, 1908. I.

Tisztelettel:

Mindenesh. tk. Kustán

(Lakatos)

Pécs

becsülést nyernek a szellemi életnek azo
donképen egy nemzet életének erőtény
több ily góczpont lesz e haza területén
szolgálnak, de a nemzeti egység, a magyar

A kultura deczentralizácziója érték
fölött, hogy e minden izében nagy mag
és *oktató* munkájának kincse. Mi, a kö
a kultura demokratizálásán fáradozunk,
legyen a maga közkönyvtára, mi eleven
jelentőségű kulturai hordereje iránt is.
magyar faj kulturerejét fokozzuk és eg
nak, mely nagyobbszabású közművelőd
ködjék, melegen ápoljuk annak a világ
legértékesebb forrást, melyből a tudomány
Tudjuk, hogy a művelt világ minden á
gondossággal fordítja figyelmét az egye
Viktória királynő nevezett ki bizottságo
tást megbirálni és megujítani. Ismerjük
nikánusnak a német egyetemekről írt
Louis Liard igen becses munkáit, mely
temről írt és tudunk arról a rendkivül
oktatásának fejlesztésére az utóbbi idő

Mind Gottfried

festő

l.

Mátrai. 1862

19. l.

30. l.

Mindszentyné Deli Anna

férjezve

lánd

Deli Anna

alatt

Deli A. alatt

megírva

MEGHÍVÓ

AZ ORSZÁGOS MAGYAR RÉGÉSZETI ÉS MŰVÉSZETTÖRTÉNETI TÁRSULAT FOLYÓ ÉVI JÚNIUS HÓ 5-ÉN (SZOMBATON) DÉLUTÁN 6 ÓRAKOR A PÁZMÁNY PÉTER TUDOMÁNYEGYETEM BÖLCSÉSZETI KARÁNAK IV. SZ. TANTERMÉBEN (VIII. MÚZEUM-KÖRÚT 6—8. I.) TARTANDÓ

ÜNNEPI CENTENÁRIS ÜLÉSÉRE

SORREND:

1. Dr. GEREVICH TIBOR: Elnöki megnyitó.
2. Dr. BANNER JÁNOS: Kossuth Lajos a régészetről.
3. Dr. PÁRDUCZ MIHÁLY: A Magyar Nemzeti Múzeum a szabadságharc alatt.

Vendégeket a Társulat szívesen lát

Budapest, 1948. május 24-én.

Az ELNÖKSÉG

49.363. — Egyetemi Nyomda.

M.D.K.

Gusztáv Mindszenty 1913.

"Mici hercegnőnek egy jelenete" cimmel rajz a lap cimlapjának belső oldalán.

Mozi, "Antiszemita szám" tréfás alcimmel Bp. 1913. okt. 15. I. évf. 7. sz.

MDK

Mindszenti

Nagy J. cikke. Magy.Ipa rmüvészet 1910. 9. sz.

293 l.

M i n d s z e n t y n é, Deli Anna, iparmüvésznő, született Gerényesen, Baranya m., 1893.-ban. Gyermekkorát Somogy megyében töltötte, ahol iskoláit is végezte. Az iparmüvészeti főiskolát 1916 - 1921 között végezte a textil szakon. Munkássága kezdetén batik festéssel, gobelin és szönyegrajzolással foglalkozott. Később tért át a lakkfestésre, melynek tárgyi feldolgozásában ifjuságában magába szivott népmüvészeti elemek jutottak kifejezésre sajátos élményszerü előadásban, technikai megoldásában pedig a keleti lakkmüvészet szépségeit törekedett megközeliteni. - Ezen a téren elért eredményei egyedülállóak, melyet a kiállitások során elért sikerek igazolnak ugy külföldön, mint itthon. Bruxelles, Páris, New-York aranyérem, az Iparmüvészeti Társulat több kitüntető elismerése oklevele stb. Munkássága, mely mindig a minőség vonalán maradott, - adott ösztönzést széles rétegben a festett magyar faáru müvelésére és exportjára.

Mindszentyné Deli

Anna

iparművész

önéletrajza.

1948. jun. 8.

Mind Gottfried

festō

Koelsch, Adolf:

Gottfried Mind, der Katzen-Raffael. 8-r 12 Kop. Zürich (Mikor?)

Gent (1245)

Mind Gotfrid, festő

Hasznos Mulatságok, 1826.I.46-47.

Mind, a Matska festő

Mindák József, szobrászművész

Erdős J. Pál festőművész mondja: a szatmári képzőművészet mindig elszakadt egy kicsit Nagybánya árnyékában, a körülményeknek megfelelően induált a groteszk dominált. Kivételt talán a szobrász Mindák József képez.

Keresztényi Sándor: a művészet emberi üzenete, Utunk, 1984. 11. 30., 7 old.

MINDÉGH JÁNOS, keramikus

A Butykay József és a Mildner Alajos Ferenc-féle kőedé
edénygyár ugyanaz volt. Ez került Barkassy Imre bukása
után Mildner Alajos Ferenc kezére. Ezt később nem sike-
rült eladnia, így feltehető, hogy Mindégh János helybeli
miskolci lakos itt próbálta felállítani gépekkel fel-
szerelt üzemét. 117.old.

KATONA IMRE: Ujabb adatok a miskolc kőedény-és por-
celángyár történetéhez 115.old.

A HERMAN OTTÓ MUZEUM ÉVKONYVE, X. 1971. Miskolc

MINDÉGH JÓZSEF, keramikus

Szendrei: "iskolc város tört. IV-ben itja, szerinte 186 186[illegible]-ban "Mindégh József miskolczi lakos gépekkel fels szerelendő porcellán készitő muhely és égető kemencze felállitására kér engedélyt a várostól". Erről ezen adaton kivül semmit sem tudunk. 116. old.

KATONA IMRE: Ujabb adatok a miskolci kőedény-és porcelángyár történetéhez 115. old

A HERMAN OTTÓ MUZEUM ÉVKONYVE, X. 1971. Miskolc

MINDÉGH JÓZSEF, keramikus

Miskolci gyára nem állhatott fenn sokáig, mert a Borsod megyei Gazdasági Egylet 1871. májusi kiállitásán nem szerepelt, pedig ott a megye minden rangosabb iparosa kiállitott. 116.old.

KATONA IMRE: Ujabb adatok a miskolci kőedénygy és porcelángyár történetéhez 115.old.

A HERMAN OTTÓ MUZEUM ÉVKONYVE, X. 1971. Miskolc

M.D.K.

Mindek József, keramikus
---

porcelános legény-1848.-220.o.

A Bélapátfalvi Kerényocserépgyárban dolgozott.

Molnár László: Az Apátfalvi Kerényocserépgyár Földváry Sándor haszonbérlete idejében./Kb.1850-1866 között/.

Az Egri Múz.Évkönyve.Eger,1966

le. D. K

~~[illegible]~~ · MINDSINGER

Gabor Mária és Burghardt Pestró
közlése szerint Nagy Balogh vel, Leab-
kovicscsal, ~~[illegible]~~ Klimovac és
Burghardt József-fel fel-felgárt Gru-
lácsey műtermébe, vagy a Lipótban
falálkoztak és vitatkoztak

Nemeth Lajos: Nagy Balogh János
Bu. 1960. 144. l.

Mindsinger

festo

d. Lehel Gulácy

33. l.
34
35.

UNIVERSITY LIBRARY
10

M.930.VII.23.

Mindszenthyné, Dely Anna

* **Magyar iparmüvészeti és házlipari kiállitás.** A Baross-Szövetség, a Baross Gábor Kör, a Magyar Asszonyok Nemzeti Szövetsége és a Magyar Iparmüvészet Országos Egyesülete a Károlyi-palotában rendezte meg első együttes kiállitását. A négy rokokkóteremben rendkivül izléssel elrendezett anyag igen gazdag. Láttunk magyar butorokat, vitrinekben kerámiai tárgyakat, gazdag házi és himzőipart, sőt még grafikát is. Az egész kiállitásnak talán legmegragadóbb része *Mindszenthyné Dely* Anna gyönyörü, népies butorberendezése. Ezek a lélekbe ivódott, a somogytáji magyar motivumokkal gazdag butorok régi vidéki kuriák hangulatát árasztják. De tehnikai megoldásukban, kényelmességükben, a térhez való alkalmazkodásukban maiak. Apróbb tárgyai is többet érdemelnek megbecsülő figyelemnél. A magyar mese- és mondavilág elevenedik meg harmónikus, nem zürös tarka kompozicióju diszitéseivel. Itt emlitjük meg *Tattay* ötletes gyermekbutorait, melyek máris szabadalmazva vannak. A kerámiában *Gorka* keleti vonásokban gazdag darabjai elárulják, hogy mesterük a magyar parasztfazekas ősi ösztönszerüségét egyesiti magában a modern irányok ismerőivel. Igen szépek *Molnár* Kálmán uj utat kereső, friss, de kevésbé anyagszerü, nemkülönben a kissé bizarr *Gádor* István és az ötletes *Győrffy* István darabjai

Mindszenthyné
Daly Anna

Iparmüvészeti Társulat jubiláris kiállitása -
rendezi.

Nemzeti Ujság
1935.VII.26.

Mindszenthiné, Deli Anna

Magyar iparművészeti és háziipari kiállításon a Károlyi palotában szerepelt.

A kiállításnak különös érdekessége a Mindszenthiné, Deli Anna által tervezett magyar házibutor. A magyar népmüvészeti házibutorok sajátsága az, hogy mindezideig a modern lakásokban az előszobán és a hallon tul nem jutottak. A tervező müvésznőnek éppen az a törekvése, hogy olyan népmüvészeti magyar butort állitson elő, amely a lakásokban beljebb is kerülhet. A kiállitott magyar szobabutor jelentős lépést jelent e tekintetben, mivel nagyszerü kivitelével eléri azt, hogy azokból szobát lehessen berendezni. A butorok a somogyi népmüvészet levegőjéből nőttek ki és a friss magyarságot feleleveníthetik mindenütt.

NU.930.VII.?

semmi pozitiv bizonyitéka nincs, hanem csak
sejti a bünösségét. Továbbá, hogy a levél

Mindszenthy Lajos.

Az Ady Endre-szemelék el-helyezésének pályázatán szint sem.

Magyarország, 1928. febr. 9.

Mindszenthy Lajos.

Részt vett az Ady kerve-
sztemlék pályázaton.

Nemzeti Újság, 1928. febr. 9.

Mindszenty Ferdel Lajos

MDK

dr. Vargha Imre, márvány

Műcsarnok 1941 Arcképkiállitás

Mindszenty-Ferdel Lajos MDK

Pubi, márvány

Műcsarnok 1941 Arcképkiállítás

Mindszenty Ferdel Lajos MDK

Könyörgő, bronz

Mücsarnok 1940 A magyar müvészetért c.kiáll.

Mindszenti Ferdel Lajos MDK

Brutus, kőszobor

Műcsarnok 1924 tavaszi kiállitás

MDK

Mindszenty Ferdel Lajos

Könyörgő, bronz

"A Magyar Művészetért" Képzőm.Kiall.Kat.
Műcsarnok,1940 Dec.15 - 1941 Jan.12. 14.l.

MDK

Mindszenti Ferdel Lajos szobrász

Alkotás Müvészház IX. kiáll. Bpest 1924.márc.-ápr.

MDK

Mindszenti Ferdel Lajos

Fésülködő, br.

KMTárs. 1939. téli tárlat kat. 16.l.

MDK

Mindszenti Ferdell Lajosné Deli Anna

bronzérmet kapott

A Társadalmi Egyesületek Szövetségének kitüntetései a magyar iparművészeknek. Magyar Iparművészet 1934. 202.l.

Mindszenti Ferdel Lajos MDK

Brutus, kőszobor

Műcsarnok 1924. tavaszi kiállítás

Mindszenti Ferdel Lajos MDK

Fésülködő, bronz

Műcsarnok 1939. téli tárlat

Mindszenty- Ferdel Lajos MDK

Miklós, márvány

Mb sarnok 1939. téli tárlat

Mindszenty Ferdel

Lajos

szobrász

Önéletrajza.

Mindszenty Ferdel Lajos, szobrászmüvész, Báziáson, Krassó-Szörény m.- 1891-ben született. Középiskoláit, egyetemi tanulmányait Budapesten végezte. Majd a Képzőművészeti akadémia és a firenzei Accademia delle belle Arti növendéke lett. Innen az első világháboru szólitotta haza katonai szolgálatra. Sebesülten rokkantan a háboru befejeztével ujra a szobrászatnak él és az Epres kertben dolgozik.- A figurális szobrászat terén a klasszikusan leegyszerüsitett, de azért még mindig formagazdag szobrászat müvelője. Egyaránt dolgozik bronzban, kőben. Több szobra a Székesfőváros tulajdona. Kuny Domokos emlékére emelt fővárosi emléktáblája - Gorka Géza kerámia kivitelében a Vérmezőn hirdeti az uttörő fazekasmester érdemeit.

1948. jun. 8.

Magyar Müvészet 1926.137.o. Kerényiné

Mindszenti-Feidel Lajos:Fésülködő.

Mindszenti Ferdel Lajos

L.

Arsizma

1924. 6-m.

243.C

itségeinek fedezésére a csatolt fue-

Rudolf épitésvezető ur kezeihez

utalnu méltóztassék.

em nyilvánitásával maradok

nes Uramnak

legalázatosabb szolgája

Mönerusvány

Mindszenty-Ferdel Lajos

MDK

Miklós, márvány

Műcsarnok 1939 Téli tárlat

Mindszenti Ferdel Lajos MDK

Fésülködő, bronz

Mücsarnok 1939 Téli tárlat

Mindszenty

l.

Lykanemzromantika
86 l.

MDK

Mindszenti-Feidel Lajos

Irgalmas szamaritánus

KUT 3. kiáll. Ernst Muz. 1926. márc. 18 l.

MDK

Mindszenti-Feidel Lajos

Könyörgő
Fésülködő

KUT 3. kiáll. Ernst Muz. 1926. márc. 17 l.

MDK

Mindszenty-Ferdel Lajos,

müvei említésre méltók.

Mücs.-Az 1939.évi Téli Tárla t.-8 Órai Ujs. 1939.febr 1.
4.l.

MDK

Mindszenti-Feidel Lajos: Fésülködő. repr.

Magyar Művészet 1926.137.o.

MDK

Mindszenty-Ferdel Lajos

Miklós. Márvány. Mgt.

KMTárs.1939.téli kiáll.kat.Jan.-Marc. 10.l.

MINDSZENTI FERDEL LAJOS, éremmüvész

Hazánkban ma körülbelül ötven müvész foglalkozik hivatásszerüen érmek és plakettek készitésével. Mindszenti Ferdel Lajos is szerepel köztük müveivel. 44.old. 1.jegyz.

SOÓS GYULA: Az utóbbi évtized magyar éremmüvészete / 1945-1955 / 44.old.

NUMIZMATIKAI KÖZLÖNY, LVI-LVII.évf. 1957-1958. Akad.Kiadó, Bpest. 1958

MINDSZENTI FERDEL LAJOS, éremművész

Gaty-Goldmann Fülop 1921-ben az általa elérhető összes magy.szobrász-éremművésztől megrendelte önarcképüket 100+100 mm.plakettben.-A gyűjt.a MNM.-ban van. 110.drb.
A sorozathoz tartozó önarcképplakettek:
MINDSZENTI FERDEL LAJOS, éremművész.-Felirat:"M" "F" "L".-MNM.-100+100 mm.-Leírás: HP. 2228. 30.old

GOSZTONYI JANOS: Magyar szobrászok és éremművészek önarcképplakettjei 24.old

AZ ÉREM, XXXII.évf. 1975.-1. Bp. 1975

Mindszenthy

Árverési Csarnok aukció kat.

36 sz. 1927 febr.

Viselet.

A jobbra haladó lovon ül
egyenes kardot tart, a háttér
latot.

Szines rm., mér.

140-91-8

L (Stabs Officier der Cuirassiere)

Mindszenti Tevdel Lajos.

a Műcsarnokban kiállított ady-szemelőpályázaton pá-lyadíjat szerzett.

a Reggel, 1924. febr. 13.

Mindszenty Mihály

Képtári műve nem maradt fenn.

Barokk mester.

A magyarországi műv. tört. I. 276.
Corvina 1970.

Mindszenty Mihály
festő MD K

II. Rákóczi Ferencnek s főembereinek szolgálatában dolgozott, de csak nevét ismerjük.

Magy.Müv. Tört. I. /szerk. Dercsényi/ 364.o.

Mindszenti Julius

Geb. in Pest

21 J. alt.

1853-54

Bècsi akadèmia
könyvtár

Művészeti igazgatás, olasz V. 50-52.

Mindszenty pl (?) Samia

Osiek (Varaždre megye) Három kép spanyol fal arany barok erős 6 olaj festmény gyl. az 18 db. mill. Eiáb. horvát pár csarok XI csopor.

(H)

142 l.

Mindszenty Gyula

épitész

Pestről, 1853-ban 21 évs

laid

Fleischer Béla 69. l.

M.D.K.

Mindszenty

A "Cinema Eclair Paris" Filmgyár „Grant kapitány gyermekei" c. filmhez készült plakát-rajza.
repr. (jé)

Szinházi Élet. Bp. 1914. febr. 15.-22. III. évf. 7. sz. 23. l.

M i n d s z e n t y
F e r d e l L a j o s

szobrász

Budapesti Hirlap
1924. márc. 23. (H.B.):(Kiállitás.)

Mindszenti Ferdel

Lajos

koll. kiáll. az Al-
kotás Művészhá-
zban
1924. márc.

katalógusát l.
könyvtárban

Méltóságos

S z e n d y K á r o l y

Polgármester Urnak

B u d a p e s t

Dr. G e r e v i c h L á s

Mindszenty Ferdel

Lajos

szobrász

II. Iskola u. 6.

MKSz 1947

Mindszenty Fedél Lajos

élete. Rott-

1924. máj.

Alkotás

Építés.

Melocc

Granit, terra
márvány-moz
burk
(Há

Mindszenti Feidel Lajos

Magyar levélnek
1926. 137

Loránffy Zsuzsánná:

Derékig, hétnyelvnad talpa
öldöke barna s szeme sötét. 5
jának derekán piros öv szorít
olajfestés, fain, méretes
Pzv. Daukovics Miklós
M. Kont. 60
1896. III. 3. az ezredévs K
1896. XII. 28–29. eltűnt ős

Mindszenti Ferdel

Lajos

---

szobrász

Ferenc u. 33

Miskolc

1924. tav.

tás

811

MINDSZENTY FERDEL *Lajos*, szobrász, * Buziás 1891. A bpesti Iparművészeti Iskolában, majd az Akadémián Radnainál és Vedres Márknál, rajzot Rétinél tanult. Először 1924 márciusában állított ki az Alkotás művészházban. Sok szobrászi készség és bizonyos erő jellemezték ekkor. Statikus formákkal dolgozik, kontúrhatásra törekszik.

Eo-Gy. II. 125 l

Mindszenty Fardel Lajos

1924-ben szobrai koll. kiáll. az Alkotás Művészházban. 8 szobor mű vel.

irod

Korda Vince és Mindszenty Fardel Lajos egyéni kiállítás. (Jl és ír nélkül. Bp 1924)

Bázisson született 1891-ben. Gimn. tanulmányait Budapesten végezte, miközben az egyetemre járt, mint vendég az iparművészeti iskolát látogatta. Járt Velencében Münchenben, 1913. ban Firenzét kereste fel. A háború után 1919-ben Radnayhoz ment az akadémiára, a Kommün alatt Vedres s mester. A Kommün bukásakor Réthy mellé, hogy tökéletesíse fejlesze művészetében a rajzot. 1924. évi kiállítása művei: Naplopó (gipsz és bronz), Brutus (kő), Fésülködő nő (gipsz és bronz), Napbanéző (kicsi, gipsz és bronz) Álló lány (bronz). Könyörgő fiú (bronz) Női portrait (gipsz).

Római oltárkőtöredék IV. 128.

Mindszenti-Feidel Lajos

MAGYAR MÜVÉSZET

1926. 137.

LEVELEZŐLAP

Feladó:

VII. AGOSSAG RT.

II. MAGYAR FILATELISTA NAP
BUDAPEST 1925 DECEMBER 12–14
HARANGHY.

Mindszenti Ferdell
Lajósné szül.
Deli Anna

Festett fadobozok,
fenti művei
Repr.
"

MAGYAR IPARMUVESZET
1937. 141,
142. l.

Főtiszteletű

Római Katholikus Plébánia Hivata

Mindszenti

Ferdel Lajos mindszenti

Műcs. kiáll., 1924 tól
Pipics 112. l.

or der Restaurierung).

Kirche zu Kronstadt.

estaurál előtt).

és déli kapuja.

élek. 1510.

en Künste.

1510..

pművészeti Múzeum.

Museum der Schönen Künste.

pest, Szépművészeti Múzeum.

n.

lom.

gláb.

nvár.

Mindszenty Ferdel Lajos

Korda Vince és ——— egyéves kiállítása.
Alkotás-Művészház.
Budapest, 1924. Rumossy graf. műintézet.
8-r, 20, szlan l, képekkel, fűrt.

Mindszenty Ferdel Lajos

H. 3. p. e.

MDK

Mindszenti-Ferdel Lajos

Anya és gyermeke

KUT 3. kiáll. Ernst Múz. 1926. márc. 15 l.

MDK

Mindszenti-Ferdel Lajos

Anyaföld

KUT 3. kiáll. Ernst Muz. 1926. márc. 2o l.

MDK

Mindszenty-Ferdel Lajos

Miklós. Márvány

KMTárs. 1939. téli kiáll. kat. jan. 1o.l.

MDK

Mindszenthy Lajos

résztvett az alábbi pályázaton

Kik pályáztak az Ady-siremlékre? Képzőművészet 1928. 7. sz. 64.l.

Mindszenti László festő

Egy magyar festő hazafelé tekint

Párizsi találkozás Mindszenti Lászlóval

Ötven méterre az Élysée-palotától, ahol sötétkék atillás, piros sújtásos, csákós köztársasági gárdisták őrzik a bejáratot, nyílik a Miromesnil utca. Műkereskedések, magánképcsarnokok, elegáns antikváriumok utcája ez. Kifinomult ízlésű gazdagok, műkincsvadász amerikai és japán turisták látogatják a galériákat. Egymást érik itt a *vernisszázsok*, ahol torzonborz festők keveredenek gyémántokkal telerakott hölgyekkel. Az a vernisszázs, ahová Monsieur *Gharibjan*, a Ror Volmar Galéria sajtóattaséja invitált, éppen olyan időpontra esett, amikor más elfoglaltságom volt. Gharibjan úr azonban — neve és kitartása után ítélve örmény férfiúnak vélem —. másnap, sőt harmadnap is rámtelefonált. — Uram, egy magyar festőről van szó. Meghívásunk változatlanul érvényes, ott lesz a művész is, Monsieur *Mindszenti*.

Jó időpontot választottam. A vernisszázs pezsgős csevegése és konvencionális ismerkedése, tömegfürdője után már csendes volt a műkereskedés. Csupán egyetlen vevőjelölt tárgyalt — szemmel láthatóan már eldöntött vételszándékkal — a mesterrel. Addig sorra nézegettem hát a falra akasztott vagy a sarokba támasztott képeket, belépve Mindszenti László sajátos, derengő, kékzöld-sárga színek árnyalataiban libbenő, lebegő, repülő, nyugtalanító titkokat sejtető figuráinak világába. Akár *Chagall* háztetőkön járó bakkecskéi, kérdő pillantású kakasai és súlytalanul repülő nőalakjai, Mindszenti legerősebb belső látomásmotívumai is úgy térnek folyton vissza képeinek variációiban. A szárnyat bontó, visszatekintő kék madárfigurák, álomfüggönyben röppenve és álommezők foltjaiban elveszve. A vörösben lángoló levegő, a női test kígyózó gömbölyűsége (amely e látomásvilágban dacol a gravitációval), a színfoltok rendezetlen mélységbe vezető egymásba torlódása, a kompozíciók lírai gyengédsége, olykor szándékolt diszharmóniája egyaránt Mindszenti érdes és sajátos belső világából születtek.

De kicsoda is Mindszenti, akinek eddig otthon a nevét se hallottuk?

A mester megjelenése szöges ellentétben áll képei törékeny érzékenységével és a Ror Volmar Galéria elegáns atelier légkörével. Nagydarab, mackós, békéscsabai parasztszármazék, akit az élet furcsa kanyarokkal vetett ki a művészet partjaira éppen Normandiában. Diákként először Pestre kerül a csepeli Jedlik Ányos Gimnáziumba. Amikor rájön, hogy egy belső hívás őt egészen másfelé vonzza, az ELTE magyar—francia szakára iratkozik. Befejezni már nincs ideje. Jön ötvenhat vihara, és Mindszenti László hamarosan a normandiai Rouenban találja magát. Franciául jól beszél, de nem olyan szinten, hogy kedvére kifejezze önmagát. Rajzolni, festeni kezd, főiskolára iratkozik, de igazából nem sokra becsüli, ami ott megtanulható. Két év múlva abbahagyja. Ekkorra más *festőnek* tekintik Rouenban.

Pedig Rouen nem akármilyen város. A francia történelem egyik központja, a világ — szerintem — legszebb katedrálisával, a XIII. században épült és mai alakjában a XV. században befejezett Notre-Dame székesegyházzal és a késői középkor más építészeti remekeivel, művészi szintű, gazdag kézműiparával és kereskedelmével. Rouent legendák járják át, amióta főterén (ma itt modern stílusú kápolna áll) 1431-ben máglyán megégették a francia történelem legmisztikusabb alakját, *Jeanne d'Arcot*. A hagyomány szerint a Szűz, miközben bírái kíséretében az öregpiacon felállított máglya felé haladt, így kiáltott fel: „Óh, Rouen, itt kell tehát meghalnom nekem." Legendás város, és egyben múzeumváros. Belvárosa úgy egészében az — tölgyfagerenda-vázas normand stílusú házaival, dús faragású homlokzatokkal, a Saint-Maclou templommal —, ahová a középkorban a pestis elől menekültek —, a középkori Saint-Quen kolostorral, gyönyörű, régi kereskedőutcájával, amely a város másik híres építményéhez, a *Gros Horloge-hoz*, az 1527-ben felállított dús aranyozású nagy órához, a korai kézműipar páratlan remekéhez vezet. Rouen több mint 700 műemlék épülettel dicsekedhet. S gazdag anyagú szépművészeti múzeummal, ahol *Veronese, Rubens, Velasquez, Van de Velde, David* és más nagy mesterek művei láthatók. Mindezt pedig a város kereskedelmi kikötője színezi, ahová Le Havre-ból a 30 ezer tonnás nagy tengeri hajók is felúszhatnak a Szajnán, hogy terhüket ott mindjárt folyami hajókra rakják át. A La Manche tengeri kereskedelmét, a gyarmatok kincseit nem kis részben Rouen csapolta meg, gazdagságának is ez az egyik forrása. Talán az első város volt Franciaországban, ahol 1550-ben már „gyarmati kiállítást" tartottak.

Cím nélkül (1988).

Mindszenti 20 évet töltött el itt. Ezalatt inkább regionális festő maradt. A normandiai újságok többször írtak kiállításairól, főként amelyeknek a *Rollin* Galéria adott helyet. A Párisi—Normandie 1984-ben meg azt jegyzi meg róla: „Megszabadulva egy mitologikus ismétléstől, amely lelassította őt valami abszolút valóság kutatásában — úgy tűnik, hogy elérkezett egy visszafordíthatatlansági pontig. Nem azért, mert átlépett a figuratívot és absztraktot elválasztó határon — ami egyébként is ostoba felosztás —, hanem mindenekelőtt azért, mert túlhaladt egy számottevő akadályon. Gyorsabban és még tovább megy, hogy megszabadítsa magát egy sor mitológiai jelképtől, amelyek súlya már-már megfullasztotta volna festészetét. Mindszenti belépett a telihold-das éjszakák fantasztikumába, egy élesebb, emberibb látásmódba, és nem vesz el többé saját labirintusaiban."

De már ugyanazon évben a város is felfedezi, a Le Figaró kritikusa írja róla: „Mindszenti László, az 1956-os magyar emigráns... valóban, e ragyogó színekkel, a sokféle kékkel, olajvásznain a mi katedrálisaink üvegablakaira emlékeztet bennünket meleg rózsaszín és cinóberpiros foltjaival. Ezek a színek olykor szimbolikusak, mint a Tízparancsolat, ahol a piros a nagy tiltások színe, a véré, amit nem szabad kiontani, a fekete az emberé, a kék pedig az égnek, az örökkévalóságnak van fenntartva. Egy nagy költészet árad Mindszenti minden művéből, amely madarakkal, virágokkal, kerek, hosszú nyakú, hattyúhoz hasonlatos asszonyokkal van benépesítve. Olyan művek ezek, amelyek azt sugallják, hogy a festészetnek az öröm és a gyönyörködtetés a feladata."

Obligát kérdésemre, hogy *mi lenne festészetének lényege*, azt feleli: „Amikor ezt kérdezik tőlem, hogy mit festek, mindig azt válaszolom, hogy az életet, úgy, ahogyan látom a Földön, vagy ahogyan más planétákon is létezhet."

— *Maradt-e valami fiatalkorának magyar világából és érzéseiből?*

— Azt hiszem, nagyon sok szép szín maradt, ami még Magyarországról jött velem. A magyar táj, a magyar virágok színei megmaradtak.

— *Alföldi magyar gyökerei mennyire élnek még?*

— Azt gondolom, élnek, de sok lehetőségem nincs arra, hogy magyarul beszéljek. Most Dél-Franciaország egy kis eldugott falvában lakom, de már Rouenban se volt kivel magyarul beszélnem. Azokat a magyarokat, akik egykor ott voltak, a sors továbbvitte. A feleségem francia — szintén festő —, gyermekeim csak franciául beszélnek.

Nincs mit szépíteni a dolgon. Mindszenti László hazai szálait az idő elnyűtte. A nyelvet ugyan megőrizte, még ha keresi is néha a szavakat. Az otthon azonban nem vette számba őt. Kettős birkózása — művészetének kitágításáért és a megélhetésért — nem is nagyon hagyott időt, energiát számára, a régi haza pedig talán lehetőséget se magyar gyökereinek ápolására. Egy kiállítást elérni itt is harc. S először Párizsban kell hírnevet szerezni, ha az ember Franciaországban híres akar lenni. De csupán Párizsban 25 ezer festő van, mind élni akar és sikerre vágyik. Kiállításig tehát keményen kell dolgozni a megélhetésért. Arra nincs pénze, hogy otthon kiállítást szervezzen, s Magyarországon egyébként se ismerik. Így meghívásban se nagyon reménykedhet.

Azt hiszem, honvágya befelé ég, ő pedig csöndesen oltogatja. Üres kézzel hazamenni nem akar. Magyar sors? Festősors? *Változtathatatlan* sors?

Rózsa László

VÁLLALATOK, TÁRSASÁGOK, INTÉZMÉNYEK!

Levesszük a vállukról a gondot:
készítünk vállalati újságot, híradót,

termékismertetőket,
prospektusokat,
szórólapokat,

bulletineket és más, szakmai kiadványokat,
kívánság szerinti kivitelben,
fekete-fehér vagy többszínnyomással.
Rendelkezésükre állunk.
Bízzák ránk reklámjukat,
termékeik, szolgáltatásaik népszerűsítését!
Olcsón, gyorsan és jól, szépet és hatásosat

a Hírlapkiadó Vállalattól

Érdeklődni lehet a nyomda-műszaki osztályunkon,
a 138-2583-as telefonon.

HÍRLAPKIADÓ VÁLLALAT

A törökökkel és az írekkel kell versenyezni

Bod Péter Ákos a gazdaság esélyeiről

Bod Péter Ákos 39 esztendős. Közgazdász, az Országos Tervhivatal Tervgazdasági Intézetének volt osztályvezetője. Dolgozott ENSZ-szakértőként a fejlődő világban, és vendégelőadóként amerikai egyetemen is tanított.

— Tizenöt évvel ezelőtt első publikációi az iparpolitika dilemmáiról jelentek meg. Melyek voltak akkor ezek a dilemmák, és mi változott azóta?

— Az alapkérdés akkor is ugyanaz volt, mint ma. Leértékelődtek a közepes minőségű, nagy anyag-, energia- és munkaerő-tartalomra épített termékek, amelyek a magyar ipart is jellemzik. Az ipar szerkezetét konzerválta az olcsó energia, és az, hogy ezért közepes minőségű feldolgozóipari termékeket is elfogadtak cserébe. Annyi fejlődés talán történt az elmúlt években, hogy megkezdődött a működőtőke bejövetele az országba. Beáramlásról persze még most sem beszélhetünk, hiszen a beruházások értékének két-három százalékát adja a külföldi tőke. De a General Motors már itt van, jön a Suzuki... Így egyébként megszűnhet az a vita is, hogy a kormányzatnak kell-e kijelölnie, melyik legyen a húzóágazat és mitől kell megválni, hiszen eldönti ezt a külső igény, a külső kínálat. Iparpolitikai kérdés az, hogy ezekre a kívülről jövő „ingerekre" miként válaszoljon a magyar gazdaság.

— Az eddigi tapasztalatok szerint azonban az iparba nemigen jött a tőke. Annál inkább oda, ahol gyorsan megtérül: a kereskedelembe és az idegenforgalomba.

— Nehéz ebben a kérdésben állást foglalni. Mert való igaz: az így behozott tőkét egy évben kétszer-háromszor megforgatják, és ebből nagyon nagy nyereség keletkezik. Ugyanakkor a magyar gazdaságnak az egyik leggyengébb pontja a kereskedelem. Termelni még csak tudunk, de sokszor nem tudjuk eladni az árut. És nem azért, mert az annyira rossz minőségű, hanem mert nincsenek megfelelő piaci kapcsolataink. Tehát ezeknek a csatornáknak a kiépítése önmagában is érték. Ezzel együtt végig kell gondolni, hogy a kereskedelembe jövő tőke ugyanazokat az előnyöket élvezze-e, mint, mondjuk, a feldolgozóiparba befektetett. Én azt gondolom, hogy nem. Mert ha egy külföldi ipari beruházásba fekteti a pénzét, akkor az üzemet innen nem tudja kivinni egyik napról a másikra, ráadásul feltehetően exportot is garantál. Így előnyben kell részesülnie a szolgáltató szektorral szemben.

— Tehát úgy gondolja, hogy a kereskedelemben azonos adózási szabályok vonatkozzanak a vegyes vállalatokra és a belföldi vállalatokra, míg az iparbn kedvezményezni kell a tőkebehozatalt?

— Lényegében így gondolom. Hozzátéve ehhez azt, hogy nem a külföldi befektetések feltételeit kell hozzárontani a belföldiekhez. Akkor ugyanis nem tudunk versenyben maradni a szintén külföldi tőkére aspiráló versenytársakkal. Nekünk Jugoszláviával, Lengyelországgal, Törökországgal, Tunéziával vagy Írországgal kell versenyeznünk, nem állhatunk tehát elő náluk rosszabb feltételekkel. A nemzetközi gyakorlat az, hogy valaki befektet 100 millió dollárt valahova, akkor garanciát kér, esetleg valamilyen ingatlant, készpénzhozzájárulást és hosszú időre szabályozott környezetet. Hosszú lejáratú befektetés esetén ezt indokoltnak is látom.

— A tipikus példa azonban mégiscsak az, hogy a külföldi megszerez egy tulajdonrészt, és akkor mást nem csinál vele, csak kiviszi a profitot. Hogyan lesz ebből szerkezetváltás? A magyar gazdaság gondját, adjunk bármilyen kedvezményeket, a külföldi tőke önmagában, hazai polgárság nélkül nem fogja megoldani.

— Lehet, hogy technológiát nem hoznak, akkor viszont hoznak piacot. És ez is nagyon nagy dolog. Integrálják a magyar vállalatot a nemzetközi kereskedelmi hálózatokba. Más kérdés a polgárosodás. Én sem gondolom azt, hogy egyedül a külföldi tőkére kell támaszkodni. Egyes szektorokban, mint a kereskedelemben, már kialakult a vegyes tulajdon, ezt a folyamatot kell tovább erősíteni.

— Az MDF felelős politikusaitól többször elhanzott, hogy az állami tulajdon 90 százalékos arányát 20—30 százalékra kell csökkenteni. Még mindig nem látom azonban, hol van az a pénz az állampolgároknál, amiből tulajdonosokká válhatnak.

— Én a kilencven és húsz százalékot csak illusztrációnak tartom: vegyük úgy, hogy ezek a nagyon nagy és a kicsi szinonimái. Feltételezem, hogy az alapanyagiparban megmarad az állami túlsúly, míg a feldolgozóiparban nem. A következő a „hogyan", ami a magyar átmenetnek stratégiai kérdése. Ehhez minél előbb meg kell alkotni a privatizációs törvényt, amelynek az a célja, hogy felgyorsítsa a privatizációt ott, ahol kell, és megszüntesse a „kiürült" vállalatokat, a funkció nélküli vagyonkezelő központokat. A gyakorlati végrehajtásban területenként eltérő megoldást kell alkalmazni. A vegyesgazdaságot véleményem szerint az ipari szolgáltatásoknál és kisipari jellegű tevékenységeknél gyorsan ki lehet alakítani. A nagyvállalatokon belül egy sor olyan tevékenység van, amit sokkal rugalmasabban, olcsóbban elláthatnának bedolgozó kis cégek. Az ipar „kemény magjában" a változást tehát úgy tudom elképzelni, hogy egyik felében erős decentralizálás, másik felében gyors nemzetköziesedés megy végbe. Az ötezer főt foglalkoztató nagyvállalatokat pedig nem egyben adják el — működő tőzsde nélkül ez egyébként is elég reménytelen vállalkozás —, hanem kisebb egységenként, telephelyenként. Egy tmk-műhely vagy egy csavargyártó részleg megvételére már a magyar vállalkozónak is van pénze. Elég nehéz persze részleteiben felvázolni az egész folyamatot, hiszen ez ugrás a sötétbe...

— És mi történjék a vállalati tanács irányította cégekkel, mint például az Ikarus vagy a Videoton?

— Két megoldás van. Ha csődbe kényszerül a cég, megszűnik az önigazgató jellege és csődgondnok kerül az élére. De meg lehet ezt előzni vagy gyorsítani azáltal, hogy visszaveszik államigazgatási felügyelet alá a vállalatot. Ilyen konkrét kérdésekben még nehezen nyilatkozom, hiszen először tájékozódni szeretnék. Úgy gondolom viszont, hogy ezeket a nagy vertikumokat nem lehet csak a piaci automatizmusokra bízni. Nem szabad úgy tenni, mintha az államnak ezekhez semmi köze sem lenne.

— Azt is nyilatkozta, hogy meg kellene szüntetni a vállalati tanácsokat.

— Pontosabban azt mondtam, hogy a tulajdonosi jogaikat kellene megszüntetni. Tehát a vállalati tanácsnak mint participációs fórumnak van szerepe. De az a fajta tulajdonosi jog, hogy egy állami vállalat vezetője a vállalati tanáccsal a háta mögött privatizáljon vagy ne privatizáljon, ez akkora többletjogosítvány, ami az eredeti elgondolásban nem is volt benne. No meg a normális piacgazdasági gyakorlatban sem. Egyszerűen ez így nem működik.

— Véleménye szerint mi a miniszter szerepe? A szakmát képviseli a kormányban, vagy a kormányzatot a szakmában?

— A többpártrendszerű demokráciában, úgy gondolom, hogy a kormányzatot a szakmában. Mert ebben a „felállásban" kell egy összefüggő és végrehajtandó kormányzati programnak lennie, és a miniszter vitapartnere nem egy másik tárca vezetője, mondjuk a pénzügyminiszter, hanem az ellenzék. A miniszter feladata nem az, hogy mikrogazdasági ügyekben kijárjon, közvetítsen, igazságot tegyen. Hanem az a dolga, amiről beszéltünk, hogy dolgozza ki az ipar- és kereskedelempolitikát, és teremtse meg azokat a feltételeket, amelyek a szakma működéséhez szükségesek. Egyébként a miniszter a szó eredeti értelmében szolga. De nem egy szakma szolgája, hanem egy ügyé.

— Komoly feladat áll ön előtt, hiszen nem egy tárcát vesz át, hanem egy új minisztériumot kell felállítania, míg a gazdaságnak menetközben is működőképesnek kell maradnia. Hogyan fogják megosztani a feladatköröket?

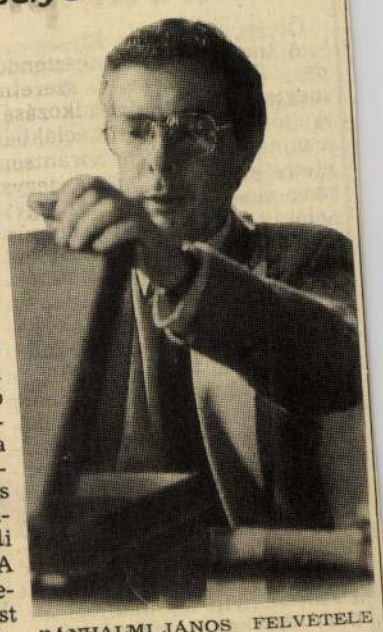

BÁNHALMI JÁNOS FELVÉTELE

— A tevékenységi körök elhatárolását a miniszereknek — mihelyt beiktatják őket — el kell kezdeniük. Én már beiktatásom előtt elkezdtem egyfajta szervezési munkát, felkértem szakembereket, hogy gondolják át területük helyzetét, fejlődési perspektíváit, kapcsolódási pontjait. Vannak természetesen bizonyos határterületek, mint az idegenforgalom, a műszaki fejlesztés, a struktúrapolitika, a tőkebeáramlás koordinálása. De hát éppen erre van az a bizonyos százhúsz nap, hogy a kormányzati struktúrát kialakítsuk, megtörténjen az átadás-átvétel. Más és sokkal kisebb államigazgatási szerkezetben gondolkozunk, ez nem titok.

— Konkrétan az ön területén ez mit jelent?

— Az Ipari Minisztériumban most mintegy 350-en dolgoznak, és az Ipari és Kereskedelmi Minisztériumban sem lesz magasabb a létszám. Az Ipari Minisztérium szervezetét és munkatársait viszonylag jól ismerem, és nagyon jó véleményem van néhány szakemberről és szakterületről. Közülük viszont sajnos elég sokan elmentek. És ebben — minden ellenkező állítás dacára — a legnagyobb szerepe a méltatlanul alacsony kereseteknek volt. Másfél éve nem volt miniszteri és miniszterhelyettesi béremelés, és azóta bekövetkezett egy majdnem negyvenszázalékos infláció. Az elmenők többsége lényegesen többet fog keresni az eddiginél. Az új minisztérium kialakítása viszont lehetőséget ad a párhuzamosságok megszüntetésére és az elvándorlásokból is következő létszámcsökkentésre. Jelentős megtakarításokat tesz lehetővé továbbá az, hogy épületek szabadulnak fel, lesznek eladhatók. Ezeket a megtakarításokat én béremelésre akarom felhasználni, és nem tartom elképzelhetetlennek, hogy a keresetek negyven százalékkal nőjenek. Nem hiszem, hogy erről a pénzügyminiszter úr le tudna beszélni. Már csak azért sem, mert a többi tárca — az övé is — hasonló gondokkal küzd.

Hámor Szilvia—Kozma Judit

TANULJANAK.

A TAU
Gumiipari
pénzügyi f
azonnal
gyakorlott és közgaz
pénzügyi
valam
deviza-e
Az idegen nyelven
Jó kereseti l
Jelentkezni lehet a f
☎ 133-6156-os
A vállalat címe: Budapes

Mindszenti Mihály

egri festő

XVIII. sz

l.

Entz Géza:

A magyar műgyűjtés

története és várlata

1850 ig. Bp. 1937

39. l.

Mindszenti Mihály

Jeszó

erős

Lyka-Muther

II. 233. l.

856. Német fest

A XVIII – XIX. szár

Ziska Jánt
van ábrázolv
Mellig balra f
szos burogányt
vőlés bal szem
rövid szakáll h
galléja kilátszik
Kanyratn:

IOHANNES Z
SVPERBIÆ S
SEVERV

Ja, mértei
A Nemzeti

504

Mindszenti Mihály

l.

Mysz Ernő

70. l.

azonnal szives lesz megtenni, ha tudomásul, hogy [illegible]
nyujtott kedvező fizetési feltételek megadása, valamint nagymérvű kötelezettségeink betartása csakis azon esetben lehetséges, ha tisztelt megbizóink magukra vállalt kötelezettségüknek pontosan megfelelnek.

A túlhosszú időre terjedő fizetéseknél előálló kamatveszteség csak felemésztené azon szerény polgári hasznunkat, melyre fáradozásainknál fogva jogosan igényt tarthatunk és nem hisszük, hogy károsodásunk Uraságod intentiójával összeférne.

Kérve fenti összeg szives azonnali beküldését, maradunk

kiváló tisztelettel

KUNOSSY, SZILÁGYI és TÁRSA

Kunossy Szilágyi

II.

7903 NYOMT. KUNOSSY VILMOS ÉS FIA BUDAPEST

MINDSZENTI *Mikály*, festő. A XVII—XVIII. sz.-ban Egerben élt. Rákóczi Ferenc fejedelem számára is dolgozott s 1706 ápr. 28-án valamely munkájáért 10 forintot kapott az Egerben tartózkodó fejedelmi pénztár fizetőmesterétől.

Le. Gy. II 125 l

Mindszenti Mihály festő.

1) Századok, 1868. évf. 204. l. és 1874. évf. 206. l. jegyzete. — V. ö.: Adatok művészetünk történetéhez. (43). Művészet. 1902. évf. 436. l.

Mindszenti Mihály

egri püspök

1706

Csontosi Jánt.

153.

Mindszenti Mihály

Egri Püspök Mindszenti Mihálynak mutajárat fl 10. (1706. apr. 28) Viszky Janos II. Rákóczi Ferenc udvari commissariusának számadásából.

Thaly Kálmán. A harai Egyszövetség stb. II. Rákóczi Ferenc udvarában s Lorában. Tört Tár 1882. 564. l.

Minderzenti Kuhy

Kröll

Thaly 48 l

Mindszenty Mihály

festő

Irod.

Nagy Iván. Magyarország legjobb mű-vészei a legrégibb időktől 1850 ig. Budapest, 1874. old. 206. l

postatban.

Mindszenti Miklós

608

Thaly Kálmán: Ötvösmű-vészeti és skofium kiegészítő adatok 1709- és 1710-ből. Arch. Ért. 1878. 168 l.

Kindszenty

Kod

Thaly Kálmán. A régi magyar kőnyomó művészetről. 1707 - 1708. Arch. Ert 1879. 348-l

Mindszenti Mihály

Mineinet 1902 436

-1906. 250

01

Mindszenti Kálmán

egy festő

írod

Mt. 492 l.

Mindszenti Mihály

festő

Eger, XVIII. sz. Rákóczi dolg
barott vele.

Thaly Kálmán. Adalékok a hazai festő
és kőnyomatok Thökölyi és Rákóczi korából.
Arch. Ért. 1876. V. 7.

e Szárados. 1868. 204. l.

evétel olyó rtékben		Kiadás folyó pénzértékben		
K	f	K	f	

Mindszenti (Mincrenti) M

Leírztázva

ihál Rákóczi fejedelem
számára dolgozott, Kinck
mint tudjuk a jeles Ko-
pecrkyé Mányoky is ud-
vari Képiró valának.
Ugyanis a Kir. Kamarai
levéltárban kutatván, egy
Rationes Egregii Joannis
Visky, Commissarii Aulici
c. 15 ívnyi számadási
könyvben, mely Rákóczi
udvara költségeire 1706
ápril. 22-tol 1707 febr. 16-ig
Visky által kiadott mint
egy 180 eres pénzről tartalmaz
részletes számadásokat — ezek
között mindjárt a 2-dik le-
vélben, az Egerben 1706. ápril
28-ikán tett kiadások közt
ez olvasható:

Nro 14. Egri Képiró Min-
crenti (Mindszenti) Mihály-
nak munkájárt fl 10.—

Századok 1868. 204. l. — és
1874 évf. 206. l. jegyzete.
és ennek szóval szóra:

Mátyás Munkáinak szöveg eléber (43). Munkáinak
1902. 436. l.

Círculo. 007. XI/24

5342
003.

Mindszenti Mihály

festő

XVIII. n.

lánd.

Művészet 1902.

436. l.

Csak feltétlenül művészember érvénye
az elvünk."

E programmszerü kijelentésekben
zottan meg van jelölve a szelleme,
törekvéseknek, melyeknek a Művészhá
lyes manifesztációja kiván lenni. A kiá
felelő, hiszen a zsüri természetszerüle
és felelősségteljes munkáját. Igy történ
egy olyan beküldött képet utasitott
műnek visszavonására kérte szerzőjét,
meg e kiállitás szellemével. A kiállitás
törekvések tükrét kivánja a közönség el
s a rendezésben is elsősorban ez a
Művészház csakugyan a művészeké —
is kell, hogy legyen — azoknak a r
adták az egyesület tagjai a vezetést,
kötelességük, a vezetést saját legjobb r
irányitani. Ezt cselekedték ezen a k
marad-e, megmaradhat-e a Művészház

Mindszenti Mihály MDK

A barokk festők közt kiválik.

Mirowi Myskovszky E.né: A magyar ~~festő~~ képzőművészet története. Bp. 1906.
70.l.

MDK

Mindszenty Mihály, festő

II. Rákóczi Ferencz szolgálatában dolgozott.

A magyarországi művészet története I. 409.l.
Bpest, 1961. II. kiadás.

Mindszenty Mihály, festő M.D.K.

1706-ban szerepel Rákóczi Ferenc számadásaiban, mint „cari képíró" ari munkájáért 10 forintot kapott.

Heves megye műemlékei I. írta Voit Pál,
Magyarország műemléki topográfiája VII. köt.
Szerk.: Dercsényi Dezső.
Bp. 1969. Akadémiai Kiadó,

369. old.

M.D.K.

Mindszenty Miklós, festő

nevét Rákóczi fejedelemmel kapcsolatban említik, ehhez Egerben működő festője volt. A Szent Miklós templom anyakönyve szerint Egerben halt meg 1706-ban.

Heves megye műemlékei I. írta Voit Pál,
Magyarország műemléki topográfiája VII.köt.
Szerk.: Dercsényi Dezső.
Bp. 1969. Akadémiai Kiadó

118. old.

MINDSZENTY Mihály, festő, 1706-ban ~~szerepel~~ Rákóczi Ferenc számadásaiban szerepel: „Egri képiró Mindszenty munkájáért lo forint." /Tört.tár. 1883.564.l./

A Hevesmegyei Topográfia adatgyüjtéséből.Voit.

Mindszenty W.

festő

1903. tav. kiall. Nemzeti Szalon

Hullámzó tenger, vízf.

Mindszenti Mihály, Répíró, 1706, Eger.

Tört. Tár
1882., 555–576., 564.

Thaly: A harai kőpróművészet... tőrhüvelyek.

Mindszentmiklós Lőrincz öröm

XVII. 4.

Magyar Műveszet, 1937 XIII.
312-320

Mihalik Sándor: Németországi magyar ötvösök.

Mindszenti Péter

Loczkó Gyula, Boronyai András, Honély László állítottak helyre Popp Oszkár vezetése mellett a vörösberényi rk. templom szentsír kápolnáját.

Deresényi Dezső, Entz Géza, Havassy Pál, Merény Ferenc: Magyar műemlékvédelem V. (1967–68) Budapest, 1970. 384 l.

Mindterlem Lőrinc

ötvös

Besztercebányai szárnadási 1635–1641-ig Jörg Barth nürnbergi ötvösnél tanult.

Mihalik Sándor

Németországi magyar ötvösök

MAGYAR MŰVESZET

1937. 317. l.

Minguet, festő.

Divatcsarnok, 1854. szept. 25. 53.

1247.

Budapesti hirvivő.

Festészet, táblakép.

Sz.Jakab templom, Minguet.

Divatcsarnok,1854.szept, 25. 53.

1247.

Budapesti hirvivő.

Ming Anna

grafikus

1932: képeit a borítólap
nyst. jó

Iparm.Isk.Évk.

1930-34. 48. l.

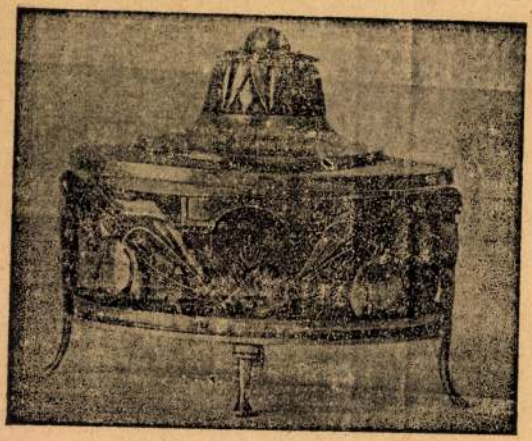

192. kép. *Cukortartó. Esztergom, 1780 körül.*

GOMBOLYÍTÓ,
ICM betűkkel.
XVIII. század.
Aranyozott réz és fa, mag. 19 cm.

BULLA,
kívül Kálvária, belül Mária és az angyalok.
Balkán, XVIII. század.
Öntött ezüst, átm. 9 cm.

KARPEREC,
ágyazott zománcos dísszel, XVIII. század.
Ezüst.

Ming Anna

grafikus

1932. szakoklevelet

nyert, jó

Iparm.Isk. Évk.

1930-34. 48. l.

Mengtmia

grafikus

1926–1929

Élmúk 1930. 86-l

Turul X. 153

Ming Anna

grafikus

1926–1932

Iparm.Isk.Évk.

1930–34. 46. l.

Mag. 107 cm.
Bécsi munka, 1750 körül.
Csáky Miklós gr. prímásé volt. (A Rudnay-ornátus miseruhája.)
Csernyánszky 91. l. — Lepold Katalógus 260. sz

MISEING,

fehér vászon, keskeny vert szakaszos csipkével: csigás szegély közt kettős hullámos körvonalú szividom, benne kettős stilizált virág.
Szél. 31 cm.
Szepességi munka, 1750 körül.
Csernyánszky 10. l. — Lepold Katalógus 201. sz.

PLUVIALE,

alapszövete fehér selyem, rajta ismétlődő hímzés, amely romokat, terített asztalt és virágokat ábrázol. Több darabból.
Francia munka, XVIII. század.
A budapesti műkereskedelemből, 1938.

VECSERNYEPALÁST,

halványsárga selyemből. Mellső szegélyén és csuklyáján színes selyemmel hímzett virágok és ezüst csipkeszegély.
Mag. 125 cm.
Magyar munka, XVIII. sz. Lepold Antal ajándéka, 1940.
Lepold Katalógus, 162 sz.

PLUVIALE,

alapja sárga selyem, szélein és lekapcsolható hát-

Minquarini

Lócsi epitár

l

A 90

25 l.

dr. Mészáros Gyula szabadsága

évi dec. 21-én 623/934. sz.a.kelt
szabályszerü további eljárás
ságot, hogy a felhozott indokokra
OS GYULA főtitkár részére, folyó
nuár 27-ig, a kért szabadságidőt

ecember 29.

Mizich

pozsonyi fazobrász

1866–1867. Pesten Beregszászi Lajos zongoragyárában dolgozott, s a díszesebb kiállítási zongorák faragványait tervezte és kivitette is, ami az a díszes zongorát is amely

Barthalus István:
Beregszászi zongorája párizsi kiállításon.
Vas. Ujs.
1867. 161. l.

A párizsi kiállításon volt és díjat nyert.

M. D. K.

MINICH szobrász és kőfaragó.

Sándor - palota díszítő - szobrászi munkái.

Vámbár szobrászmunkái

Ybl levél: Ybl Miklós 134., 203.,

Minich Annus

egy francia és egy svéd gobelinje Vadon Benjamin szervezetain kiállítva 1922. jan

Kiállt. Nemzeti Szalonban

Budapest, 1922. febr.

Budapest, 1922. febr.

a vasvármegyei kulturegyesület elnökségének

a társulat elnökségének

a társulat elnökségének

a városi tanácsnak

a tiszafüredi muzeum- és könyvtár egylet elnökségének

a váczi muzeumegylet elnökségének

Minich Anna

1920. szept.

kiáll. Nemzeti szalonban

Óbuda pastell. 1650.—

Maora Damnasca h. n. VI. 210

M.D.K

MINCH András szobrász

1790. Vác, Aranyszarv vendéglőkerem

szobordíszt 5,– forint

Meghány: Barokk szobrászat ... Bp. 1959.

I. 242.

M. D. K

MINICH Bertolan szobrász

1828. Nyitrán szerepel egy szegédiek

Irodalmi: Barokk szobrászat... Bp. 1955.

I. 242.

M D K

Minich Bartholomaeus, sculptor, Nyitra, platea capituli cum 1 sodal.

Kapossy János: Építők, szobrászok, festők és grafikusok Magyarországon 1828-ban. Mű. Ért. 1952. 1.sz. 138 l.

MINICH JOANNES, pénzverő

Emlitve:- 55.-1811.VII.17....r.kath.Locus orig:Nagybánya, monetarius.Receptus:17 July 1811." 68.old.

SZÁSZ KÁROLY: Adatok a nagybányai pénzverőház alkalmazottairól /1660-1828/ 61.old.

NUMIZMATIKAI KÖZLÖNY, LX-LXI.évf. 1961-1962.
Akad.Kiadó, Bpest. 1962

Minker János, bádogos,lakatos

A Pécsett müködött legjelentékenyebb kisiparosok adatté
1871-ben.szül.1888-ban szabadúlt.1911-ben ömálló.Hábor
alatt a katonai épitészeti osztálynál szolgál-.Ma is jó
hirü vállalat. 163.old

B.Horváth Cecilia: Mozaikok a pécsi kisipar történeté-
ből az 1930-as években 149.old

A Jan,Pann.Múz.Évk. XIX. 1974. Pécs

Mihtál Sándor

Megírták Mihtál Sándort, hogy a Hilton Szálló, Mathias Rex kiállításának részére 2 darab ember-pajzsot küszöbön el.

—: Közös munkák

Művészet, 1977. november - 48 lap.

MINICH ~~József~~ szobrász
József

VERBÉNYI László: A soproni rajziskola története.
Bp.,1940 39.p. 46.p.

1821-ben pályázik az iskola vezetésére. Soproni szobrász

MTA MKI Kvt. 23.061

MDK

Minich József szobrász

OMKT. 1868.1 sorsjuzásának eredménye. Műcsarnok, 1868. 47-48. l.

MINICH I. *Ida*, festő. * Budapest 1866. 1882—3. a bpesti mintarajziskolában tanult. 1894. állított ki először a Műcsarnokban.

Kl. f. II 128 l

Minich Ida

szül. Budapesten 1866
ann. 9. Rk. 4 polg.
1882/83. I. vizsgálat
1882/83 II. " "

Horváth Lajos - fele Ko

VII. 147

Mirich Ida Budapest

Mucsarnok
1894. tavaszi Tárlat.

Elekes Károly, ny. tanár II

Mipich Tola, Lyka Károlyné

(1866–1940) festő, Mipich József leánya 1894 óta kiállító művész.

Lyka Károly: Vónoplásaím a művészet körül, Budapest, 1970. 363 l

341 l

Mipich Tola

festőnő, Lyko Károly feleségé; Karlovszky és Székely Bertalannál tanult festeni.

Lyko Károly: Vándorlásaim a múcépet körül, Budapest, 1940. 363 l

223 l.

Mirich Jakab

ötvös

1828 Ujarad

Kapnagyarannötvösök 41. l.

2196 Kacziány Ödön:

Az irnok. (Szuszanuln

A kissé jobbra fordult,
látható. Füle mögött lúdtoll van
szeme barna, gyér bajusza szőke,
szürke, ingének gallérja lehajto
fekete. Jelzése fölül jobbra bek

Fa, mér. 39.5 : 25.2 cm.
Vétetett az 1902: IV. 18
ronán (372-902- 21.)

T, szemöldöke és

MDK

Münich József

1864. jún. 25.

Egy KT hiálltáson bekuldák fasagóinya elkelt.

MDK-A-I.-1/187.

MINIK Balázs egrix asztalos. Neve egy izben, 1780-ban fordul elő az ez évi városi adó-összeiró könyvben.

A Hevesmegyei Topográfia adatgyüjtéséből. Voit.

M.D.K.

Minik Balázs, ácsi asztalos

neve az 1780 évi városi adókönyvben fordul elő.

Heves megye müemlékei I. irta Voit Pál,
Magyarország müemléki topográfiája VII. köt.
Szerk.: Dercsényi Dezső.
Bp. 1969. Akadémiai Kiadó, 369. old.

M. D. K.

MINICH József fotó szobrász
kőcsi szobrász

Vác, Kőhegyszhász, 2 angyal fa-
rag a főoltárra.

Dercsényi - Granasztói: Vác, szk. 1960.
142. l.

M. D. K.

MINICH József szobrász

Bécsben

1770. Vác, székesegyház, főoltár két angyala és egyéb szobrászmunkáért 214,— forintot kap.

Aggházy: Barokk szobrászat... Bp. 1954.
I. 243. II. 295.

Minich János

soproni rabbi

1821. ben eredményteleül pályázott az alábbi iskola rajztanítói állására.

Verbényi (Veszelka) László dr: A soproni rajziskola története.

Soproni Bencze

1939. (117. l

116.)

GAZDASÁGTUDOMÁNYI EGYETEM

tsága Elnökségének úxxxxxx

Bp.

IX., Hőgyes Endre-u. 10.

MDK

Schmich József nobrán

1863. „Óratok" és „Kent" c ornamentális folyóirattá a KT szinüje megvételre ajánlja. – A vásárlás megtörtént.

MDK-A-T.-1/149. čj 151.

Minich József, szobrász; szül. 1831-ben, megh. 1899-ben Budapesten. Serdülő ifjú korában mint honvéd küzdötte végig az 1848-49-iki szabadságharcot, melynek egyik ütközetében sebet is kapott. Felgyógyulása után a szobrászati pályára lépett. A Képzőművészeti Társulat legrégibb tagjainak s legelső kiállítóinak egyike volt. Budapesten számos art appliqué munkát szerveztt. 1868-ban Károlyi Alajos gróf palotája számára díszes mennyezetet készített.

a Rajdacsi emlékkápolna
A fővámhez szobrai

Műcsarnok. 1868. 168. l. — 1899. 144. l. —

Vas. Ujs. 1899. 161. l.

Minich József

sopron szobrász 1838-ban pályázott az alább iskola rajztanitói állására, eredménytelenül. Oreg Lora i. hiányos képzettsége miatt †

Vorbémpi (Veszelka) László dr.: A soproni rajzskola története. Soproni Szemle. 1939. 195, 196. l.

† a tanács nem tartotta alkalmasnak

AZ ŐSFOGI

helyen történik
beosztás a nép
lalnak helyet; a
A műv
veszszük – ma
szetes szakokra
függő voltában
Az a k
legfőbb irányít

ıban, különösen akkor, a mikor nagyban
később is a kultura kezdetlegesebb foko-
zívós ragaszkodásban van kifejezve. Ez a
szonylataiban, tehát az egyéni és a családi
kben is, a melyektől az egyén és a társa-
pen azokban a foglalkozási ágakban is, a
n az ősiségben, a melynek írott története
ınnak lényeges feltételeit alkották. Ezeket
indenekelőtt a história két nagy felének

conservativismus erejénél fogva biztosan
ob elemek még nem vesztek ki, vagy nem
ába vehető, a létre kiválóan kiható műve-
mely a történet előtti korból átszármazva,
erint is — teljesen alkalmas arra, hogy a
al: megszólaltassa rég letűnt, ú. n. történet
ott is, a hová más úton ma már egyetlen

án legalább reákövetkeztethetünk oly ősi
endjén okvetetlenül elpusztult, reánk nem
öröklés rendén folyton, szakadatlanul fel-
ve: a tulajdonképeni ősfoglalkozásokból,
k, mind az, a mi csont és különösen a

Minich

szobrai

Készítette az alábbi
kápolna oltárainak
s a kápolna belsejé-
nek szobrászati díszei

MMEEKörl

1876. 526-l.
(A Rajdacsi emlék-
kápolna szobrászati
díszei Ney Bélától)

Band 9.

1.–219. M.
Leipzig
Fr. Wilh. Grunow
1885

nincs cím

Mihich és
Schröffl

vegyészek a kép-
faragó anyagokat
az alábbi ajánlatban:
Az alakokat Sommer
Ágost mintázta.

Ney Béla. A magy-
kir. művészeti
Budapesten
MMEE Köz
1880. 450 l

1.– 66. ll.,
I.–XV. kæpes
tabla

Kjöbenhavn
G. E. C. Gad
1865

M i n i c h J ó z s e f
szobrász

Fővárosi Lapok.1868.dec.13. /Fővárosi hirek./

Münich József

szobrász

lánd

Münnich József

alatt

Doszkár János és Ferenc

Háztatarozási, épitési és átalakitási vállalata

Budapest.

Iroda:
IV. Veres Pálné u. 40.
Telefon 117-04

Telep:
IX. Márton u. 3/B.
Telefon József 8-53.

M i n i c h

faragó

Fővárosi Lapok.1867.ápr.14. /Fővárosi hirek: A "Magyarok albuma"..../

Mirnich Josef

Wobrázek

1.

Mucarnok

1868. 168-l.

Keresztúr.

Az előtérben kőfalaktól
czölöpökön nyugvó karfás hid ve
let mögött kert terül el. A
irata:

KÖRESTUR siue CR

Rm., mér. a vk. 9.9

126-94-143.

Münich

M. 2. *József*, szobrász, * 1831, † Budapest 1899. Tanulmányai végeztével Pesten telepedett le s itt számos art appliqué-munkát végzett. M. készítette 1868. Károlyi Alajos gróf pesti palotájának díszes mennyezetét, a fővámház szobrait, a kajdacsi emlékkápolna oltárát és szobrászi díszét stb. Az 1860-as években többször kiállított a Műcsarnokban is.

Kr. Gy. II 128 l

Meinich szobrai

Készítette az alábbi Lajos-
nára az oltárt és a többi
szobrászati díszt majdnem.

A kajdacsi emlékkapolna.
Az építési ipar. 1877 évf.

22. l.
A kajdacsi emlékkapolna. Magyar
mérnök és építészegylet Közlöny. 1876.
évf. 526. l.

Minich József

szobán

Schröffl - szobrászat

ennek végette az alább

feltüntetett a lépfarago

munkát

Az alakzobrokat Sommer

Ágost Mesterette

szod

Ney Béla. A magy. kir.

fővárosban Budapesten. M.

Műemlékek és Építési Egylet Köz-

lönye. 1880. XIV. k. 450. l.

főherczegnő — ma *Orleans* Fülöp és *Turn-Taxis* herczegek nejei — otthon voltak, rendesen valami szép festménynyel, kézimunkával lepték meg atyjukat; a fiúk, József Ágost főherczeg, meg László főherczeg, a család oly korán elhunyt, feledhetetlen kis «Liliké»-je, pedig fúrtak, faragtak s ugyancsak volt dolga az esztergapadnak, mikor meglepetést csináltak az édesapának. Este házi hangversenyt tartottak a főherczegi gyermekek, ezekben Margit főherczegnő tűnt ki, a ki mindig saját szerzeményű darabbal lepte meg József főherczeget. A kis főherczegnők ma már szinte szépen felserdült *Erzsébet* és *Klotild* mindig verseket mondtak, és ha valami szép köszöntőre bukkantak a gyermekujságban, jól betanúlták. József főherczeg a czirkveniczai László-menedékhelyben kertészkedve tölti most idejét, a magyar tengermelléken ülte meg születésének 66-dik évfordulóját is. Bizonyára az egész magyar nemzet is bensőleg részt vesz eme szép ünnepélyben s minden hazafi igaz szivből kivánja ez alkalomból, hogy az annyira szeretett és tisztelt fejedelmi férfiút az Isten még sokáig, boldogan éltesse.

Gróf Zichy Jenő gyűjteménye a Nemzeti Múzeumban. Gróf Zichy Jenő 1898. évi ázsiai expedicziójján gyűjtött néprajzi, régészeti és természetrajzi tárgyaiból, melyeket a Nemzeti Múzeumnak ajándékozott, *Szalay* Imre, a Nemzeti Muzeum igazgatója, a muzeum képtári termeiben kiállítást rendez. A nagyértékü kiállítást, a mely márczius 5-ikén, vasárnapon nyilik meg a nagyközönség számára, most rendezik az expediczióban résztvett szakférfiak. Ugyane napon délelőtt 11 órakor gróf Zichy Jenő felolvasást is tart az expediczió tudományos eredményéről a főrendiház tanácskozótermében.

Házasság. *Szászy Béla* dr. igazságügyminiszteri titkár február 25-ikén tartotta esküvőjét *Heinrich* Violával, Heinrich Gusztáv miniszteri tanácsos, egyetemi tanár és neje, született Csengery Olga leányával. Az egyházi áldást Szász Károly ref. püspök adta a fiatal párra. Tanuk voltak: Csengery Lóránt dr. a földhitelintézet helyettes igazgatója és Vámossy Károly dr. fővárosi ügyvéd. A násznép között ott voltak Wlassics Gyula dr. kultuszminiszter, Heinrich Aiajos dr. egyetemi tanár, Heinrich Károly dr. a kereskedelmi akadémia tanára, Siklóssy Gyula dr. kórházi főorvos és mások. — *Gajári* Ödön országgyülési képviselő és a «Nemzet» szerkesztőjének leányát, *Gajári* Stefike kisasszonyt február 23-ikán vezette oltárhoz a budapesti evangelikus templomban báró *Born* Frigyes nagybirtokos. A násznép a Kálvin-téri anyakönyvi hivatalban megtörtént polgári kötés után déli egy órakor vonult be a templomba. Násznagyok voltak a menyasszony részéről: Erdőssy Gyula és Gajári Géza orsz. képviselő, a vőlegény részéről: Neuhaus Gyula gróf ezredes és Nott Hugó. Az esküvőn közéletünk sok notabilitása volt jelen.

Szilágyi Sándor síremléke. A történelmi társulat adakozásra hívja fel a nagyközönséget, Szilágyi Sándornak, a kerepesi-uti temetőben levő sírhelyének díszes siremlékkel megjelölésére. A felhivás így hangzik:

«Síremléket Szilágyi Sándornak! Budapest székes főváros tanácsa a kerepesi temetőben diszsírhelyet rendelt megboldogult titkárunk tetemeinek. E kegyeletes tény azt a kötelességet rójja reánk, hogy halottunk sírját, ki ott a nemzet nagyjai sorában fekszik, a helyhez és az elhunythoz méltó díszes síremlékkel jelöljük meg. Felhívjuk s kérjük tagtársainkat, adakozzanak e czélra, hogy kegyeletes szándékunk mennél előbb megvalósítható legyen. A kegyes adakozók szíveskedjenek adományaikat a m. történelmi társulat pénztárába beküldeni.»

A pápa betegsége. Márczius elsején komor hírek érkeztek a 89 éves XIII. *Leo* pápa egészségéről. A pápa márczius 2-ikán töltötte be 89 évét, és a Vatikánban ünnepélyre készültek. Február utolsó napjaiban azonban Leo pápa sulyos beteg lett egy tályog következtében, mely bal lábán támadt, de az orvosok egy ideig nem tartották szükségesnek kimetszését. A pápa febr. 28-án nagy lázba esett, és márczius első napján délelőtt az operáczióra végre kellett hajtani. Az operáczió megtörténte után a pápa jobban érezte magát, de válságos az állapota. Környezete folyton a legroszabbtól tartott; a hivatalos személyzet febr. 28 és márczius elseje közt egész éjjel szolgálatban volt. Szerencsére azonban a pápa állapotában az operáczió után javulás állott be. Dr. *Mazzoni* orvos a pápa magas életkora miatt nem altatta el a pápát, hanem csak morfin-injekczióval élt. Az operáczió alatt a pápa bátor magatartást tanusított. A vágás pillanatában felkiáltott és azután ezt mondta Mazzoninak: «Önnek bátorsága volt egy ily öreg embert operálni.» Azután 40 perczig nyugodott. Az olasz király és a külföldi követek folyton jelentéseket kapnak a vatikánból.

A tavaszi napsugarak mintegy elővarázsolják a hölgyeket nem kevéssé bosszantó szeplő és arczfoltokat; hogy ezektől megszabaduljunk, egy *ártalmatlan*, de biztos hatású arcz-cremre van szükségünk ilyen a «Borsody»-féle Keserümandola-Creme. Bővebbet a mai hirdetési rovatban.

Az előkelő hölgyek figyelmébe. A legizlésesebb *női angol kosztümöket* készitenek saját mütermükben Schneller és Kozma női angol-, és férfi szabók Budapest, «Royal» nagy szálloda.

HALÁLOZÁSOK.

Gróf Apponyi György néhai országbirónak temetése márczius 3-ikára volt kitűzve. Az eberhardi családi sirboltba helyezték örök nyugalomra. A családi gyászjelentés gróf *Apponyi Albert* országgyülési képviselő, egyszersmind neje Mensdorff-Pouilly Klotild és kiskoru fiuk *György* nevében, és steinhofi és neuhausi gróf *Marzani Albertné*, gróf *Apponyi* Georgina, egyszersmind férje és fiok, gróf Marzani Gyula nevében tudatja a fájdalmas gyászesetet. Az elhunyt diszpolgára volt Nagy-Várad városának, Baden városának és Gries községnek.

Dr. Csajághy Béla, cs. és kir. vezértörzsorvos, a honvédorvosi tisztikar főnöke, az országos közegészségügyi tanács tagja és a vaskorona-rend lovagja, életének 57-ik évében meghalt, Budapesten. Egyetemi tanulmányainak elvégzése után 1865-ben a hirneves dr. Balassa János klinikáján működött két éven át. 1869-ben az akkor felállított honvédséghez mint annak első ezredorvosa kineveztetvén, a honvédcsapatok alapját megvető első sorozást végrehajtotta. Már 1877-ben a honvédelmi miniszteriumba hivták egészségügyi előadónak, hol rövid idő alatt tábornoki rangig emelkedett s a honvédségnél e rangban is az első volt az orvosok közül. Az ő érdeme a honvédség egészségügyének rendezése, egészségügyi szolgálati utasításokkal való ellátása. 1897-ben megrongált egészségi állapota folytán nyugdijba ment. Temetése teljes katonai díszpompával e hó 2-án ment végbe.

Rényi Rezső, régi honvéd-főhadnagy, a komáromi várparancsnokság parancsortisztje, ügyvéd, Esztergom város törvényszékének volt elnöke, Esztergommegye tiszteletbeli főjegyzője, elhunyt Pozsonyban február 24 ikén, 74 éves korában. Az irodalomban is érdemeket szerzett férfiu a szabadságharczban a nyugat-magyarországi honvédseregben küzdött, utóbb pedig Aschermann tábornoknak volt segédtisztje Komáromban. Világos után rejtőznie kellett. Az abszolut kormány üldöztette annál is inkább, mert azzal gyanusitották, hogy a külföldre menekülő emigránsoknak az itthon levőkkel való levelezését közvetíti. Helyzetét az is sulyosbította, hogy öcsese, Rényi György honvéd-ezredes, mint az olaszországi magyar legio tisztje Cavour piemonti miniszter megbizottjaként járt-kelt az Alduna mentén. Az alkotmányos korszak küszöbén Rényi Rezsőt, a ki addig ügyvédeskedett, az Esztergom városi törvényszék elnökévé választották. A biróságok rendezéséről szóló törvény életbeléptetésekor azonban ismét folytatta ügyvédségét. Közben sokat foglalkozott irodalommal is. Megírta a zólyomi honvédzászlóalj történetét; irodalomtörténeti művei közül ismeretesebbek: «Petrarca és Kisfaludy Sándor» czimű tanulmánya, továbbá «Itália költészete» czimű munkája. Mintegy tiz éve visszavonultan élt Pozsonyban, a hol a magyarság központjának, a Toldy-körnek tiszteletbeli elnökévé választották. A «Vasárnapi Ujság»-nak is többször irt közérdekű czikkeket.

Rső Ensel Sándor, kriminálista jogász, jogtudományi iró, sok évig Pestmegye tiszti ügyésze, elhunyt Budapesten 66 éves korában. Egyetemi tanulmányai befejezése után sokat utazott s tanulmányozta a külföldi börtönöket, a melyekről később terjedelmes munkát írt. Szerzője számos jogi tanulmánynak s több kézikönyvnek.

Marsovszky Endre dr., az alsó-lendvai kerület országgyülési képviselője 40 éves korában Márlak temesmegyei községben meghalt. Marsovszky, miután megszerezte az ügyvédi és doktori oklevelet, hosszabb útat tett külföldön. Hazatérve a budapesti, majd pedig a pestvidéki törvényszéknél folytatott jogi prakszist. Később visszavonult szülőinek fejérmegyei birtokára és ott gazdálkodott. A parlamentben a néppárton foglalt helyet.

Gróf Rechberg, Ausztriának az 1849-iki események után külügyminisztere 1864-ig, az abszolut kormány egyik erős oszlopa, elhunyt február 25-én 93 éves korában, a Schwechat melletti Kottenhofban, hol már régen visszavonultan élt. Temetésén az uralkodó Bolfras főhadsegédével képviseltette magát.

B. Reuter Gyula, a nemzetközi hirlaptudósítóiroda megalapítója és egyik főnöke, meghalt Nizzában, 83 éves korában. Teljesen vagyontalanul kezdte vállalatát s mint milliomos halt meg. Távirati ügynökségét 1849-ben alapította Aachenben, de már 1851-ben Londonba helyezte át és 1865-ben részvénytársasággá alakította, a melynek élén legidősebb fia, Reuter Herbert áll. Reutert a szász-kóburg-góthai herczeg 1871-ben báróságra emelte. A Reuter-ügynökség ma a legnagyobb hirlaptudósító-iroda, a melynek a világ minden részén van levelezője és tudósitója.

Elhunytak még a közelebbi napokban: Hedry Bódog, sirokai apátplébános, 61-ik és papsága 36-ik évében. Hedry indította meg a «Sárosmegyei Közlöny»-t, melyet 17 évig tartott fönn. — Id. Nehrebeczky György, régi honvéd-hadnagy, ki mint görög kath. papnövendék fogott fegyvert 1848-ban, az ungi honvédegyesület elnöke, a munkácsi görög kath. egyházmegye alapítványi, káptalani és szentszéki ügyésze, volt országgyülési képviselő, 68 éves korában, Budapesten. Temetése márczius 1-én volt Ungváron. — Budai Szabóky Alajos, nyug. kereskedelmi miniszteri tanácsos, fővárosi bizottsági tag, 62 esztendős korában. — Kádas Kálmán, volt magyar kir. nemes testőr és nyug. cs. és kir. vértesőrnagy, 85-ik évében, Eperjesen. — Villecz Ignácz, udvari tanácsos, 88 éves korában, Nyirjesen. — Beházfalvi Urbán Géza, volt pénzügyminiszteriumi miniszteri tanácsos, 65 éves korában, Budapesten. — Dölle Gyula, a galgóczi állami polgári fiu- és leányiskola igazgatója, 53 éves korában, Galgóczon. — Minich József, szobrász, volt negyvennyolczas honvéd, 68 éves korában, Budapesten. Egyike volt a Képzőművészeti Társulat legrégibb tagjainak, de már jó ideje nyugalomba vonult. — Ardényi Pál, volt 48-as honvéd-főhadnagy, nyug. kir. kincstári urad. ügyész, a kassai honvédegyesület elnöke, 70 éves korában.

Özvegy Jármay Gusztávné, szül. Zoffcsák Paulina, a néhai érdemes fővárosi gyógyszerész özvegye, 77 éves korában. Dr. Jármay Gyula a budapesti gyógyszerész-testület elnöke, Jármay Béla műszaki tanácsos és dr. Jármay László fővárosi orvos édesanyjukat gyászolják az elhunytban. — Nagy Gyárfásné, született Grosz Hildegarde, honvéd-huszár őrnagy neje, a nagyváradi társaskörök kedvelt tagja, N.-Váradon. — Dr. Diószegi Dezsőné, szül. Török Zelma, fővárosi ügyvéd neje, 27 éves, Budapesten. — Pavletics Vilma, 28 éves korában, Sárospatakon.

SAKKJÁTÉK.

2103. számu feladvány. Steiner S.-től.

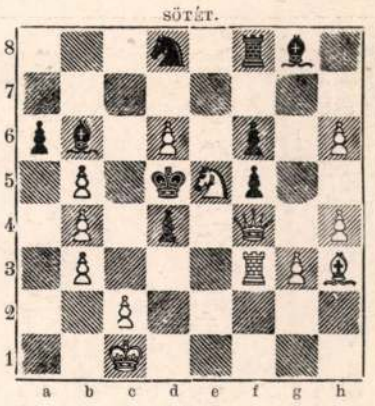

Világos indúl s a negyedik lépésre matot mond.

A 2088. sz. feladvány megfejtése Karstedt M.-től.

Világos.	*Sötét.*	*Világos.*	*a. Sötét.*
1. Fh3—g2	Kd4—e5 (a)	1. ...	Kd4—e3: (b)
2. Vh1—h2†	Ke5—e6:	2. Vh1—f1	Ke3—d4
3. Fg2—d5†	Ke6—f6	3. Vf1—e1	t. sz.
4. Vh2—h8 mat.		4. Ve1—e4 mat.	

Világos.	*b. Sötét.*
1. ...	Kd4—d3
2. Hc3—c2:	Kd3—c2:
3. Fg2—e4†	K t. sz.
4. Vh1—b1 mat.	

Helyesen fejtették meg: *Budapesten:* K. J. és F. H. — Andorfi S. — Kovács J. — *Kecskeméten:* Balogh Dénes. — *A pesti sakk-kör.*

Szerkesztői mondanivalók.

Vasárnap délután. Szép szőke lány. Az első igen csinosan kezdődik, második fele azonban jóval gyengébb. A második versnek a kidolgozása gyönge, megérdemelné az átdolgozást, vagy legalább is a simitást.

Kis falucskám. Nem rosz vers, de nem is nagyon értékes. Százszor megdalolt tárgy, s az előadásban nincs elég megkapó erő.

Nem közölhetők: *Két csillag. Küzdés. Dal.* Van bennök némi hangulat, de a közölhetés mértékét nem

ütik meg. — *Búcsúzunk.* Kissé nehézkesen indul meg; de további folyásában elég csinos, csak a befejező gondolatot kellett volna valamivel világosabban kifejezni. — *Hangok az éjben.* A költemény gyakorlott tollra vall, de úgy hangjában, mint a tartalomban bizonyos egyenetlenség uralkodik, s az egészből hiányzik az érzés közvetlensége. — *Szomorúfűzfa az udvaron.* Kritikán alul álló gyarlóság. Ne folytassa hiábavaló kisérleteit, egyátalán nincs költői tehetsége. Továbbá: *Azt kérded drágám!* Az első és utolsó versszak elég csinos, a többi azonban nem sikerült.

KÉPTALÁNY.

A «Vasárnapi Ujság» 6-dik számában közölt képtalány megfejtése: *Élélhetünk minden öröm, de nem minden remény nélkül.*

Felelős szerkesztő: **Nagy Miklós.**
Szerkesztőségi iroda: Budapest, IV., Kaplony-utcza 9.

Gummiáruk, betegápolási czikkek *sérvkötők (óvszerek* F. Bergueránd párisi gyárostól) legelőnyösebben beszerezhetők *Polgár Sándor* egyetemi kötszerésznél, Bpest, Erzsébet-körut 50. 6734

Olcsó keritések! Olcsó keritések!

Haidekker Sándor

sodronyszövet-, fonat- és kerités-gyára

Budapesten, VIII., Üllői-ut 48.

Gyárt és szállit: **gép- és kézi-sodronyfonatokat, tüskés sodronyt, pánthuzalt: erdők, vadaskertek, baromfi-udvarok, gazdasági telkek, kertek, gyümölcsösök, szőlők** stb. bekeritésére **olcsó árak** mellett. **Nyaraló-, park-** és **erkélyrácsokat,** valamint csinos és erős kivitelü **kapukat** és **ajtókat** vaskeretes sodronyfonat és kovácsolt vasból; ugyszintén diszes **virágágy- és gyepkeritéseket** és **favédő-kosarakat.** Továbbá **föld- és kaviczsrostákat; magtár-ablakrostélyokat; szikrafogókat; gabona-választóhengereket,** valamint régi választóhengereknek **uj sodronyköpenynyel** való ellátását. **Rostaszöveteket** és **fonatokat szelelőrostákba.**

Árjegyzékek és költségvetések ingyen.

Jutányos és pontos kiszolgálás!

Crême Ideale

a bőr szépség ápolásához, mely az eddigi készitményeket mind tulszárnyalja tisztán **zsiradékmentesen** van összeállitva, nappal is sikerrel használható.

Egy tégely ára 80 kr.

Creme Ideale szappan

a legkedveltebb virágillatokat tartalmazza a legtisztább összetételekből készül.

1 db 35 kr, 1 doboz 3 db 1 frt,

Ideale-Hölgypor

virágillatokkal készitve, kedvencze a hölgyvilágnak, bőrszépitőszer. Ezen **Hölgypor Ideale** jól tapad a eggyakorlottabb szemek is képtelenek a bőr poros voltát felfedezni.

1 egy doboz ára 1 frt 50 kr.

Naponta postai szétküldés minden irányban

SCHWARTZ illatszertára

Temesvár

Higyen. cosmet. Laboratorium.)

Száz

müvészies kivitelü

képes levelező-lap

a világ minden vidékéről

3 frt. 8026

10 db minta-küldemény

40 kr.

Faludi Zsigmondnál

Bpest, Erzsébet körut 28

Hogyan fejlődik valaki médiummá?

Utasitás spiritisztikai ülések tartására, különös tekintettel az iró médiumok képzésére.

Irta: **Dr. Grünhut Adolf,** a budapesti szellembuvárok egyletének elnöke. Kiadja a szellembuvárok egylete. Kapható: **Franke Pál** Koronaherczeg-utcza 1. **Nagel Ottó** Muzeum-körut 2. sz. **Révai Leo** Egyetem-utcza 4. és a **«Szellembuvárok»** egyletében, Wesselényi-utcza 30:

Ára 30 kr.

Postán bérmentve 35 kr.

HÖLGYEIM!

Nem kell az arczbőrt elhanyagolni, hanem mielőtt szél vagy napsugarak a szeplőt vagy más tisztátlan foltokat előidéznék, használják a **Mille Fleurs Crêmet.** Próba tégely 0 kr, hozzávaló könyvecskével, melyben megtalálható minden titka az arcz ápolásának, szappan 40 kr. Poudre fehér v. rózsaszín nagy doboz 60 kr. **Biztos eredmény** és czikkeim ártatlanságáért kezeskedem. Utánvét mellett külköm, MANDL IDA Budapesten, Bethlen-utcza 12.c. 8082

Látképes levelező-lapok.

Gyüjtők figyelmébe!

100 drb válogatott budapesti és külföldi virágos, Roccoco, gyermek, cziczás. Angol kártyák müvészies kivitelben, husvéti, történelmi és alkalmi levelezőlap, kivánatra vegyesen összeállitva **2 frt 50 kr,** az összeg előleges beküldése mellett bérmentve. Levelezőlap-albumok **1 frttól** feljebb. **Klein Vilmos** papirkereskedése Budapest, VIII., Kerepesi-ut 73. a Debreczen szállodával szemben. Telefon 61—01. Czégünkre ügyelni tessék! 8081

Arbenz-féle svájczi beretvák kicserélhető pengékkel, fölülmulhatatlan jóságuk-, finomságuk és megbizhatóságuknál fogva világhirűek. **Teljes jótállás** mellett kapható a gyárosnál és egész Ausztria-Magyarország jobb üzleteiben. — Tessék a védjegyre figyelni. **A. ARBENZ,** Jougne **(Lausanne).** 7751

A ki Epilepsiában (eskór-, görcsök- és más **ideges állapotokban) szenved, kérjen arról szóló füzeteket. Kivánatra ingyen és bérmentve megküldi a** *Schwanen-Apotheke, Frankfurt a. M.*

500 koronát fizetek annak, ki **a KOTHE-féle fogviz** 7940 használata után, üvegje 35 kr., valaha még fogfájást kap, vagy a kinek szája kellemetlen szagu. **Kothe-féle fogszépitő,** egy kitünő fogtisztitó szer, a fogakat hófehérré teszi, **dobozonkint 30 kr.**

Budapesti főraktár: gyógyszertár **a nádorhoz**

Dr. Egger L. és J. VI., Váczi-körut 17.

J. G. Kothe utóda, Gritters H. Berlin.

Dr Leras VAS PHOSPHÁT 7616

Ezen vaskészitmény tartalmazza a vér és csontok legfontosabb elemeit. Kitünő gyógyszer **vérszegénység, sápkór, gyomorfájdalmak, vérvesztés** eseteiben, szabályozza a **hószámot,** könnyű emészt tetű és kiváltképen **hölgyeknek, fejlődésben lévő fiatal leányoknak,** valamint **gyenge gyermekeknek** legmelegebben ajánlható. Egy üveg ára 1 frt 50 kr. Magyarországi főraktár

Budapest, Török József gyógyszertára király-utcza 12. sz.

KÉRJEN

minden gyógy-zeitár-ban, drogueriában, illat-zerkereskedésben, fodrászüzl tben csak

OSAN

készitményt, ha fogai tisztántartására és konzerválására tart valamit. — Ha szállitója ezen czikket még nem tartaná raktáron, ugy **azonnal** rendeltesse meg vele, mert különben abba a helyzetbe jut, hogy én szállitom önnek az Osant **költségmentesen.** Tessék **minden más fogtisztitó szert** a leghatározottabban visszautasitani, ha valaki Osan helyett ilyesmit ajánlana. A védjegyre és a czimre pontosan ügyelni sziveskedjék.

ANTON J. CZERNY WIEN

XVIII., Carl Ludwigstrasse 6. (saját házában).

Főraktár: **Török József** gyógyszertára Budapest, Király-utcza 12. és a **Nádor-gyógyszertár,** Váczi-körut 17.

Árak: Osan szájeszencia **88 kr,** Osan-fogpor **44 kr.** Osan-fogkefe **30 kr.** — **Orvosilag ajánltatott.**

EPILEPSZIA.

(Nyavalyatörés, nehézkór.)

Biztos gyógyulás az **«Antiepileptique de Liege»** által az idegbántalmak minden neméből, kivált pedig a napjainkig gyógyithatlannak tartott epilepsziából. A röpirat bő felvilágositást és a gyógyulási esetek nagy számát igazoló bizonyitványokat tartalmaz. Ezt mindenki ingyen megkaphatja, ki bérmentes levélben kéri. Czimezendő:

M. FANYAU gyógyszerész

LILLE (Nord) 7786

vagy Török József gyógyszertára Budapest, Király-u. 12.

Legtökéletesebb arctisztitó és szépitő szer:

Akácia arcz-créme 1 frt.

Akácia szappan 50 kr.

Évtizedek óta nagy sikerrel használtatik **csúz és köszvény ellen a**

REPARATOR

A Szt.-Rókus kórházban 136 eset közül 129 esetben **teljes gyógyulást** idézett elő. Nagy üveg **1 frt,** kis üveg **50 kr.**

Köhögés és rekedtség ellen

páratlan szer a rendkivül kellemes izü és teljesen ártalmatlan szerekből, u. m. hársfavirág, hársfaméz és czukorból készült

Hársfaméz-czukorkák,

melyeknek doboza 25 kr. 8028

Ezen szerek utánzatok ellen törvényesen védve vannak.

Főraktár: **KRIEGNER GYÖRGY**

Korona-gyógyszertára, Budapest, VIII., Kalvin-tér.

Kaphatók a gyógyszertárakban.

50 év óta

közkedveltségnek örvendenek **köhöges, rekedtség, torok és lélegzési szervek müködési zavarainál a kitünőnek bizonyult**

EGGER-féle MELLPASZTILLÁK

(1 doboz 50 kr. és 1 frt. Próbadoboz 25 kr.) Bérmentesités 20 kr. — A gyomor rendetlen müködésénél radikalis hatásunak bizonyultak

EGGER szódapasztillái

(1 doboz 30 kr). Bérmentesités 20 kr. Mindkét szer kapható minden gyógytárban. — Fő- és szétküldési raktár Magyarországon. **Nádor gyógysz. Budapest, Váczi-körut 17.**

Foulard-selyem

65 krtól - 3 frt 35 krig méterenként legujabb mintázat és szinben -

valamint **fekete, fehér és szines Henneberg-selyem 45 krtól 14 frt 65 krig** méterenként — sima, csikos, koczkázott, mintázott és damaszt stb. (mintegy 240 különböző fajta és 2000 különböző szin és árnyalatban stb).

Ruhák s blousokra a gyárból! Privát fogyasztóknak postabér-, vámmentesen és házhoz szállitva.

Minták póstafordultával.

Magyar levelezés. — Svájczba kétszeres levélbélyeg ragasztandó.

HENNEBERG G. selyemgyárai, Zürichben

(cs. és kir. udvari szállitó).

Minich József szobrász

Muzsarnok 1899. 144. l.

— **Elhunyt szobrász.** *Minich* József szobrász-művész a napokban 68 éves korában Budapesten meghalt. Az elhunyt serdülő ifju korában mint honvéd küzdötte végig a szabadságharcot melynek egyik ütközetében sebet is kapott. Felgyógyulása után a szobrászati pályára lépett. Egyike volt a Képző-művészeti Társulat legrégibb tagjainak s legelső kiállitóinak. Budapesten számos art appliqué munkát tervezett, de régebb idő óta már nyugalomba vonult. *Lyka* Károly kiváló műbirálónk az elhunytban apósát gyászolja.

192, 251, 272
300, 318, 336
t köréből
. . . . 99
. . . . 100
isztmányi
. . . . 101
józsef gróf 114
Vajda E. 115
Hornyay
. . . . 135
Zs. . . 150
um pálya-
dr. . . 158
István . . 162
nchenben.
. . . . 163
e de Parois
lor . 164, 195
reformja.
. . . . 182
Ifj. *Mit-*
. . . . 194
irányok.
. . . 202, 224
onista ki-
s . . . 205
Józsa M. . 226
oszország-
. . . . 238
Palkovics
. . . . 238
iletcsoport
. . 247, 266

Az 1899. évi Tavaszi nemzetközi kiállítás eredményei . . 355
A művészeti oktatásról. *Kőrösi* László dr 359
A sixtusi madonna. *S. Gy.* . . 365
A szecesszionisták kiállítása. *Rózsa* Miklós 365
Petőfi háza. *Donatello* 378
Széljegyzetek a modern művészetről . 389, 407, 416, 432, 447
Reform. *Dömötör* István . . . 419
Munkácsy pöre 431
A karácsonyi műiparkiállítás. *C—s.* 442
Berlini levél. *Somssich* József gróf 446
Részletfizetéses művásár. *Lyka* Károly 462

III Pályázatokra vonatkozó cikkelyek.

A Lotz-díj nyertese 4
Az Erzsébet-szobor pály. hird. tervezete 16
Rippl Rónai József és az iparműv. aranyérem juryje 24, 52, 63
Az Erzsébet-szobor pályázati hirdetése 113
Pályázat plakátra 169
Képzőművészeti pályázat . . . 170
Pályázati hirdetés 170
A Tavaszi nemzetközi kiállítás pályázatai 207
Károlyi Mihály gróf plakátpályázata 228

Mirnik Anselma

I. évf. hallg.

Képzőm. Főisk. Esk.

1936/37. 72 l

Ferkèpzomfoiskèvk

Miniknsz János

Műveszet 1905. 126.

Bécsi festő: Krisztus levétele a keresztről 45 (600), 2109 (282).

M. D. K.

MINICH Szeredi szobrász

1828. Nagyszombatban szerepel

Agghász: Barokk szobrászat... Bp. 1955

I. ~~234~~. 243

MDK

Minich Simon, statuarius magister, Nagyszombat.

Kapossy János: Építők, szobrászok, festők és grafikusok Magyarországon 1828-ban. Műv. Ért. 1952. 1.sz. 138 l.

Mink hőrajzoló M.D.K.

az első hőmyomdák számára dolgozott.

Szerzi, A magy. hőrajz. 1960 22.

MDK

Mink/XIX sz. elsö fele.

Férfi arckép. Jeéezve. Vizf.oval.

Gr. Almásy-Telcki Eva, müv.int. /v.Ernst-Kuz./
IX.Müvészeti aukció.1942.máj.1e.-töl kiáll. 18.-án aukció
Kat. 25.l.

MINK kőrajzoló Pesten az 1830-as években, ahol Schmidt János műhelyében dolgozott. L. Schmid János. — Szentiványi Gyula úr szíves szóbeli közlése.

Minik

Nagyszlitó 110. l.

CIPŐK
uzeum-körut 39.

Hengerpapírgyára

Link A. kőrajzoló M. D. K.

Peter Schmid János nyomdájá-
ban dolgozott.

Litográfiái (5 db.) felsorolva!

Jeromi, A magy. kőrajz. 1960
184-185

Hermann van Aken beweist des Geistes Vollmacht über die Thierwelt aller Zonen, bewiesen vom ihm öffentlich in Pesth 1833/34, gewidmet von Ferd. Tomola. [Kömetszet jelz.:] Lithographirt v. A. Mink. Gedruckt bey Joh. Schid (?). Das Original gemalt von Jakob Warshag in Pesth besitzt Hermann van Aken (Állatszorítás Aken alatja Szám.) – 74 X 54 cm.

P.

Schmid

Föv. Kst. Bg. 768/430.–

Mnr: Th-B.(0).–

Wurzbach (0).–

hyra (0)

„Monument, dem Andenken des am 30t May 1833 zu Pest verstorbenen K. K. Hofkapell-Mitgliedes, Joseph Slavik gewcíht von seinen Freunden. – Jelzve: alól babra: Mink lith. – jobbra: gedr. b. J. Schmid. — Bedő R. ur Tul. —

Gróf Fekete (aláírás) Jelrése alól, babra: „rajt. Mink", jobbra: „Nyomt: Schmid" (Bedő R. úr Gujt). —

Ld. Lautz József

Monumüvész 1834. 576-7. p

Mink

Munk

zapsolo

lithografickou
zapůjčka

XIX století
elgei

A. Mink

Korapolo

laid

Lainer Tonéfet

Mink akőrajzló Pesten sz 18

~~M i n k~~ A. Id. Schmid János. - mühe

ÜRMÉNYI JÓZSEF,országbiró,mellk.
tónusos papirra,1858-ból.12.5-14
/ovális/

30-as években, hol
ében dolgozok.

VADNAY KÁROLY,mellk.kőny. 50-es
sk.dedik.- 16-12.5 , 24.5- 33.cm
KUN S.32.-688.

VETTER ANTAL,48/9 tábornok,mellk
1867-ből.- 15-17 , 21-27.5 cm.
KUN S.32.- 696.

VIGYÁZÓ ANTAL /bojári/,ülő térdk
23-27.5 , 33-49 cm.
KUN S.32.-700.

IV.Wilmos angol király,kőny.a ha
évekből.- 725- 900 , 110- 125 m/
KUN S.32.-701.

Munk A

Korajtoló.

Pest, 1834.

Laid.

Schmid Zsófi

concept

M. kir. adóhivatal Eperjesen
ERK: 1904 DEZ. 20
13285

Y R.

Feljegyeztetett II fő könyv 146 lap.

gr. XII/27

Minne George /Bruxelles/
Szinyei Társaság tiszteleti tag
Szinyei Társaság nyolcadik kiállitása
1942. január

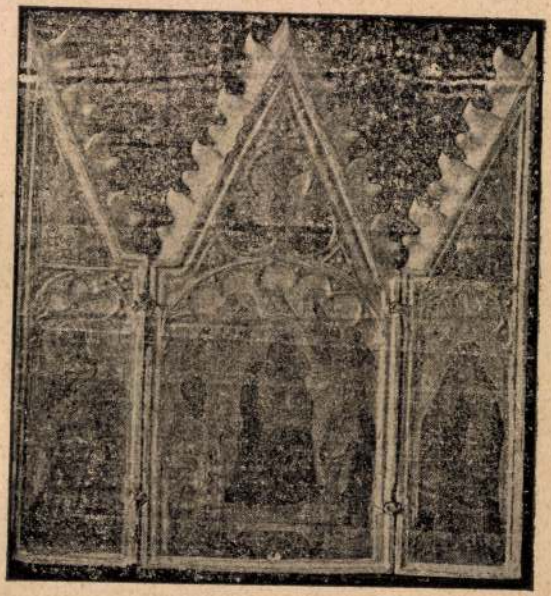

104. kép. *Paolo di Giovanni Fei:*
Szárnyasoltárka.

Minne George /Bruxelles/
Szinyei Társaság tiszteleti tagja
Szinyei Merse Pál Társaság VII. kiállitása.
Nemzeti Szalon, 1940. jan.febr.

NÉMET SZOBRÁSZ, XIX. század vége
Bemutatás a templomban
Fadombormű, félkörű felső záródással, 86 × 51 cm.
Utánzat a XV. század stiljében.

NÉMET SZOBRÁSZ, XIX. század vége
Fejereklyetartó, szent püspök
Fa, mag. 56 cm.
Utánzat a XV. század stiljében.

BOTTINELLI, ANTONIO (olasz szobrász, 1827—1898)
Modestia
(Női mellszobor.)
Márvány, mag. 69 cm.
Jelezve hátul: A. Bottinelli, Roma.
Lepold—Lippay XVI. tábla.

STROBL ALAJOS (magyar szobrász, 1856—1926)
Simor primás mellszobra (178. kép)
Bronz, mag. 87 cm.
Jelezve lent balra: Strobl Alajos Bp. 1881.
Radisich: A Simor-Múzeum. Művészi Ipar, II., 1887., 245. l. (Képe 243. l.) — Gerevich PA, 254. l.

Habsburgi József László mellszobra

M. D. K.

MINNIGERODE testő

Kőszeg, Donát kápolna 2 kép

Garas XVIII. 7+ 179, 237. l.

Missrigerode

Feto-

l:

Thürfelsödmäntel

234.l.

Erzsébet Királynéra vonatkozó Képeslevelező-lap gyűjtemény

VIII. 123.

ANTONIUS MINO MDK

budai kőfaragólegény Bernhard Ferretti mester szolgálatában. Él 1694.

O.L.Kam.Adm. Mem.u.Anbr. 3933.f. 56, 60 M.

MDKD

Mino da Fiesole
szobrász
egyik ismeretlen
követője faraghatta a nyirbátori papiszéket és szentségtartó fülkét.

Magy.Müv. Tört. I. /szerk. Dercsényi/ 278.o.

Mino da Fiesole

firenzei szobrász

egyik követője készitetette a nyirbátori /Báthori ma ref. templom kegyúri ülőfülkéjét és a szentségfülkét.

47.o.

Repr.: Kegyúri ülőped.

46.o. 39. kép.

Szentségtartó fülke.

47.o. 40. kép.

Entz-Szalontai: Nyirbátor. Bp. 1959.

M. D. K.

MINNICH szolnoki és kőtarogató

A lengyel Sztanykovánszky - neurópeleme paragrafusai

Ybl Ervin: Ybl Miklós 13.,

M.D.K.

Minnich Sobrán

készítette a tolna megyei Kajdacs körszépben lévő Szlankovánszky emlékkápolna oltár- és egyéb szobrászati díszítményeit. Az épületet Jbl Miklós és Ney Béla tervezték.

A Magyar Mérnök- és Építész-Egylet Közlönye, Bp. 1876. 10. köt. 526. o.

MDK

Minick
fametsző

fametszőmester a 40. években

Stella M: Morelli Q. fametsző művészünk
Lalála

Grafikai Szemle 1909 évf 4. 7 sl.

Patak Jenő

Minich szobrász/19.sz./müve a Képző müvészeti Társulat kiállitásán.

Főházosi Lapok 1864.I.XII.15.1192.old

MDK

Minnich Aladár építész

A Közmunkatanács uj szakbizottságai. Nemz.Ujs.
1938.okt.23. 15 l.

MDK

Münich Aladár épitész

Döntött a Luther-szobor zsürije. Magyarország 1938. október 15.

MDK

Münnich Aladár

Magyar Nemzeti Müvészet 1938. 4.sz. 65.l.

MDK

Minich Anna

Obuda, psszt.

N.Szal. őszi tárl. 192o. szept. 2o. l.

Minich Ágoston, szobrász,

. 1837 aug.12. Szécsényben /Nógrád m./. Az ottani körorvos fia volt. Iskoláinak elvégzése utánm postatiszt lett, de müvész-álmok nyugtalanitották állandóan. 1882. apja meghalt és ő 400,000 frt-t - akkor óriási vagyont - örökölt váratlanul. A vagyonhoz ugy jutottak,hogy Gyürky Ábrahám,a megye földesura potom pénzért eladta volt Minich körorvosnak,valamint Hoffmann és Jaulusz nevü helybeli lakosoknak a kisterenyei Baglyasalja-bányát,amelyet nem tudott müvelni. Ők hárman megalapitották a Baglyasaljai Kőszénbánya r.t. -t és ebből lett - néhány év mulva,külföldi tőke bekapcsolódásával - a Salgótarjáni Kőszénbánya r.t.,amelynek

Nagy-Szeben:

A háttérben van a tetem
ben elterülő alsó városból állo
a különféle templomok és aro
nen a részben az épületek kö
három asszony mosásával van
nyolc fogatos kocsi utasí, n
melyeknek tetejéről a brejár
gyeli meg, egy házaspár é
kép alatt:

„(Siebenbürgen.) Ansicht v
(Transylvanie)."

a bal sarokban: „L. Bey
a felső jobb sarkon: „94.
a legalól középütt: „Vie

Rézkarc, méretei a vm.
ben 37.2 : 44.5 cm.

4107.

400,000 frt-t érő részvényeit örökölte M.Ágoston 1882. A részvényeket nyomban eladta és Bécsbe költözött, ahol a képzm.akadémián Tilgner és Zumbusch tanitványa lett. Portrékat, aktokat mintázott, Bécsben ki is állitott. Hosszabb tanulmányuton járt többször is Olaszországban és - mint lelkes 48-as - évente meglátogatta Kossuthot Turinban. Magyarországra ritkán látogatott, de amikor hazajött, családja tagjait mintázta.

Róvay Mária közlése.

Dr Szerb Zsigmond közlése.

ibiu-folyó túlsó partján ~~terül el a vá-~~
t a Resinari s a Prezbe keszpéz épületei
ut (a mélyen beárgódó völgyben ferezik. Épü-
a templomok válnak ki. Az áthidalt folyó
ópos fogatú szekér hajt a vizen s az előtér-
~~rajta~~ épü kőtői innen egy lovas vágtat, mig az út
egy nő s a hid felől egy férfi s gyermekével
ik. Az égbolt fölhős. Felirata a kép alatt:

nannstadt"

"Beyer sc." olvasható.

er, méretei a vaslkeretben 8:14.2 és az
: 18.2 ¼m.

ra 4613

126/94 N= 245.

Münich József nehézmüvész új megbízásáról

Fővárosi tapsh 1868. XII. 13. 1145.

Hír

Minsching Balázs

kőfaragó

Sopron

1613. aug. 23.

polg. esküt

Házi

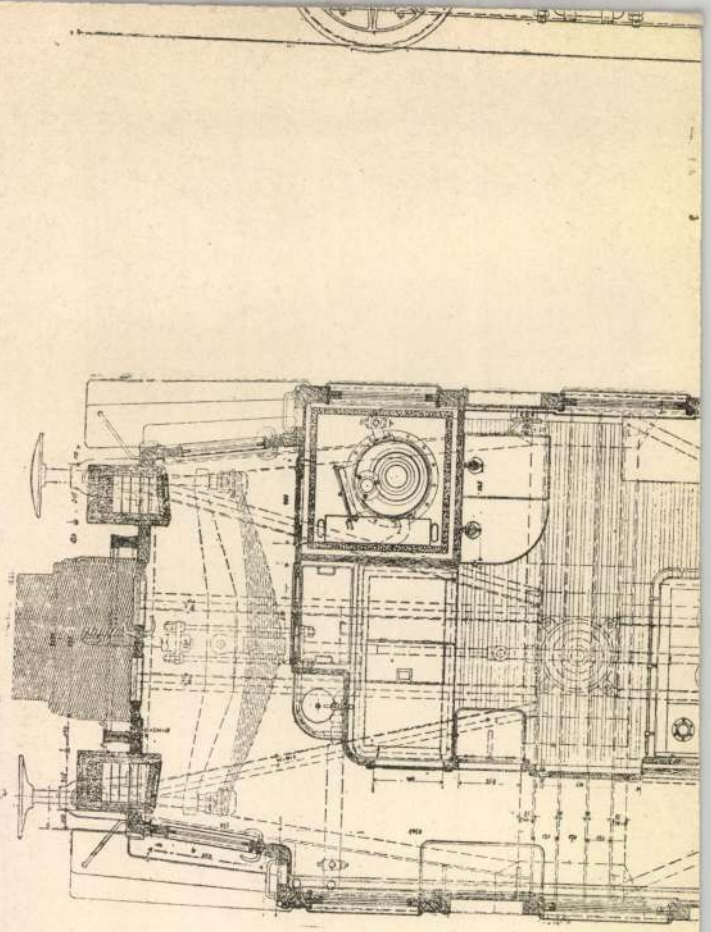

Magy. kir. ál

Mlinik Anselma

polg. isk. rajztanár

oklevelet kapott

1940-ben

Ferkápzomfoisk vk

1939-41. 175. l.

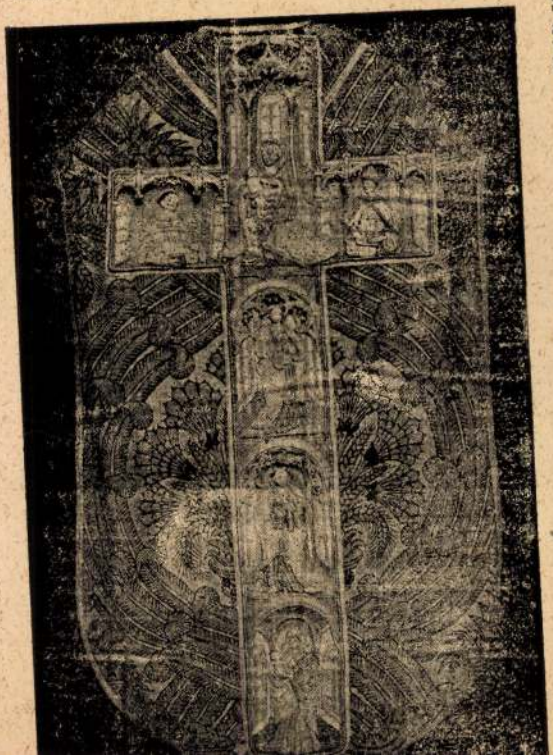

Szent
a ker
Mag.
Velen

MIS
szöv
bárs
XV
Kri
Ján
vízs
Pál,
Ma
Né
Az
dar

MDK

Minikusz János

A győr-kiskúti parkvendéglő tervpályázatán a 300 koronás első díjat Minikusz János és Stahl József kapta.

Művészet, 1905. 126.l.

M.D.K.

Minikusz János, mérnök

és Stahl József közös terve 300 koronás első díjat nyert a győr-kiskuti parkban célszerűen vendéglő pályázatán.

Vállalkozók Lapja, Bp. 1905. XXVII. évf.

febr. 22. sz. 10. old.

Minisàn Thorniel festi

Pásztortűz 1922. VIII. exp. I. r.
475. k.
Kulturkönyvtár

Mink A., grafikus

Honmüvész, 1834. 516-517.

Festészet.

Minne

NDK

A Képzőmüvészeti Muzeum uj kiállitása modern szobrok gyüjteményéből.Fenti müvész iszrészt vesz.

Esti Hirlap 214 sz. 1958. szept. 12 2 old.

MDK

Minne, George

Női fej, kőszobor

Négyalakos kut, gipsz

Képzőm. Társ. 1908/9. téli kiáll. kat. 48.l.

M

Maestro Mino sobrán

M. D. k.

dolgozat Métyés Mámsa

J. D. Fiorillo: Über einige italienische ....
Göttingen 1812, 20

MDK

Mino da Fiesole, szobrász

A mester egyik ismeretlen követője készitette a nyirbátori papi széket és szentségtartó fülkét.

A magyarországi müvészet története I. 300.l.
Bpest, 1961. II. kiadás.

MINSTER Pál, Morvaországból bevándorolt ácslegény, aki Egerben 1752-ben --+ Wildinger egri ácsmester segédjeként működik.

A Hevesmegyei Topográfia adatgyüjtéséből. Voit.

Münster Pál, ácslegény

M.D.K.

Morvaországból vándorolt Egerbe, ahol 1752-ben Wildinger egri ácsmester segédjeként működött.

Heves megye müemlékei I. irta Voit Pál,
Magyarország müemléki topográfiája VII. köt.
Szerk.: Dercsényi Dezső.
Bp. 1969. Akadémiai Kiadó, 369. old.

M.D.K.

Minszter János, egyházi és a egyházi püspöki püspöki szőlőház becslésének szerepel Berrával együtt 1757-ben

Heves megye műemlékei I. írta Voit Pál,
Magyarország műemlékei topográfiája VII. köt.
Szerk.: Dercsényi Dezső.
Bp. 1969. Akadémiai Kiadó,

313. old.
+ 369. "

MINSZTER János gyöngyösi ács. A gyöngyöspüspöki püspöki sőrház becslésénél --+ Bera Jakab--bal együtt szerepel 1757-ben.

A Hevesmegyei Topográfia adatgyüjtéséből. Voit.

M.D.K.

MINDUARINI építész

Löcsei mester

Pollák Manó építész át hatja a

hunfalvi Zsinagóga építőjének

Grünewald Fülöp - Mannheimer Ernő:

Budapesti zsinagógák Bp. 1945. 25. l.

Minzinger Károly, festő; szül. 1883 május 13-án Budapesten.

1903-ban és 1907-ben másolt a Szépművészeti Múzeumban.

MINYA MÁRIA

MŰVEI SZEREPELNEK A II. ORSZÁGOS KERÁMIA BIENNÁLÉN.

BOJÁR IVÁN: KIÁLLÍTÁSRÓL KIÁLLÍTÁSRA.

MAGYAR HÍRLAP, 1970. OKT. 14.

Kinya Márta

Mokkás tányérja (eml.)

szerepel az alábbi Katalógusban

az Ernst Múzeumban

Fülöky András: Fiatal iparművészek

Négyrabadság 1970 VII. 10

Minya Mária, keramikus

MDK

Mokka kénlete jó.
(Ernst Miriam.)

Székely András: Fiatal iparművészek

7.

Népszabadság, Bp. 1970. júl. 10.

MDK.

Minya Mária

Gyulán gyermekrajzkiállitáson dijat nyert

Délmagyarország 1965 május 18.lap -

Minya Mária

Munkácsy Mihály dijat kapott

Magyar Hirlap 198o.4.3.1o

Minya Mária, [ ]

Írói - adósnyek 2

Pap

Sensey Gabriella – Minya Mária: Élhetnék 131

Lábtoklász, Bp. 1979. ápr.

Minya Mária, ~~özv.~~ ipari tanuló

L: Kornis Dezső

–: Átadták az idei ÿbl-díjakat 1.

Esti Hírlap, Br. 1980. márc. 31.

Mínya Márta keramikus

a kispesti Képző-és Iparművészek Csoportjának tagja

-emlitve: Szakolczay Lajos:Kispest és a kisember c. cikkében

Budapest 1981/7

Minya Mária, igazmű vez.

L: Borbás Tibor

—: Az 1980. évi Munkácsy Mihály-díjasok 5

Népszabadság. Bp. 1980 dec. 3.

Minya Mária, ipari munkavezető

L. Bajnay Zsolt

–: Altadták az idei kőrös a Ferenc, – – díjakat 4.

Népszabadság Bp. 1980 ápr. 1.

Minya Mária, iparművész

L: Borbás Tibor.

- : Munkácsy Mihály-díjas

Esti Hírlap, szv. 1980. ápr. 2.

4.

Minya Mária, iparművész keramikus

MINYA MÁRIA

Kell egy csapat

Minya Mária ízléses, nemes egyszerűségű, praktikus edényei gyorsan népszerűvé, keresetté váltak. A fiatal keramikusnő 1970-ben kapott diplomát az Iparművészeti Főiskolán. Szerencsére olyan munkahelyre került, ahol szükség volt szakmai tudására, elképzeléseire, s ahol nem csupán önmagának, hanem jószerivel az egész országnak tervezhetett. A főiskolán hozzá hasonló gondolkodású szellemi társakra lelt. Így többen határozták el, hogy elkészítik a házgyári konyhaprogram edénycsaládját. Szociológusok, pszichológusok, konyhatechnológusok véleményét is felhasználva, kérdőíves felmérésre támaszkodva — ki mit, hogyan és miből főz —, a beépített konyhabútorokhoz, az új háztartási gépekhez, a módosult étkezési szokásokhoz, napjaink életritmusához igazodva együttesen tervezték meg az edénycsaládot. Úgy, hogy a citromfacsarótól kezdve egészen a kávékiöntőig egymással formai összhangban levő, jól társítható, praktikus konyhai edényeket, használati tárgyakat adjanak kezünkbe. Minya Mária a kőedényeket tervezte meg ebben a sorozatban. Másik ismert, szép munkája a Semsey Gabriellával közösen formált variakészlet. Olyan tárgyak együttese, amelyet a reggelizéstől az esti étkezésig egész nap használhat a család.

— Egy iparművész akkor érzi igazán jól magát és mer újabb, merész feladatokra vállalkozni, ha elképzeléseit nagy sorozatban valósítják meg — mondja a Munkácsy-díjjal most kitüntetett művésznő. — Ilyen tekintetben is ideális partnerra találtam a Kőedény- és Csiszolókorong Gyárban. Munkámban, bár voltak komoly vitáim is, nemcsak az ott kialakult légkör segített, hanem a munkások is, akiktől igen sokat tanultam. Hiszen nem elegendő csupán a művészi elképzelés, tudni kell azt is, hogy a megvalósítás miként lehet a legcélszerűbb. A főiskola óta a gyakorlat sokmindenre megtanított. Azt hiszem, az iparművész ma már nem dolgozhat egyedül, kell egy jó csapat, szükség van a társakra, a közös teremtés boldogító örömére.

Két másik kollegájával együtt tervezte meg az óvodai és iskolai étkeztetés edénycsaládját is. Itt különösen nagy volt az iparművészek felelőssége,

Kel

Esti

4.

2.

SEREGI LÁSZLÓ

Erkel Ferenc-díjas koreográfusnak, a Magyar Népköztársaság Kiváló Művészének, a Magyar Állami Operaház balettigazgatójának; klasszikus és mai balettművek színrevitelében elért koreográfusi eredményeiért.

SZILÁGYI DEZSŐNEK,

az Állami Bábszínház igazgatójának, a Magyar Népköztársaság Kiváló Művészének; a hazai bábművészet fejlesztéséért, nemzetközi elismertetéséért, művészetpedagógiai tevékenységéért,

a Magyar Filmgyártó Vállalat Balázs Béla-díjas filmrendezőjének, a Magyar Népköztársaság Érdemes Művészének,

KOVÁCS ANDRÁSNAK,

a Magyar Filmgyártó Vállalat Kossuth-díjas filmrendezőjének, a Magyar Népköztársaság Érdemes Művészének,

MÁRKUS LÁSZLÓNAK,

a Madách Színház Jászai Mari-díjas színművészének, a Magyar Népköztársaság Érdemes Művészének,

MAROS RUDOLF

Erkel Ferenc-díjas zeneszerzőnek, a Liszt Ferenc Zeneművészeti Főiskola nyugalmazott egyetemi tanárának, a Magyar Népköztársaság Érdemes Művészének,

Minya Mária, [ ]

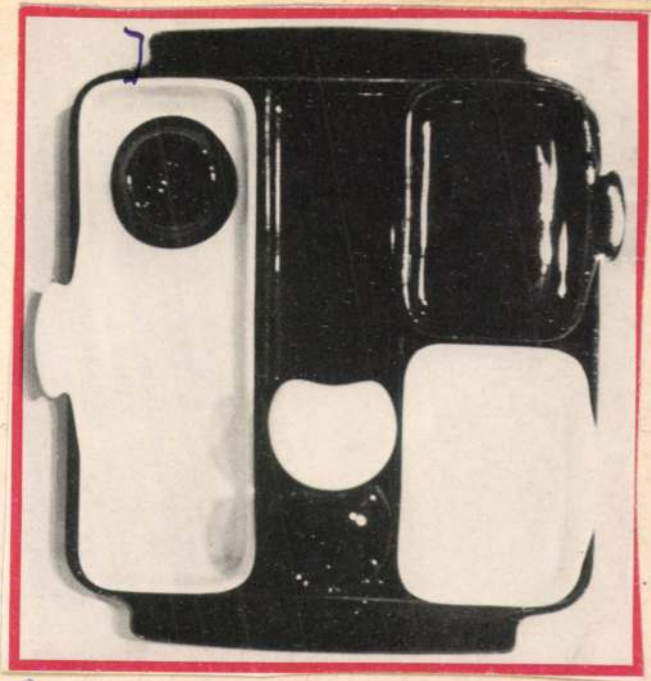

Minya Mária: Reggeli

Látóhatár, Bp. 1979. ápr.

Minya Mária, [ ]

Lentapéta és hőálló tál

Nívódíjas ismerősök

Részlet a kiállításról.

1978-ban született *rendelet* a formatervezési nívódíjak alapításáról, 1979-ben tették közzé első ízben e nívódíj elnyeréséért meghirdetett nyilvános *pályázatot*, 1980. április 4-én *adták át* első ízben a nívódíjakat, s íme, a nívódíjas alkotók munkái máris megtekinthetők az Ipari Formatervezési Tájékoztató Központ, a Design Center *kiállításán*.

Három csoportba oszthatók ezek a nívódíjas formatervek, tárgyak. Az első csoport a kiállításlátogatóknak ismerős. Reprezentánsa az ipari formatervezésnek, ezt csodáljuk a Műcsarnokban, ezt dicsérjük az Otthon kiállításon. Esetleg úgy ismerjük, mint Az év legszebb termékét vagy BNV-díjas művet. A második csoport a kirakatból köszön vissza: a Nomád ing és Fabulon babaápoló flakoncsaládja nemcsak kirakati tárgy és reklámtéma: hordott, használt darab. Ha úgy tetszik: ezáltal elnyerte a közönség nívódíját — ha lenne ilyen.

Végül a harmadik csoportba az ismeretlenek tartoznak. És nem csak azért, mert az FDKZ 806 W4×4 nagy aszinkronmotorral kevesebbszer találkozunk, mint a porcelán teáskészlettel, hanem mert ha találkoztunk volna is vele, néhányukat nem értékeljük ipari formaként. Ez utolsóhoz válogatva először a példákat: Török János kavicsfigura sorozata (Zsolnay Porcelángyár) kedves, humoros kisplasztika és — antidesing. Lévén az ipari forma meghatározásának teljességgel ellentmondó, nem használati tárgy. *Németh Magda* az Ajkai Üveggyárban készített centrifugázott és sajtolt tálkészlete, hozzá hasonlóan — bár ez használati tárgy — formailag bonyolult, egyedi beavatkozást igénylő munka.

Sajtolt tálkészlet

Az elbírálók — és a díjat odaítélők —, a könnyűipari, az építésügyi és városfejlesztési, a kohó- és gépipari, valamint a nehézipari minisztérium számára nem lehetett könnyű a helyzet. Hiszen figyelembe kellett venniök a design általános ismérvei — a célszerűség és az esztétikum — mellett további sajátos, itt és most különösen érvényes szempontokat: kifogástalan műszaki előállítás, gazdaságos gyártás és előnyös értékesíthetőség. És ezek a szempontok megegyeznek például a Budapesti Nemzetközi Vásár díjai odaítélésének feltételeivel.

De lássuk a figyelemre leginkább méltó tárgyakat: *Szekeres Károly* (FIM Városlódi Majolikagyár) barna kőedényeket mutat be, főzésre, sütésre és tálalásra alkalmas darabokat. A skandináv formavilág ihlette „család" hőálló, felválthatja a tarkavirágos opál jénait, visszafogott, matt, barna színével alkalmazkodik a terítékhez.

Skandináv színvilág

Jó ideje példa a magyar formatervezők számára a skandináv színvilág; ezt bizonyítja a Lenfonó- és Szövőipari Vállalat kollektívája által tervezett lenkarakterű lakástextil-sorozat is, amelyben a lennek, ennek a semleges, mégis változatos — bézs, drapp, okker — anyagnak színvariációit használták fel. A fényáteresztő és sötétítő függöny mellett ott van a már egyszer díjazott lentapéta is. (A vásárlót, aki ilyet szeretne, mégsem a nívódíj vígasztalja meg, hanem az a néhány nap óta olvasható hirdetés, amely felvilágosítást ad megvásárolhatóságáról.) *Semsey Gabriella* és *Minya Mária* (FIM Gránit- és Csiszolókoronggyár) étkészlete éppúgy beleillik ebbe a sorba fehér barna egyszerűségével, mint *Farkasinszky Zoltán* — itt sajnos csak fotón látható — Réka elnevezésű, elemes és elmés szekrénysora.

A díjakat ezúttal először ítélték oda. Először kíséri majd megkülönböztetett figyelem a NIF — nívódíjas ipari forma — jellel ellátott termékek útját.

A figyelemből siker is lehet. Talán legközelebb.

Torday Alíz

2

nia *Korutürk* államfő utódát. A 67. szavazás során *Muhsin Batur*, a Köztársasági Néppárt jelöltje 214 szavazatot kapott, míg az Igazságpártot képviselő Sadettin Bilgicre 176 szavazat esett. A 68. szavazás érvénytelen volt, mivel túl kevesen vettek benne részt. A parlament ma újabb szavazást tart az államfő megválasztására.

genforgalmi
uvaitban

szakmai napok kezdődtek a ágos Idegenforgalmi Hivatal retné felhívni a közel-keleti rországi pihenés, elsősorban bekötött látogatás, a gyógy- heraton Hotelben az Ibusz, tervekkel és szerződési ajánakembereket, az újságírókat tálja.

a *kuvaiti programban sze- Minisztérium képviselőjének ött a gyógyszállóláncfejlesz-* dégek válogathatnak a manem hiányzik a cigányzene

Egy hét múlva
kapunyitás

Százezer jegy kelt el elővételben

A tavaszi BNV-n kiállításra szánt áruk mintegy 70 százaléka már megérkezett a kőbányai vásárközpontba, ahol teljes erővel díszítik, csinosítják a kiállítási standokat, hogy

egy hét múlva, május 21-én, a nyitáskor már minden készen fogadja a látogatókat.

A leendő látogatók munkahelyei is készülnek a nemzetközi szakvásár áruajánlatának szervezett megtekintésére, a tapasztalatgyűjtésre. Ennek érdekében eddig a vállalatok, szövetkezetek és a különböző intézmények *elővételben mintegy 100 ezer belépőjegyet vásároltak dolgozóiknak;* tulnyomó többségben — csaknem 70 ezer — szakmai jegyet. Az elővétel megkönnyítésére a Budapesti Közlekedési Vállalat mintegy 20 ezer jegyet vett át a Hungexpo-tól, s a forgalmi csomópontokon, a végállomásokon, várhatóan holnaptól megkezdi az árusítást. Hasonlóképpen az Ibusz budapesti és vidéki irodái is felkészültek a szakvásári programokra. A vásáron nagy teret szentelnek a szakmai programoknak,

így a nemzetközi seregszemlén öt alkalommal rendeznek szakmai napot.

A szakmai programok, előadások, tanácskozások, filmvetítések lebonyolítását segíti *a K-jelű épületben berendezett nagy konferenciaközpont*, amely négy nyelvű közvetítésre alkalmas tolmácsberendezéssel és öt különböző tárgyalóteremmel áll az érdekeltek rendelkezésére. (MTI)

SZOVJET—AFGÁN KE

Csúcsfo
Hairat

Moszkva, május 13.

Hairatan, a Szovjetunió és Afganisztán természetes határát képező Amudarja folyó kikötővárosa most

Afganisztán kereskedelmének fő ütőere.

Kispest ajándékaként szerdán felavatták Zalaegerszegen Minya Mária Munkácsy-díjas keramikus térplasztikáját. A tízéves testvérvárosi kapcsolatokat szimbolizáló mű a Kispest utca mellett kialakított kis parkban kapott helyet.

◆

Magyar Nemzet 1983. VIII. 18.

Minya Mária

Minya Mária kerámikusművész tárlata nyílt meg pénteken a békési galériában.

Magyar Nemzet 1984. XI. 3.

MINYA Mária Keramikus

KISPEST AJÁNDÉKAKÉNT felavatták Zalaegerszegen Minya Mária Munkácsy-díjas keramikus térplasztikáját. A tíz éve testvéri kapcsolatban levő két város összetartozását jelképező mű a Kispest utca melletti parkban kapott helyet.

Népszabadság 1983. aug. 18.

A Fészek tisztelettel meghívja Önt

MINYA MÁRIA
keramikusművész

kiállításának megnyitására

1993. április 21-én $18^{\underline{00}}$ órakor

HERMAN TEREMBE
(VII. Kertész u. 36)

Megnyitja

Jánossy György
építész

Megtekinthető:
ápr. 21-től
május 7-ig
naponta $14^{\underline{00}}$ - $20^{\underline{00}}$ között
kivéve szombat vasárnap

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HIRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726
1971 NOV 2

BÉKÉS MEGYEI NÉPÚJSÁG

Minya Mária

1021

Minya Mária Figura

Hús

Bucsa tanácsána

1951 október hónapját mutatta a naptár, amikor egy koromfekete hajú, 24 éves fiatalember jelentkezett a községi tanács akkori elnökénél, hogy új munkakörét elfoglalja. Szeghalomról érkezett, agrárproletár szülők héttagú népes családjából a legidősebb gyermekként kinek keresetére nagy szükség volt odahaza.

Az új munkakör nem volt valami csábító azokban az esztendőkben, mert pénzügyi csoportvezetőnek lenni a beszolgáltatás, padlásseprés időszakában, nem tartozott a legnépszerűbb feladatok közé. Két kemény esztendő telt el ebben a munkakörben, amit 1953-ban a vb-titkári teendők ellátása váltott fel.

— Hogyan emlékszik vissza az ellenforradalmat megelőző évekre? — kérdeztük.

— Csak azok érzik igazán, akik részesei voltak az akkori munkának, hogy milyen bonyolult feladatot jelentett naponként birkózni egy község ügyes-bajos dolgaival, s ezzel párhuzamosan állandó ideológiai munkát folytatni a jelentkező káros nézetek ellensúlyozására. Egyébként nagyon érdekes, hogy maga az ellenforradalom a községben szinte páratlan csendességgel zajlott le. Ez arra enged következtetni, hogy a megtévesztettek többsége még a legsúlyosabb időszakokban sem a kommunista eszme e hanem a demagóg e lyása alatt állt. Az szont határozottan ben voltak, amit ké getelődésük, kudarcu

— De térjünk bé pokra s folytassuk hogy mit sikerült n ni az alatt az egy é amíg vb-titkári teend

— Teendő volt bő a község olyan speci ben volt, hogy mind zást újként kellett mert nem volt olyan jektum, amit átalak lamilyen célra haszn volna. Így került so orvosi lakás építésér mes általános iskol sítására, gyógyszertár váróterem, valamint ter hosszúságú beton építésére. Természet csak a nagyobb b ezek mellett számos adat is megoldást ny lyos ezreket igényel mondhatom el azo kommunális feladata lósításában minde számíthattunk a lak dalmi munkájára, v rási és megyei szer ügyi támogatására.

— Ha jól számol éveket, akkor 1963-t denem, a tanácsi mu érhető legmagasabb

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

Minya Mária

ÉLET ÉS IRODALOM

1021

Minya Mária: Illusztráció

ott helyek

dás alapja." Tudományos
ként használják fel azt a
másukat, hogy „mai társa
inkban az osztályhoz tartozá
rmelő eszközökhöz való vis
termelő eszközök köztulaj
következtében elvesztette a
sákmányoló osztálytársadal
ban játszott döntő szerepét a
sadalmi tagolódás kialakításá
S elsietik a vizsgálati hipoté
ket: „adott körülményeink köz
a végzett munka jellege az első
rendű meghatározója a társadalmi
rétegződésnek."

Az ember nem tud megszaba-
dulni attól a benyomástól, hogy a
szerzők célunkat: az osztálytalan
társadalmat már megvalósulva,
vagy már-már megvalósulva lát-
ják. Azt hiszik, hogy a köztulaj-
don — amit ők adottnak vesznek
— egy történelmi mozdulat követ-
kezménye; talán az államosításé. S
elfelejtik a közbeeső periódust.

Lehet-e, hogy én tévedek és már
egészen megvalósult nálunk a ter-
melőeszközök köztulajdona és
megszűntek az osztályok?

Dehát akkor miben áll a szo-
cialista társadalom átmeneti jel-
lege? Mi az a feladat, melynek
végrehajtására — ahogy Lenin ta-
nította — egy egész történelmi
korszakra van szükség a proletár-
diktatúra kivívása után? S hát
mivel foglalkozunk most, ha nem
az átmenet feladataival?

*(A cikk folytatását következő
számunkban közöljük.)*

esek

os rangsorolás. Mi több, a felnőt-

folytatódott a kerekasztal-beszélgetés
fő téma — a költészet egyetemessége és nemzetköziségé — mellett, ennek részeként, tovább beszélgettek a műfordítás gondjairól és napirendre került a főtéma néhány újabb ága: a történelmi valóság tükröződése a jelenkori költészetben; a modern és hagyományos formák viszonya, kölcsönhatása s végül a magyar költészet kapcsolata az európai költészettel. A tanácskozás e három napján huszonhatan szólaltak fel. *(Forbáth Imre, Miron-Radu Paraschivescu, Artur Lundkvist, Devecseri Gábor, Guillevic, Dora Teitelboim, Boldizsár Iván, Angelo Matacchiera, Alekszandr Gerov, Ungvári Tamás, Radó György, Alekszej Szurkov, Vihar Béla, Zvonimir Golob, Cs. Szabó Béla, Simon István, Sőtér István, Mihai Beniuc, Robert Gof-*

1971 OKT 2.

7021

Minya Mária

Minya Mária

Álom

a megyei
csnokkal

n végez-
kereskedőt
tt esetben
don védje
ógiai és
l az árú-
őt az ő
összefüg-
tási rend-

an a kite-
adás vég-

hetséges biztonságosan elzárni a különböző biológiai, vegyi és sugárzó harcanyagok elől. Is-mernie kell a legelemibb egészségügyi és segélynyújtási tudnivalókat. Azt is, hogy a háziállatokat hogyan védje meg a mérgező harcanyagok hatásától.

A negyedik csoportba a tanulóifjúság kiképzését hatjuk végre. Ezzel van a legkevesebb gondunk. A pedagógusok már

Politikai megbízottak

A polgári védelem több mint évtized távlatában bebizonyít létjogosultságát a hátország v lemfeladatainak megszervezésé Az egyik legnagyobb tömeg magába foglaló szervezetté Jelentős szerepe volt az 1970. árvizvédelmi munkákban is.

A polgári védelem megnöv dett feladatai megkövetelik, hc tömegmozgósító és felvilág munkában a párt 1969. augu 13-i határozatának szellemében minőségi változás következzen be.

E minőségi változás egyik jelentős apparátusát képezi a most szervezett politikai megbízott állomány.

A Polgári Védelem Békés megyei Parancsnokságának az a kérése, hogy a politikai apparátus valamennyi tagja felelőssége teljes tudatában szervezze és irányítsa állománya politikai nevelését párttunk, kormányunk határozatainak, intézkedéseinek végrehajtására.

A parancsnoki állománynak és az irányító törzsnek nyújtson haté-

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HIRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726
BÉKÉS MEGYEI NÉPJSAG

Minya Mária, keramikus

Új alkotások, megnyílik a Budapest-kiállítóterem

Ülést tartott a fővárosi tanács végrehajtó bizottsága

(Munkatársunktól.)

A fővárosi tanács végrehajtó bizottságának szerdai ülésén áttekintették, hogy az elmúlt évben milyen közterületi, képzőművészeti alkotásokkal gyarapodott Budapest. Tavaly 18 szobrot, mozaikot, domborművet, síremléket állítottak fel. Kiváló művészek alkotásai kerültek Budapest új lakónegyedeibe. *Somogyi József* Bartók Béla-szobrát a Feneketlen-tónál állították fel, *Seregi József* Anya gyermekkel című alkotását az erzsébeti városközpontban, *Minya Mária* kerámia kútját a Sugár üzletközpontnál. Új képzőművészeti alkotásokkal gazdagodott az újpalotai lakótelep, a XXII. kerületi városközpont, a Centenárium lakótelep is.

Ebben az esztendőben 11 millió forintot szánnak a várost szépítő képzőművészeti alkotásokra. Várhatóan elkészül *Szilágyi Péter—Parizán-Kő Pál:* várostörténeti kompozíciója, mely Újpestet díszíti majd, *Makrisz Agamemnon* díszkútja, melyet a Rákóczi térre szánnak, *Búza Barna* új alkotása, a Lány mandolinnal, amit a Havanna úti lakótelepen állítanak fel, *Szabó Gábor* Sellő szobra, melyet a III. kerületi Május 9. parkban láthatunk. Helyükre kerülnek a városligeti ivókutak, új szobrot kap a Kelenföldi lakótelep, elkészül *Kiss István* Munkások című alkotása, *Kalló Viktor—Skoda Lajos* Mártíremlékműve, Kodály Zoltán emlékszobra.

Döntött arról is a fővárosi tanács végrehajtó bizottsága, hogy a Belváros szívében a Szabad sajtó út 5. szám alatt megnyíló kiállítóterem a *Budapest* elnevezést kapja. Ebben a régen várt bemutatóteremben a fővárossal kapcsolatos időszerű városfejlesztési célokat, feladatokat, terveket és eredményeket reprezentáló építészeti, képzőművészeti pályázatok anyagait mutatják majd be, lehetőséget teremtve a lakosság véleménynyilvánításához. Az elképzelések szerint képzőművészeti kiállításokat, fotótárlatokat is rendeznek majd, felvonultatva az elkötelezett alkotók jelentős munkáit.

Ebben a kiállítóteremben kerülne sor a világ ide látogató nagyvárosainak reprezentatív bemutatóira is.

—: Új alko

Nizsz

Kínai provokációk Vietnam ellen

HANOI TUDÓSÍTÓNKTÓL

Kína a legutóbbi három hónapb mind a katonai, mind a diplomác mind pedig a belső felforgatás fro ján folytatta a Vietnam erejének f őrlésére irányuló tevékenységét hangoztatja egy Hanoiban kiad hivatalos közlemény.

Az északi határtérségben folyta dott a kínai csapatösszevonás, Pek jelentős erőket összpontosított, p vokatív hadgyakorlatot tartott, ka tonai rendeltetésű utakat épített, e dítményeket létesített, s így kísér te meg fokozni a Vjetnamra gyal rolt nyomást. Kínai csapatok tart megszállva — immár háromneg éve — Lang Son vietnami tartomá különböző magaslatait, onnan re szeresen ágyúzzák a környéket, p gári személyeket ölnek meg, hurc nak el. A tengeren 1700 alkalom

Minya Mária

Textilművész

Formatervezői és gyártmányai a Dorottya utcai kiállítóteremben.

A. J.

Kiírás
1984 szept. 10.

Minya Mária étkészlete, 1980

KÉT KORSÓ KÖZÖTT
2000

Elárasztottak bennünket szenzációkkal, visszaemlékezésekkel, leleplezésekkel, s ez egyre fárasztóbb, bár természetes, hisz ha valahol évekig nem lehet beszélni, ott az első adandó alkalommal — az ingaelvnek megfelelően — szinte mindenki indulatosan, zavarosan, dadogva, sér-

Minya Márta

Minya Márta kerámiakiállítása Gyulán az Erkel Művelődési Központban december 2-án megnyílt.

— : Kiállítási naptár
Művészet, 1977. december - 48 kép.

Meinya Maria

Meinya Maria és Szilágyi András a megyei Hungária szálloban látható mozaikja mellett.

Vadas József: Imaginárius térben.
Művészet, 1978. március – 11 lap.

Minya Márton
yarnünven

Méltatás.

Balogh Elemér: Műrészek a gyárban! ?
Ify Tukor, 1978. június 11-12. lap.

Minya Márta

Művei szerepeltek a "Békés megyei művészek szobrai és plasztikái"c.kiállitáson,Békéscsabán 1978-ban.

-Katalógus a könyvtárban-

Minya Mária

Peti János festőművész az ujpesti Mini Galériában junius 25.-ig,
Romvári János festőművész a tüki Művelődési Házban junius 30.-ig,
Balla Demeter fotóművész a székesfehérvári István Király Muzeumban julius 10.-ig,
Minya Mária és Lovas Ilona iparművészek a kőszegi Zwingerben augusztus 10.-ig
Réti Zoltán festőművész a balassagyarmati Palóc Muzeumban szeptember 2.-ig mutatja be műveit, -közli a lap a kulturális eseményeket ismertető rovatában.

Élet és Irodalom, Bp. 1978. juni. 17.
XXII. évf. 24. sz. 8. lap.

Minya Mária
iparművész

A Fotóklubban rendezett
„10" kiállítás című kiállításon
részt vett.

Bereczky Loránd: Magyar design?
MŰVÉSZET, 1973. január - 9.oldal

Minya Mária

ettől kezdve szerepel a
„Diplomamunkák Vállalata” az Iparművészeti Főiskola

Magyar Nemzet 1970 január 23
4. old

Mihye Mária

Kompóniróje

Szerepel a II. Orsz. Kerámia

Biennálén Pécsett

TJ.

Tatabánya - Tatabánya

1970 XI. 24

Minya Mária, [ ]

L: Papp Oszkár

Rózsa Gy.: Romanc, üveg építészet 13.

Népszabadság, Br. 1978 jan. 8

Munga Mária

Megbízást kapott Munga Mária és Szikszay András, hogy Szegeden a Hungária Szálló homlokzatára 9 db. mozaikot készítsen.

—: Közteri munkák.

Művészet, 1977. november - 48. lap.

Mirya Maria

a Villányi Szobrászati Alkotótelep 1973. évi munkája és a Siklós Szobrászati- és Kerámiatelep munkájának közös értékelése – valamint a kiállítás ünnepélyes megnyitója, melyen szerepel műve.

Meghívó

1973. okt. 30.

Minya Mária

Emlékre

A Magyar Képzőművészek
Szövetsége Iparművész
Titkárságának Tájékoztató 1970. IV. 28.

Mihaya Mária

Emlitve

A Magyar Képzőművészek
Szovetsége Párt- és
Tömegszervezeteinek Tájékoztatója

1970. IV. 25. l.

Minya Mária

Kemény György fiatalkori
levelezése prepró/szerepel
az alább. társaságon

Beke Károly: Fiatal művészek
Szemléletük. Jászberény 1970 dec

mappa Építőművészet 1971 2s.
55 old.

Minya Mária
grafenus

H.DK.

„Jelmsztrécié"

Élet és Irodalom, 1966. okt. 29 - 1 lap

Minya Mária

nevét és munkáit emliti , méltatja

Beke László: Fiatal iparművészek kiállitása. Jászberény, 1970.december. - Magyar Épitőművészet, 1971. 2.sz. 55. 11

Minya Mária

Tanulmány

Nemzeti és Kisebbségi Stúdiók Központja

Művelet
90/1

Megkezdt kérő
aláír

Minya Marda

Mónya Márta

müvei szerepelnek az "Edénykultura"

c.kiállitáson,a Mücsarnokban

Magyar Nemzet 1972 március 25 4.old.

Minya Mária

Ambrus Éva, Szekeres Károly müvészek, a Finomkerámiaipari Müvek tervező kollektivája megkapta az idei SZOT-dijat, Május elseje alkalmából,-közli a lap SZOT-dijasok cimmel.

Élet és Irodalom, Bp. 1974. május 4.
XVIII. évf. 2. lap. 18. sz.

Minya Mária

/Gránit Csiszolókorong és Kőedénygyár/
deényei szerepeltek a FIM bemutatótermében
rendezett kiállitáson.

Magyar Hirlap 1974 292/6

Minya Mária

Edénytervező, vésőtvős a kiállítások

Jubileumi parnművészeti kiállítás
1975. Miskolcon, jún – júl.

Kimnya Márta keramikus

L.: Gádor István

Rózsa Gyula: Kerámiák....

NÉPSZABADSÁG, 4.

Bp. 1975. nov. 14.

09

Mrinya Mária
iparművész

Kerámia étkészlet
" (repro)

Berecsky Loránd: Magyar design?
MŰVÉSZET, 1973, január - 9.oldal

Minya Mária

"Dekorativ hatásu kompozició"-kat több müvész munkájával kapcsolatban, elismeréssel emlit meg Vadas József: "Kék vágy" c. kritikájában, mely a békéscsabai Munkácsy Mihály Muzeumban rendezett Alföldi Tárlatról szól. Az egyes müvészek munkáját külön nem ismerteti.

Élet és Irodalom, Bp. 1973. május 19.
XVII. évf. 2o. sz. 12. lap.

Minya Mária

Eftrsédényei szerepelnek
a Fészerben rendezett Formatervezési
Kiállításon

Nógrádverőce 1972 november 10
T. old.

Minya Mária, a Kupeszi Gránit-Műrölőkorong- és Köszörűgyár tervezője

Máj. 1. alkalmából az idén 14-szer adtak át a SZOT iro-dalmi és művészeti díját. A Finomkerámiai Művek tervező kollektívája is SZOT-díjak kapott három tagja az országkö-rbörző pontján dolgozik, de közös kiállításokon ott szerepelnek, közös elképzeléseik, céljaik vannak és közreműködnek a Szilikátipari Kutatóintézet Szaktechnikai szakcsoportjában.

G. Szabó László: SZOT-díjas a Finomkerámiaipari Művek három tervezője.

Építők Lapja, 1974. máj. 6.

Minya Mária, a Finomkerámiaipari Művek termelője

vezetőn kiválasztják a 1974. évi SZOT-díjasat. – SZOT-díjat kaptak ki a SZOT elnöksége a Finomkerámiaipari Művek termelőkollektíváját, melynek tagjai: Trubrus Éva, Minya Mária, Snekeres Károly.

Nyírszőlős, 1974. május 1.

Ilkuya Mária

Kerámia és textilek szerepel
a Fényes Klub „Magyar design” c.
kiállításán

Magyar Nemzet 1972 October 22
G. Old.

Minya Mária

Étkező- és fürdőszobabútorai (sötétkék-fehér-fehér darabok) szerepeltek a Divatcsarnok Lotz-termében rendezett kiállításon az Amfora és az Ipari Nagykereskedelmi Vállalat rendezésében.

D.N.: Terített asztal; Ipari Műcikk, 1972. 3. sz. 24. l.

Minya Mária

Az idei pécsi kerámia biennálén szerepelt egyrészt falikerámiája. (emlékez.)

Felkete Judit: A pécsi biennálé.

Magyar Nemzet, 1972. szept. 14.

Minya Mária, kerámiaművész

Tizenöt kispesti képzőművész kiállítását rendezték meg Halaszthegyen, a Megyei Műv. és Tanf. Ház Központ kiállítótermében.

Minya Mária tinta, vemes formájú edényei szerepelnek a kiállításon — Még sokan emlékeznek arra az eseményre, amikor Minya Mária kerámiaműves plasztikáját avatták fel a halaszthegyi Kispest utcában.

(emlitve).

Halai Hírlap, 1984. jan. 21.

Nimya Mária beramikus

Aradi Nové cirke (12-H. old.)

Műrészet 14 f 3 fellius (László Máriával Szlovákiából)

Minya Marina
keramikus

Minya Márina fehér hőedény alap anyagból készült tányérvázaosztója és sötétkék falburkolója, valamint Falképe látható a biennálen.

Havas Valéria: A III.pécsi kerámia bienháléról.
MŰVÉSZET, 1972.október-november - 37.oldal

Minya Mária

VARIA - kézirlete (repr.)

Munka, 1974. 6. 40. old.

Mihya Mária
Kerámikus

„Falburkolat" (repro)

Radocsay Dénes: 100 éves az Iparművészeti Muzeum.
MŰVÉSZET, 1972.október-november 31.oldal

Minya Mária

Fürtös György, Vértesi Nándor, J. Móker Zsuzsanna, W. Kálnán Anikó, Schrammel Imre, Benkő Ilona, Borsody László, Csekovszky Árpád, Majoros Hédi, Majoros János, N. Szonntag Éva, Kigyós Sándor, Gádor István, Gorka Livia, Németh János, Geszler Mária, Szekeres Károly, Minya Mária művészeket sorolja fel a kiállitól közül Vadas József: "Sápadt kerámia" c. kritikájában, mely a negyedik ~~es~~ országos kerámiai biennálét ismerteti.
A pécsi Janus Pannonius Muzeum Déryné utca kiállitótermében bemutatott művekről készült beszámolót, lásd: Gádor István nevénél.

Élet és Irodalom, Bp. 1975. nov. 1.
XIX. évf. 44. sz. 13. lap.

Mátyás Mária

A Gránit Szövetkezet és Kő-
edénygyár étkezőcsaládjának
tervező konzultánsa Mátyás Má-
ria.

Bárkányi Attila: Minta-családok.
Művészet, 1977. augusztus - 14. oldal.

Minya Mária keramikus

Negyedik alkalommal nyílt meg Pécsett a kerámia-biennálé, melyen szerepelnek a művész művei: jó arányú fehér étkészletek. (emlitve)

Sándor Sándor: Képzőművészeti Krónika. Jelenkor, 1976. 1. 66. old.

Mónya Mária, keramikus

h.: Vigh Éva

5.

Koczogh Á.: A pénz ....

Népszava, Bp. 1975. nov. 21.

Minya Mária, kerámikus

L. : Kő Pál

Kádár I. : Képzőművészeti . — . 63-66.

JELENKOR, Pécs, 1976. január XIX/1.

Illinyi Mária, szemléltető, grafit

A Kertészeti Kutatóintézet területén máj. 24-én megnyílt tárlatkiállítás kistermében szerepelt alkotása.

Nagy Albert: Porcelánok, kerámiák a tárlatkiállításon.
Mestermunka, Budapest, 1942. jún. 14.

keramikus MKT

MINYA MÁRIA

1946 november 6-án született Békésben. Iparművészeti Főiskolán a porcelán-tervező szakon végzett. 1970-82-ig a GRANIT Csiszolókorong és Kőedénygyártó Vállalat tervező iparművésze. 1982-86 művészeti vezető. 1986 Iparművészeti Főiskola Szilikátipari formatervező stúdió vezetője. Jelenleg a szilikát tanszék docense, a porcelán szak vezetője.

Önálló kiállítása:
1977 Békés
1978 Gyula, Kőszeg
1981 Prága
1984 Békés
1989 Budapest
1993 Budapest

Köztéri és murális munkái vannak:
Budapest, Szeged, Gyula, Kecskemét, Békés, Zalaegerszeg, Mezőberény, Verseg

Díjak:
1974 SZOT-díj
1980 Munkácsy-díj
1980 Formatervezési nívódíj
1983 Formatervezési nívódíj

Born in Békés in 1946. Graduated from the Department of Ceramics at the Academy of Applied Arts. Designer artist of the "GRANIT" sanding disk and stone vessel producing compant between 1970-1982. Head of the designing department of the same company. In 1986 she became head of the Design Studio for silicate industry at the Academy of Applied Arts.

Individual exhibitions:
1977 Békés
1978 Gyula, Kőszeg
1981 Prague
1984 Békés
1989 Budapest
1993 Budapest

Works exposed at public places:
Budapest, Szeged, Gyula, Kecskemét, Békés, Zalaegerszeg, Mezőberény, Verseg

Prizes:
1974 Prize of the National Council of the Unions
1980 Munkácsy-prize, Design Quality prize
1983 Design Quality prize

Minya Mária

"Magyar design" cimmel, -a Fészek Klubban-
rendezett, ipari iparmüvészeti kiállitáson
szerepel a müvész, hét müvésztársával együtt.
A bemutatott müveket elismeréssel méltatja
a Képzőmüvészet c. rovatban, -/vadas/ sign.-
val- közölt beszámoló.

Élet és Irodalom, Bp. 1972. dec. 9.
XVI. évf. 5o. sz. 12. lap.

Minya Mária

Munkája szerepelt a jablonci kiállításon.

Szentes Lajos: A tárgyak világa; Ipari Művészet, 1972/5.sz. 29.l.

Minya Mária

Edényei, étkezőtála, füszertartói szerepeltek a győri Műcsarnok kiállításán („Művész az iparban").

Hírek; Ipari Művészet, 1973/1. sz. 31. l.

Minya Mária

falutérképének megrajzolása a
pécsi Tanítóképző Intézetben

Magyar Nemzet 1972 szeptember 17
11. old

Illyés Mária igazgatónővel, keresztnevén

Kisfaludy, a „Hajnal és Napfény” szerzőjén kívül más fiatal művészek kiállítását nyitják meg. Illyés Mária a Finomkerámia vállalatnál dolgozik, – szerepelnek művei a kiállításon.

Déli Krónika

1996. X. 4. 12.00 Ka.

Mimya Mária, keramikus

Díjat kapott.

— : Átadták az 1974. évi SZOT-díjakat
2.

ESTI HIRLAP, Br. 1974. ápr. 30.

Minya Mária ipari munkás

az ér-évi SZOT-díjban részesült a munka, a Finomkerámia Művek termelő-kollektívájának tagja.

Déli Krónika

1974. IV. 30. Kossuth 12.00 (Friss)

Minya Mária festő

a SZOT klúskége 1944. évi Szot-díjat tüntette ki a Munkaügyi Művek festő-kollektíváját, melynek tagja a festő.

Nógrád, 1944. május 1.

Minya Mária tervező

a Szot elnöksége 1974. évi Szol-díjjal tüntette ki, a Finomkerámiaipari Művek tervező kollektíváját, melynek tagja.

Kaldi Ferenc, 1974. máj. 1.

Minya Márk, [kerámikus]

Új SZOT-díjas.

— : Kiontották az 1974. évi SZOT-díjakat 4.

NÉPSZABADSÁG, Bp. 1974. máj. 1.

Mlinya Mária

Békés városa nyilvánítás-tiszteletére képzőművészeti kiállítást, tanuló a békési gyertyás Munkás Múzeum, melyet ápr. 19.-en nyitnak meg. A, művészn munkái szerepelnek a kiállításon.

Békés m. Népújság, 1973. márc. 31.

Minya Mária, kerámikus

tallerhelyiségeit mutat be.

Romváry Ferenc: A III. Országos kerámia Biennálé Pécsett 918-919.

JELENKOR, Pécs, 1972. október XV/10.

Minya Mária, szormúvész

L: Kósz Endre

Vadas József: Kaszzerek 13

Élet és Irodalom Bp. 1983 ápr. 15 XXVII/15

Minya Mária kuráriskus

Aradi Nóra: Minya Mária

Mátrszőlős, 1983. július

Munya Mária
keramikus

Munya Mária kerámiát és
Lovas Ilona textilját egy kö-
zös kiállítás mutatja be.

Molnár Aurél: Terülj asztalkám.
Ujtükör, 1978. julius 23 – 42. lap.

Minya Mária iparművész
(Békés, 1946 -

1970-ben végzett az Iparművészeti Főiskola Szilikáttanszékénél porcelántervező szakon. Mesterei Schrammel Imre keramikus és Jánossy György építész voltak. Jelenleg a FIM Grafit Kisipari Szövetkezet Kőedénygyárában dolgozik. Egyéni kiállítása volt 1977-ben Békésen és Gyulán.
- kiállítása a Szegedi Fuvarozóban, 1978. VII.2 - VIII.13.

- katalógus a könyvtárban -

Mlinye Mária, iparművész

Kőszegen két iparművész kiállítása látható: Mlinye Mária és Horváth Ilona munkái. Terített asztalokon minden a terítő és tál, az ipari formatervezett asztalnemű szerepel, csészék, bögrék, a formák alatt-alatt kerekek, nyugodtak, harmonikusak, a színek egyszerűek, hűlegek, a díszek derűsek. (mlitvi)

Láttuk, hallottuk...

1978. jún. 23. Kossuth, 21.34 (M.)

Minya Márta

Megbízást kapott Minya Márta
hogy a gyulai Várfürdőben ha-
ramia bronzlatot helyezzen el.

— : Közteri munkák.
Művészet, 1979. április – 47. lap.

Minya Mária, keramikus

az új megyei kórház az első emeleti váróba készített Minya Mária homokszínű, sárga játékos kerámiafelületeket, — a másodikra Ambrus Éva ablakot festett.

|emlitve|

Heltai Nándor: Szobrok, festmények, kerámiák az új megyei kórházban.

Petőfi Népe, 1980. aug. 10.